

EUROPOS SĄJUNGA

EUROPOS PARLAMENTAS

TARYBA

**Briuselis, 2021 m. birželio 24 d.
(OR. en)**

**2018/0196(COD)
LEX 2100**

PE-CONS 47/21

**COH 16
SOC 392
PECHE 191
CADREFIN 287
JAI 707
SAN 391
CODEC 869**

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS, KURIUO NUSTATOMOS
BENDROS EUROPOS REGIONINĖS PLĖTROS FONDO, „EUROPOS SOCIALINIO FONDO
+“, SANGLAUDOS FONDO, TEISINGOS PERTVARKOS FONDO IR EUROPOS JŪRŲ
REIKALŲ, ŽUVININKYSTĖS IR AKVAKULTŪROS FONDO NUOSTATOS IR ŠIŲ FONDŲ
BEI PRIEGLOBSČIO, MIGRACIJOS IR INTEGRACIJOS FONDO, VIDAUS SAUGUMO
FONDO IR SIENŲ VALDYMO IR VIZŲ POLITIKOS FINANSINĖS PARAMOS PRIEMONĖS
TAISYKLĖS**

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS
REGLAMENTAS (ES) 2021/...**

2021 m. birželio 24 d.

**kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo,
„Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir
Europos jūrų reikalų, žuvininkystės ir akvakultūros fondo nuostatos ir
šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir
Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 177 straipsnį, 322 straipsnio 1 dalies a punktą ir 349 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę²,

atsižvelgdami į Audito Rūmų nuomonę³,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros⁴,

¹ OL C 62, 2019 2 15, p. 83.

² OL C 86, 2019 3 7, p. 41.

³ OL C 17, 2019 1 14, p. 1.

⁴ 2019 m. kovo 27 d. Europos Parlamento pozicija (OL C 108, 2021 3 26, p. 638) ir 2021 m. gegužės 27 d. Tarybos pozicija, priimta per pirmąjį svarstymą (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje). ... m. ... d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

kadangi:

- (1) Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 174 straipsniu nustatyta, kad, norėdama stiprinti savo ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą, Sąjunga turi siekti mažinti įvairių regionų išsivystymo lygio skirtumus ir nepalankiausias sąlygas turinčių regionų arba salų atsilikimą, ir kad ypač daug dėmesio reikia skirti kaimo vietovėms, pramonės pereinamojo laikotarpio vietovėms bei didelių ir nuolatinių gamtinių arba demografinių trūkumų turinčioms vietovėms. Tie regionai ypač remiami pagal sanglaudos politiką. SESV 175 straipsnyje reikalaujama, kad Sąjunga tų tikslų padėtų siekti veiksmais, kurių ji imasi per Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondą, Orientavimo skyrių, Europos socialinį fondą, Europos regioninės plėtros fondą, Europos investicijų banką ir kitas priemones. SESV 322 straipsnyje nustatytas teisinis pagrindas, kuriuo remiantis priimamos finansinės taisyklės, pagal kurias nustatoma taikytina biudžeto sudarymo ir vykdymo bei sąskaitų pateikimo ir audito, taip pat finansų pareigūnų atsakomybės kontrolės procedūra;

- (2) siekiant, kad būtų toliau plėtojamas koordinuotas ir darnus Sąjungos fondų, kurie įgyvendinami vadovaujantis pasidalijamojo valdymo principu, tai yra Europos regioninės plėtros fondo (ERPF), „Europos socialinio fondo +“ (ESF+), Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo (TPF) pagal pasidalijamojo valdymo principą finansuojamų Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo (EJRŽAF), Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo (PMIF), Vidaus saugumo fondo (VSF) ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės (SVVP) priemonių, įgyvendinimas, visiems šiems fondams (toliau kartu – fondai) turėtų būti nustatytos SESV 322 straipsniu grindžiamos finansinės taisyklės, kuriomis aiškiai nurodoma atitinkamų nuostatų taikymo sritis. Be to, remiantis SESV 177 straipsniu turėtų būti nustatytos bendros nuostatos, taikytinos su politika susijusioms ERPF, ESF +, Sanglaudos fondo, TPF ir EJRŽAF taisyklėms;
- (3) atsižvelgiant į kiekvieno fondo ypatumus, konkrečios taisyklės, taikytinos kiekvienam fondui ir Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslui (INTERREG) pagal ERPF, turėtų būti nustatytos atskiruose reglamentuose (toliau – konkrečioms fondams skirti reglamentai), siekiant papildyti šį reglamentą;
- (4) atokiausiems regionams turėtų būti taikomos konkrečios priemonės ir skiriamas papildomas finansavimas, kad būtų atsižvelgta į jų struktūrinę socialinę ir ekonominę padėtį ir kartu kompensuojami trūkumai, susiję su SESV 349 straipsnyje nurodytais veiksniais;
- (5) retai apgyvendintiems šiauriniams regionams turėtų būti taikomos konkrečios priemonės ir skiriamas papildomas finansavimas, kad būtų kompensuojami dideli gamtiniai arba demografiniai trūkumai, nurodyti 1994 m. Stojimo akto Protokolo Nr. 6 2 straipsnyje;

- (6) įgyvendinant fondus turėtų būti laikomasi horizontaliųjų principų, nustatytų Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 3 straipsnyje ir SESV 10 straipsnyje, įskaitant ES sutarties 5 straipsnyje nustatytus subsidiarumo ir proporcingumo principus, atsižvelgiant į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją. Valstybės narės taip pat turėtų laikytis Jungtinių Tautų Vaiko teisių konvencijoje ir Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvencijoje nustatytų prievolių ir užtikrinti prieinamumą, laikydamosi tos konvencijos 9 straipsnio ir Sąjungos teisės, kuria suderinami gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimai. Atsižvelgiant į tai, fondai turėtų būti įgyvendinami taip, kad būtų skatinamas perėjimas nuo institucinės globos prie globos šeimoje ir bendruomeninės globos. Valstybės narės ir Komisija turėtų siekti panaikinti vyrų ir moterų nelygybę, skatinti vyrų ir moterų lygybę ir integruoti lyčių aspektu grindžiamą požiūrį, taip pat kovoti su diskriminacija dėl lyties, rasinės ar etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos. Fondų lėšomis neturėtų būti remiami veiksmai, kuriais prisidedama prie bet kokios formos segregacijos ar atskirties, o finansuojant infrastruktūrą turėtų būti užtikrintas prieinamumas neįgaliesiems. Fondų tikslų turėtų būti siekiama atsižvelgiant į darnų vystymąsi ir Sąjungos skatinamą siekį išlaikyti, saugoti ir gerinti aplinkos kokybę, kaip nustatyta SESV 11 straipsnyje ir 191 straipsnio 1 dalyje, atsižvelgiant į principą „teršėjas moka“, JT darnaus vystymosi tikslus ir Paryžiaus susitarimą, priimtą pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją¹ (toliau – Paryžiaus susitarimas). Siekiant apsaugoti vidaus rinkos vientisumą, įmonėms naudingi veiksmai turi atitikti Sąjungos valstybės pagalbos taisykles, nustatytas SESV 107 ir 108 straipsniuose. Skurdas yra ypač svarbus iššūkis Sąjungoje. Todėl fondų tikslų turėtų būti siekiama tam, kad būtų prisidedama prie skurdo panaikinimo. Fondų tikslų turėtų būti siekiama tam, kad būtų galima teikti tinkamą paramą, visų pirma pakrantės rajonų ir miesto teritorijų vietos ir regionų valdžios institucijoms, siekiant spręsti socialinius ir ekonominius iššūkius, susijusius su trečiųjų šalių piliečių integracija, ir kad būtų galima teikti tinkamą paramą nepalankioje padėtyje esančioms vietovėms ir bendruomenėms miesto teritorijose;

¹ OL L 282, 2016 10 19, p. 4.

- (7) šiam reglamentui taikomos Europos Parlamento ir Tarybos remiantis SESV 322 straipsniu priimtos horizontaliosios finansinės taisyklės. Tos taisyklės išdėstytos Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES, Euratomas) 2018/1046¹ (toliau – Finansinis reglamentas) ir jomis visų pirma reglamentuojama Sąjungos biudžeto sudarymo ir vykdymo pasitelkiant dotacijas, viešuosius pirkimus, apdovanojimus ir netiesioginį valdymą, finansines priemones, biudžeto garantijas, finansinę paramą ir apmokėjimus išorės ekspertams, procedūra ir numatoma finansų pareigūnų atsakomybės kontrolė. Taisyklės, priimtos remiantis SESV 322 straipsniu, taip pat apima bendrą Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimą;
- (8) jeigu nustatomas terminas, per kurį Komisija turi imtis veiksmų valstybių narių atžvilgiu, Komisija turėtų laiku ir veiksmingai atsižvelgti į visą būtiną informaciją ir dokumentus. Kai valstybių narių bet kokia forma pagal šį reglamentą pateikta informacija yra neišsami arba neatitinka šio reglamento ir konkrečioms fondams skirtų reglamentų reikalavimų ir todėl Komisija negali imtis visa informacija pagrįstų veiksmų, tas terminas turėtų būti sustabdytas, kol valstybės narės pradės laikytis reglamentavimo reikalavimų. Be to, kadangi Komisijai neleidžiama atlikti mokėjimų, kuriais padengiamos išlaidos, kurias patyrė paramos gavėjai ir kurios buvo sumokėtos įgyvendinant veiksmus, susijusius su konkrečiais tikslais, su kuriais susijusios reikiamos sąlygos neįvykdytos, ir kurios yra įtrauktos į mokėjimo paraiškas, tokioms išlaidoms neturėtų būti taikomas terminas, per kurį Komisija turi atlikti mokėjimus;

¹ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

- (9) siekiant prisidėti prie Sąjungos prioritetų įgyvendinimo, fondų parama turėtų pirmiausia būti skiriama ribotam skaičiui politikos tikslų, vadovaujantis konkrečių fondų uždaviniais pagal Sutartimi grindžiamus jų tikslus. PMIF, VSF ir SVVP politikos tikslai turėtų būti nustatyti atitinkamuose konkretiems fondams skirtuose reglamentuose; TPF ir visi ERPF bei ESF+ ištekliai, savanoriškai perkelti kaip papildoma parama TPF, turėtų padėti siekti vieno konkretaus tikslo;
- (10) atsižvelgiant į kovos su klimato kaita svarbą, remiantis Sąjungos įsipareigojimais įgyvendinti Paryžiaus susitarimą ir Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus, fondai turėtų padėti integruoti klimato politikos veiksmus ir siekti bendro tikslo – 30 % Sąjungos biudžeto išlaidų skirti klimato srities tikslams įgyvendinti. Atsižvelgiant į tai, fondų lėšomis turėtų būti remiama veikla, kurią vykdant būtų laikomasi Sąjungos klimato ir aplinkos apsaugos standartų bei prioritetų ir nedaroma reikšminga žala aplinkos apsaugos tikslams, kaip tai suprantama pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/852¹ 17 straipsnį. Tinkami mechanizmai, kuriais užtikrinama, kad remiamomis investicijomis į infrastruktūrą būtų didinamas atsparumas klimato kaitai, turėtų būti neatskiriama fondų programavimo ir įgyvendinimo dalis.

¹ 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088 (OL L 198, 2020 6 22, p. 13).

- (11) atsižvelgiant į tai, kaip svarbu kovoti su biologinės įvairovės nykimu, Fondai turėtų padėti į Sąjungos politiką integruoti biologinės įvairovės veiksmus ir pasiekti bendrą plataus užmojo tikslą: 2024 m. – 7,5 % metinių išlaidų pagal daugiametę finansinę programą (DFP), o 2026 m. ir 2027 m. – 10 % metinių išlaidų pagal DFP skirti biologinės įvairovės tikslams, kartu atsižvelgiant į esamus klimato ir biologinės įvairovės tikslų sutapimus;
- (12) dalį Sąjungos biudžeto, skirtą fondams, turėtų vykdyti Komisija pagal pasidalijamojo valdymo principą su valstybėmis narėmis, kaip nustatyta Finansiniame reglamente. Todėl, įgyvendindamos fondus pagal pasidalijamojo valdymo principą, Komisija ir valstybės narės turėtų laikytis tokių Finansiniame reglamente nurodytų principų, kaip patikimo finansų valdymo, skaidrumo ir nediskriminavimo principai;

- (13) valstybės narės atitinkamu teritoriniu lygmeniu, atsižvelgdamos į savo institucinę, teisinę ir finansinę sistemą, ir jų tam tikslui paskirtos įstaigos turėtų būti atsakingos už programų rengimą ir įgyvendinimą. Sąjunga ir valstybės narės turėtų nenustatyti nereikalingų taisyklių, dėl kurių paramos gavėjams tektų pernelyg didelė administracinė našta;
- (14) įgyvendinant fondus itin svarbus partnerystės principas, grindžiamas daugiapakopio valdymo principu ir užtikrinantis regionų, vietos, miesto ir kitų viešojo sektoriaus institucijų, pilietinės visuomenės, ekonominių ir socialinių partnerių ir, kai tinkama, mokslo tiriamųjų organizacijų ir universitetų dalyvavimą. Siekiant užtikrinti partnerystės organizavimo tęstinumą, fondams turėtų toliau būti taikomas Europos partnerystės elgesio kodeksas, taikomas partnerystės sutartims ir programoms, remiamoms iš Europos struktūrinių ir investicinių fondų (toliau – Europos partnerystės elgesio kodeksas), nustatytas Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 240/2014¹;

¹ 2014 m. sausio 7 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 240/2014 dėl Europos struktūrinių ir investicinių fondų Europos partnerystės elgesio kodekso (OL L 74, 2014 3 14, p. 1).

- (15) Sąjungos lygmeniu Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras, įskaitant Europos socialinių teisių ramsčio principus, yra nacionalinių reformų prioritetų nustatymo ir jų įgyvendinimo stebėsenos sistema. Siekdamos remti tas reformas, valstybės narės parengia nacionalines daugiamečių investavimo strategijas. Tos strategijos turėtų būti pateiktos kartu su metinėmis nacionalinėmis reformų programomis – tai būdas nustatyti ir koordinuoti prioritetinius investicinius projektus, remtinus nacionalinėmis arba Sąjungos arba abiejų tipų lėšomis. Jos taip pat turėtų padėti Sąjungos lėšas naudoti nuosekliai ir užtikrinti kuo didesnę pridėtinę vertę teikiant finansinę paramą, visų pirma fondų, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės, nustatytos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/241¹, Europos investicijų stabilizavimo priemonės ir programos „InvestEU“, nustatytos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/523² (toliau – „InvestEU“ reglamentas) lėšomis;

¹ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).

² 2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/523, kuriuo nustatoma programa „InvestEU“ ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/1017 (OL L 107, 2021 3 26, p. 30).

- (16) valstybės narės turėtų atsižvelgti į atitinkamas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas, priimtas pagal SESV 121 straipsnio 2 dalį, bei atitinkamas Tarybos rekomendacijas, priimtas pagal SESV 148 straipsnio 4 dalį, ir į papildomas Komisijos rekomendacijas, pateiktas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1999¹ 34 straipsnį, taip pat į PMIF, VSF, SVVP ir kitas atitinkamas Sąjungos rekomendacijas, skirtas valstybei narei rengiant programavimo dokumentus. 2021–2027 m. programavimo laikotarpiu (toliau – programavimo laikotarpis) valstybės narės turėtų reguliariai stebėsenos komitetui ir Komisijai teikti programų, kuriomis remiamas konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų vykdymas, įgyvendinimo pažangos ataskaitas. Atlikdamos laikotarpio vidurio peržiūrą valstybės narės turėtų, be kita ko, apsvarstyti, ar reikia atlikti programos pakeitimus atsižvelgiant į naujus iššūkius, nustatytus atitinkamose nuo programavimo laikotarpio pradžios priimtose arba iš dalies pakeistose konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose;
- (17) valstybės narės turėtų atsižvelgti į savo integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano, kuris turi būti parengtas pagal Reglamentą (ES) 2018/1999, turinį ir proceso, po kurio pateikiamos Sąjungos rekomendacijos dėl šių planų, poveikį jų programoms, be kita ko, laikotarpio vidurio peržiūros metu, taip pat finansiniams poreikiams, skirtiems investicijoms į mažo anglies dioksido kiekio technologijas;

¹ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 328, 2018 12 21, p. 1).

- (18) kiekvienos valstybės narės parengta partnerystės sutartis turėtų būti glaustas strateginis dokumentas, kuriuo grindžiamos Komisijos ir atitinkamos valstybės narės derybos dėl ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo, TPF ir EJRŽAF programų rengimo. Siekdama supaprastinti patvirtinimo procesą, atlikdama vertinimą Komisija turėtų laikytis proporcingumo principo, visų pirma kiek tai susiję su partnerystės sutarties ilgumu, ir prašymais pateikti papildomos informacijos. Siekiant sumažinti administracinę naštą, programavimo laikotarpiu iš dalies keisti partnerystės sutarčių neturėtų būti reikalaujama. Tačiau, jei valstybė narė pageidauja, ji turėtų turėti galimybę pateikti Komisijai vieną partnerystės sutarties pakeitimą, siekdama atsižvelgti į laikotarpio vidurio peržiūros rezultatus. Siekiant palengvinti programavimą ir išvengti programavimo dokumentų dubliavimo, partnerystės sutartis gali būti įtraukiama kaip programos dalis;
- (19) siekiant valstybėms narėms suteikti pakankamai lankstumo įgyvendinant joms pagal pasidalijamojo valdymo principą skirtus asignavimus, turėtų būti įmanoma tam tikrą finansavimo lygį perkelti tarp fondų ir tarp pasidalijamojo valdymo ir tiesiogiai bei netiesiogiai valdomų priemonių. Jei tai pateisinama konkrečiomis valstybės narės ekonominėmis ir socialinėmis aplinkybėmis, tas perkėlimo lygis turėtų būti didesnis;
- (20) kiekviena valstybė narė turėtų turėti lankstumo prisidėti prie programos „InvestEU“, kad būtų galima teikti ES garantiją, ir prie „InvestEU“ konsultacijų centro investicijoms toje valstybėje narėje, laikantis tam tikrų šiame reglamente nustatytų sąlygų;

- (21) siekiant užtikrinti efektyviam ir veiksmingam fondų suteiktos Sąjungos paramos naudojimui būtinas išankstines sąlygas, turėtų būti sudarytas ribotas reikiamų sąlygų sąrašas ir nustatytas glaustas baigtinis objektyvių jų vertinimo kriterijų rinkinys. Kiekviena reikiama sąlyga turėtų būti susieta su konkrečiu tikslu ir turėtų būti automatiškai taikoma, kai atrenkamas konkretus remtinis tikslas. Nedarant poveikio taisyklėms dėl įsipareigojimų panaikinimo, kai tos sąlygos neįvykdytos, Komisija turėtų neatlyginti išlaidų, susijusių su veiksmais, numatytais pagal susijusius konkrečius tikslus. Siekiant išlaikyti palankią investavimo sistemą, turėtų būti reguliariai stebima, ar nuolat vykdomos reikiamos sąlygos. Valstybės narės prašymu EIB turėtų turėti galimybę prisidėti prie reikiamų sąlygų vykdymo vertinimo. Taip pat svarbu užtikrinti, kad atrinkti remtini veiksmai būtų įgyvendinami nuosekliai laikantis esamų strategijų ir planavimo dokumentų, kuriais grindžiamos įvykdytos reikiamos sąlygos, taip užtikrinant, kad visi bendrai finansuojami veiksmai atitiktų Sąjungos politikos sistemą;
- (22) siekiant ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos tikslų, ERPF ir Sanglaudos fondo teikiama parama tinklo sujungiamumui turėtų būti siekiama baigti kurti trūkstamas transeuropinio transporto tinklo jungtis;
- (23) valstybės narės turėtų parengti kiekvienos programos veiklos peržiūros planą, apimančią visus rodiklius, tarpines reikšmes ir siektinas reikšmes, skirtus programos veiklos rezultatams stebėti, pranešti ir vertinti. Tai turėtų sudaryti sąlygas stebėti, pranešti ir vertinti veiklos rezultatus įgyvendinimo metu ir padėti įvertinti bendrus fondų veiklos rezultatus;

- (24) valstybė narė turėtų atlikti kiekvienos ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo ir TPF lėšomis remiamos programos laikotarpio vidurio peržiūrą. Atliekant tą peržiūrą turėtų būti numatomas visapusiškas programų veiklos rezultatais pagrįstas programų koregavimas, taip pat turėtų būti suteikiama galimybė atsižvelgti į naujus uždavinius bei atitinkamas 2024 m. pateiktas konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas ir pažangą įgyvendinant integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus ir Europos socialinių teisių ramstį. Atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą taip pat turėtų būti atsižvelgiama į atitinkamos valstybės narės ar regiono socialinę ir ekonominę padėtį, įskaitant visus didelius neigiamus finansinio, ekonominio ar socialinio vystymosi arba demografinius iššūkius ir pažangą siekiant nacionaliniu lygmeniu nustatytų klimato srities tikslų. Komisija turėtų parengti laikotarpio vidurio peržiūros rezultatų ataskaitą, įskaitant jos atliktą valdymo išlaidų ir mokesčių taikymo pagal finansines priemones, kurias valdo subjektai, atrenkami tiesiogiai skiriant sutartį, vertinimą;

- (25) turėtų būti dar labiau patobulinti mechanizmai, kuriais užtikrinamas Sąjungos finansavimo politikos ir Sąjungos ekonomikos valdymo ryšys, kad Komisija galėtų pateikti pasiūlymą Tarybai sustabdyti visų arba dalies įsipareigojimų arba mokėjimų dėl vienos ar daugiau atitinkamos valstybės narės programų vykdymą, jei ta valstybė narė nesiima efektyvių veiksmų ekonomikos valdymo proceso kontekste. Komisijos pareiga siūlyti sustabdymą turėtų būti laikinai sustabdoma, kai pradedama taikyti, ir tol, kol taikoma vadinamoji bendroji nukrypti leidžianti išlyga pagal Stabilumo ir augimo paką. Siekiant užtikrinti vienodą įgyvendinimą ir atsižvelgiant į nustatomų priemonių finansinio poveikio mastą, Tarybai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai ir ji turėtų imtis veiksmų remdamasi Komisijos pasiūlymu. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas priimti sprendimus, reikalingus siekiant užtikrinti efektyvius veiksmus ekonomikos valdymo proceso kontekste, turėtų būti taikoma atvirkštinės kvalifikuotos balsų daugumos taisyklė. Atsižvelgiant į veiksmų, kurie remiami ESF+ ir INTERREG programų lėšomis, rūšį, ESF+ ir šios programos neturėtų būti įtraukti į tų mechanizmų taikymo sritį;
- (26) kad būtų galima greitai reaguoti į išskirtines arba neįprastas aplinkybes, kaip nurodyta Stabilumo ir augimo pakte, kurios gali susidaryti programavimo laikotarpiu, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai priimti laikinas priemones, palengvinančias fondų naudojimą reaguojant į tokias aplinkybes. Komisija turėtų priimti priemones, kurios yra tinkamiausios atsižvelgiant į išskirtines ar neįprastas aplinkybes, su kuriomis susiduria kuri nors valstybė narė, kartu laikantis fondų tikslų. Be to, Komisija turėtų stebėti įgyvendinimą ir įvertinti tų priemonių tinkamumą;

- (27) būtina nustatyti bendrus programų turinio reikalavimus, atsižvelgiant į specifinį kiekvieno fondo pobūdį. Tuos bendrus reikalavimus galima papildyti konkrečioms fondams taikomomis taisyklėmis. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/...¹⁺ (toliau – INTERREG reglamentas) turėtų būti nustatytos konkrečios nuostatos dėl INTERREG programų turinio;
- (28) siekiant užtikrinti programų įgyvendinimo lankstumą ir sumažinti administracinę naštą, reikėtų leisti ribotą skaičių finansinių perkėlimų tarp tos pačios programos prioritetų, nereikalaujant Komisijos sprendimo, kuriuo iš dalies keičiama programa. Tam, kad būtų užtikrinta naujausia informacija apie finansinius asignavimus kiekvienam prioritetui, Komisijai turėtų būti teikiamos patikslintos finansinės lentelės;

¹ Reglamentas (ES) [...] dėl konkrečių nuostatų, taikomų siekiant Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo (INTERREG), kuris remiamas Europos regioninės plėtros fondo ir išorės finansavimo priemonių lėšomis (OL L [...], [...], p. [...]).

⁺ OL: prašome tekste įrašyti reglamento, esančio dokumente PE-CONS .../... (2018/0199 (COD)), numerį, o išnašoje – to reglamento numerį, datą ir OL nuorodą.

- (29) siekiant padidinti TPF veiksmingumą, turėtų būti įmanoma, kad papildomi ERPF ir ESF+ ištekliai TPF būtų teikiami savanoriškai. Tie papildomi ištekliai turėtų būti skiriami atliekant specialų savanorišką lėšų perkėlimą iš tų fondų į TPF, atsižvelgiant į teritoriniuose teisingos pertvarkos planuose nustatytus pertvarkos uždavinius, kuriuos reikia spręsti. Perkeltinos sumos turėtų būti skiriamos iš išteklių, skirtų regionų, kuriuose yra teritoriniuose teisingos pertvarkos planuose nurodytos teritorijos, kategorijoms. Atsižvelgiant į šią konkrečią TPF išteklių naudojimo tvarką, TPF ištekliams sudaryti turėtų būti taikomas tik specialus perkėlimo mechanizmas. Be to, turėtų būti paaiškinta, kad TPF ir iš ERPF ir ESF+ į TPF perkeltiems ištekliams, kurie taip pat tampa TPF parama, turėtų būti taikomos tik šis reglamentas ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/...¹⁺ (toliau – TPF reglamentas). Nei Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/...²⁺⁺ (toliau – ERPF ir SF reglamentas), nei Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/...³⁺⁺⁺ (toliau – ESF+ reglamentas) neturėtų būti taikomi papildomai paramai. Todėl ERPF ištekliai, perkelti kaip papildoma parama TPF, neturėtų būti įtraukti į ERPF ir SF reglamente nustatytą paramos telkimo pagal temas reikalavimų apskaičiavimo pagrindą ir į ERPF ir SF reglamente nustatytą mažiausių asignavimų tvariai miestų plėtrai apskaičiavimo pagrindą. Tas pats taikoma ESF+ ištekliams, perkeliams kaip papildoma parama TPF, atsižvelgiant į ESF+ reglamente nustatytus paramos telkimo pagal temas reikalavimus;

¹ ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/..., kuriuo įsteigiamas Teisingos pertvarkos fondas.

⁺ OL: prašome tekste įrašyti reglamento, esančio dokumente PE-CONS .../... (2020/0006 (COD)), numerį, o išnašoje – to reglamento numerį, datą ir OL nuorodą.

² ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/... dėl Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo.

⁺⁺ OL: prašome tekste įrašyti reglamento, esančio dokumente PE-CONS .../... (2018/0197 (COD)), numerį, o išnašoje – to reglamento numerį, datą ir OL nuorodą.

³ ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/..., kuriuo nustatomas „Europos socialinis fondas +“ (ESF+) ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1296/2013.

⁺⁺⁺ OL: prašome tekste įrašyti reglamento, esančio dokumente PE-CONS 74/20 (2018/0206 (COD)), numerį, o išnašoje – to reglamento numerį, datą ir OL nuorodą.

- (30) siekiant stiprinti integruoto teritorinio vystymo metodą, investicijos, teikiamos teritorinių priemonių forma, pavyzdžiui, integruotos teritorinės investicijos, bendruomenės inicijuota vietos plėtra, vadinama LEADER pagal Europos žemės ūkio fondą kaimo plėtrai (EŽŪFKP)) ar bet kokios kitos teritorinės priemonės, kuriomis remiamos valstybės narės iniciatyvos, grindžiamos teritorinėmis ir vietos plėtros strategijomis. Tai taip pat turėtų būti taikoma susijusioms iniciatyvoms, pavyzdžiui, Pažangiųjų kaimų iniciatyvai. Integruotos teritorinės investicijos ir valstybių narių sukurtų teritorinių priemonių tikslais turėtų būti nustatyti teritorinių strategijų turinio minimalūs reikalavimai. Už tų teritorinių strategijų rengimą ir tvirtinimą turėtų būti atsakingos atitinkamos institucijos ar subjektai. Siekiant užtikrinti, kad įgyvendinant teritorines strategijas dalyvautų atitinkamos institucijos ar subjektai, tos institucijos ar subjektai turėtų būti atsakingi už remtinų veiksmų atranką arba būti įtraukti į tą atranką. Teritorinėmis strategijomis, kuriomis skatinamos darnaus turizmo iniciatyvos, turėtų būti užtikrinama tinkama gyventojų ir turistų poreikių pusiausvyra, pavyzdžiui sujungiant dviračių takų ir geležinkelių tinklus;

- (31) siekiant veiksmingai spręsti vystymosi iššūkius kaimo vietovėse, turėtų būti sudarytos palankesnės sąlygos koordinuotai fondų ir EŽŪFKP paramai. Valstybės narės ir regionai turėtų užtikrinti, kad fondų ir EŽŪFKP lėšomis remiamos intervencinės priemonės papildytų viena kitą ir būtų įgyvendinamos koordinuotai, siekiant sukurti sinergiją, ir kad būtų sumažintos valdymo įstaigų ir paramos gavėjų administracinės išlaidos ir jiems tenkanti našta;
- (32) siekiant geriau sutelkti vietos lygmens potencialą, būtina stiprinti ir lengvinti bendruomenės inicijuotą vietos plėtrą. Ją vykdant turėtų būti atsižvelgiama į vietos poreikius ir potencialą, taip pat į atitinkamas socialines ir kultūrines ypatybes, be to, pagal ją turėtų būti numatyta struktūrinių pokyčių, didinamas bendruomenės pajėgumas ir skatinamos inovacijos. Vietos plėtros strategijų įgyvendinimo tikslu turėtų būti stiprinamas glaudus bendradarbiavimas ir integruotas fondų bei EŽŪFKP naudojimas. Itin svarbu, kad už bendruomenės inicijuotos vietos plėtros strategijų rengimą ir įgyvendinimą būtų atsakingos vietos veiklos grupės, atstovaujančios bendruomenės interesams. Siekiant palengvinti koordinuotą skirtingų fondų ir EŽŪFKP paramą bendruomenės inicijuotos vietos plėtros strategijoms ir palengvinti jų įgyvendinimą, turėtų būti sudarytos palankesnės sąlygos taikyti pagrindinio fondo metodą. Kai EŽŪFKP atrenkamas kaip pagrindinis fondas, jis turėtų laikytis pagrindinio fondo metodui nustatytų taisyklių;

- (33) siekiant sumažinti administracinę naštą, turėtų būti įmanoma įgyvendinti su programos įgyvendinimu susijusią techninę paramą valstybės narės iniciatyva taikant fiksuotąją normą, remiantis programos įgyvendinimo pažanga, kuri gali apimti ir horizontaliąsias užduotis. Tačiau, siekiant supaprastinti PMIF, VSF, SVVP ir INTERREG programų įgyvendinimą, turėtų būti taikomas tik fiksuotosios normos metodas. Siekiant palengvinti finansų valdymą, valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė nurodyti vieną ar daugiau subjektų, kuriems turėtų būti atliekami susiję išlaidų atlyginimai. Kadangi tie atlyginimai grindžiami fiksuotosios normos taikymu, atliekant patikrinimus ir auditus turėtų būti patikrinama tik tai, kad įvykdytos sąlygos, kuriomis remiantis atlyginamas Sąjungos įnašas, tačiau pagrindinių išlaidų patikrinimai ar auditai neturėtų būti atliekami. Vis dėlto, jei pirmenybė teikiama tęstinumui 2014–2020 m. laikotarpio atžvilgiu, valstybei narei taip pat turėtų būti suteikta galimybė toliau gauti tinkamų finansuoti išlaidų, kurias faktiškai patyrė paramos gavėjas ir kurios sumokėtos įgyvendinant techninės paramos veiksmus, įgyvendinamus vykdant vieną ar daugiau atskirų programų arba vieną ar daugiau programų prioritetų, atlyginimą. Valstybė narė savo partnerystės sutartyje turėtų nurodyti, kokios formos Sąjungos įnašą techninei paramai finansuoti ji pasirenka visu programavimo laikotarpiu. Nepriklausomai nuo pasirinkto varianto, turėtų būti galima techninę paramą papildyti tikslinėmis administracinių gebėjimų stiprinimo priemonėmis, taikant su išlaidomis nesusijamus atlyginimo metodus. Taip pat turėtų būti galima dėl veiksmų ir rezultatų, taip pat atitinkamų Sąjungos mokėjimų sutarti veiksmų gairėse ir jais remtis atliekant mokėjimus už rezultatus vietoje;

- (34) tais atvejais, kai pagal valstybės narės pasiūlymą Komisijai programos ar jos dalies prioritetas remiamas pagal su išlaidomis nesiejamą finansavimo sistemą, sutarti veiksmai, rezultatai ir sąlygos turėtų būti siejami su konkrečiomis investicijomis, vykdomomis pagal pasidalijamojo valdymo programas toje valstybėje narėje ar regione. Tokiame kontekste turėtų būti užtikrinta, kad būtų laikomasi patikimo finansų valdymo principo. Visų pirma, kalbant apie sumų, susijusių su atitinkamų sąlygų įvykdymu arba rezultatų pasiekimu, tinkamumą, Komisija ir valstybė narė turėtų užtikrinti, kad naudojami ištekliai būtų pakankami vykdomoms investicijoms. Jeigu programoje naudojama su išlaidomis nesiejama finansavimo sistema, neturėtų būti atliekami jokie pagrindinių išlaidų, susijusių su tos sistemos įgyvendinimu, patikrinimai ar auditai, nes Komisija programoje arba deleguotajame akte pateikia *ex ante* susitarimą dėl sumų, susijusių su sąlygų įvykdymu arba rezultatų pasiekimu. Atliekant patikrinimus ir auditus turėtų būti tik patikrinta, ar įvykdytos sąlygos arba pasiekti rezultatai, kuriais remiantis atlyginamas Sąjungos įnašas;
- (35) siekdama išnagrinėti programų rezultatus valstybės narės turėtų įsteigti stebėsenos komitetus, į kuriuos būtų įtraukti atitinkamų partnerių atstovai. ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo ir EJRŽAF atveju metinės įgyvendinimo ataskaitos turėtų būti pakeistos metiniu struktūriniu politiniu dialogu, grindžiamu naujausia programos įgyvendinimo informacija ir duomenimis, kuriuos pateikia valstybė narė; Peržiūros posėdis turėtų būti rengiamas ir dėl programų, susijusių su TPF;

- (36) remiantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros¹ 22 ir 23 punktais, fondai turėtų būti vertinami remiantis informacija, surinkta vykdant specialius stebėsenos reikalavimus, kartu vengiant administracinės naštos, tenkančios visų pirma valstybėms narėms, ir pernelyg didelio reglamentavimo. Tie reikalavimai, kai tinkama, turėtų apimti išmatuojamus rodiklius, kuriais remiantis būtų vertinamas fondų poveikis vietoje. Tie reikalavimai taip pat turėtų sudaryti sąlygas stebėti paramą lyčių lygybei;
- (37) siekiant užtikrinti, kad būtų teikiama išsami naujausia informacija apie programos įgyvendinimą, turėtų būti reikalaujama veiksmingai ir laiku elektroniniu būdu teikti kiekybinių duomenų ataskaitas;
- (38) kad Komisija padėtų rengti susijusias programas ir paskesnio programavimo laikotarpio veiklą, ji turėtų atlikti fondų laikotarpio vidurio vertinimą. Programavimo laikotarpio pabaigoje Komisija turėtų atlikti fondų retrospektyvius vertinimus, kuriuose daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama fondų poveikiui. Šių vertinimų rezultatai turėtų būti skelbiami viešai;

¹ OL L 123, 2016 5 12, p. 13.

- (39) programos institucijos, paramos gavėjai ir suinteresuotosios šalys valstybėse narėse turėtų didinti informuotumą apie Sąjungos finansavimo paskatintus laimėjimus ir atitinkamai informuoti plačiąją visuomenę. Siekiant užtikrinti, kad Sąjungos veiksmai būtų matomi vietoje, itin svarbu vykdyti skaidrumo, komunikacijos ir matomumo didinimo veiklą, grindžiamą tikra, tikslia ir atnaujinta informacija. Tam, kad būtų galima užtikrinti tų reikalavimų vykdymą, programos institucijos, o reikalavimų nesilaikymo atveju ir Komisija turėtų galėti taikyti taisomąsias priemones;
- (40) vadovaujančiosios institucijos turėtų skelbti susistemintą informaciją apie atrinktus veiksmus ir paramos gavėjus programos, pagal kurią teikiama parama veiksmui, interneto svetainėje, kartu atsižvelgdamos į asmens duomenų apsaugos reikalavimus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679¹;
- (41) siekiant supaprastinti fondų naudojimą ir sumažinti klaidų riziką, tikslinga nustatyti tiek valstybėms narėms teikiamo Sąjungos įnašo formas, tiek valstybių narių paramos gavėjams teikiamos paramos formas. siekiant įgyti daugiau patirties taikant tokią supaprastinimo galimybę, vadovaujančiosios institucijos taip pat turėtų turėti galimybę teikti dotacijas su išlaidomis nesusijusio finansavimo forma, kai tos dotacijos padengiamos iš tos pačios formos Sąjungos įnašo atlyginimo;

¹ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

- (42) kalbant apie paramos gavėjams skiriamas dotacijas, valstybės narės turėtų vis dažniau naudotis supaprastintu išlaidų apmokėjimu. Su privalomu supaprastinto išlaidų apmokėjimo naudojimu susijusi riba turėtų būti siejama su visomis veiksmo išlaidomis, siekiant užtikrinti, kad visiems veiksams, kuriais ši riba neviršijama, būtų taikomos vienodos sąlygos, neatsižvelgiant į tai, ar parama yra viešoji, ar privati. Kai vadovaujančioji institucija ketina kvietime teikti pasiūlymus siūlyti naudoti supaprastintą išlaidų apmokėjimą, turėtų būti galima konsultuotis su stebėsenos komitetu. Valstybių narių nustatytos sumos ir normos turi būti patikimas tarpinis realiųjų išlaidų rodiklis. Periodiniai koregavimai yra gera praktika įgyvendinant daugiametę programą, siekiant atsižvelgti į veiksnius, turinčius įtakos normoms ir sumoms. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas naudotis supaprastintu išlaidų apmokėjimu, šiame reglamente taip pat turėtų būti nustatyti metodai ir normos, kuriuos būtų galima taikyti nereikalaujant, kad valstybės narės atliktų skaičiavimą arba nustatytą metodiką;
- (43) kad būtų galima nedelsiant taikyti fiksuotąsias normas, bet kokia 2014–2020 m. laikotarpiu valstybių narių nustatyta fiksuotoji norma, pagrįsta sąžiningu, teisingu ir patikrinamu apskaičiavimo metodu, turėtų būti toliau taikoma panašioms veiksmams, remiamiems pagal šį reglamentą, nereikalaujant naujo skaičiavimo metodo;

- (44) siekiant užtikrinti optimalų bendrai finansuojamų investicijų į aplinką panaudojimą, turėtų būti užtikrinta sinergija su Aplinkos ir klimato politikos programa LIFE, nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/783¹, visų pirma įgyvendinant LIFE strateginius integruotuosius projektus ir strateginius gamtos projektus, taip pat su pagal programą „Europos horizontas“, nustatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/695² (toliau – reglamentas „Europos horizontas“), ir kitas Sąjungos programas finansuojamais projektais;
- (45) siekiant užtikrinti teisinį aiškumą, tikslinga nustatyti išlaidų, susijusių su veiksmams, kurie pagal šį reglamentą remiami fondų lėšomis, tinkamumo finansuoti laikotarpį ir apriboti paramą užbaigtiems veiksmams. Taip pat reikėtų išaiškinti, nuo kurios dienos išlaidos tampa tinkamos finansuoti fondų paramos lėšomis, kai tvirtinamos naujos programos arba keičiamos programos, įskaitant išskirtinę galimybę tinkamumo finansuoti laikotarpį pradėti skaičiuoti nuo gaivalinės nelaimės pradžios, jei reikia skubiai sutelkti išteklių, kad būtų galima reaguoti į tokią nelaimę. Kartu įgyvendinant programas, turėtų būti numatytas lankstumas dėl išlaidų tinkamumo finansuoti veiksmus, kuriais prisidedama prie programos tikslų siekimo, neatsižvelgiant į tai, ar tie veiksmai įgyvendinami už valstybės narės ar Sąjungos ribų, ar valstybės narės tos pačios kategorijos regione;

¹ 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/783, kuriuo nustatoma Aplinkos ir klimato politikos programa (LIFE) ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1293/2013 (OL L 172, 2021 5 17, p. 53).

² 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/695, kuriuo sukurama bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“, nustatomos su ja susijusios dalyvavimo ir sklaidos taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1290/2013 ir (ES) Nr. 1291/2013 (OL L 170, 2021 5 12, p. 1).

- (46) siekiant užtikrinti reikiamą lankstumą įgyvendinant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes (VPSP), VPSP sutartyje turėtų būti nurodyta, kada išlaidos laikomos tinkamomis finansuoti, visų pirma, kokiomis sąlygomis jas patyrė paramos gavėjas arba privatusis VPSP partneris, nepriklausomai nuo to, kas atlieka mokėjimus įgyvendinant VPSP veiksmą;
- (47) siekiant užtikrinti fondų efektyvumą, teisingumą ir tvarų poveikį, reikėtų numatyti nuostatas, kurios garantuotų, kad investicijos į infrastruktūrą arba gamybinės investicijos būtų ilgalaikės ir neleistų naudojantis fondų parama įgyti nederamo pranašumo. Vadovaujančiosios institucijos, atrinkdamos veiksmus, turėtų skirti ypač daug dėmesio tam, kad nebūtų remiamas perkėlimas, o neteisingą lėšų išmokėjimą už veiksmus, neatitinkančius tęstinumo reikalavimo, laikyti pažeidimais;
- (48) siekiant padidinti papildomumą ir supaprastinti įgyvendinimą, reikėtų numatyti galimybes derinti ERPF, Sanglaudos fondo, ir TPF paramą su ESF+ parama bendrose programose pagal investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslą;
- (49) siekiant optimizuoti iš Sąjungos biudžeto visiškai arba iš dalies finansuojamų investicijų pridėtinę vertę, turėtų būti siekiama visų pirma fondų ir kitų atitinkamų priemonių, įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę ir prisitaikymo prie „Brexit’o“ rezervą, sinergijos. Ta sinergija turėtų būti užtikrinta taikant patogius naudoti pagrindinius mechanizmus, t. y. pripažįstant fiksuotąsias normas tinkamoms finansuoti programos „Horizontas Europa“ išlaidoms panašaus veiksmo reikmėms ir sudarant galimybę derinti finansavimą pagal skirtingas Sąjungos priemones to paties veiksmo reikmėms, jei išvengiama dvigubo finansavimo. Todėl šiame reglamente turėtų būti nustatytos papildomo finansavimo fondų lėšomis taisyklės;

- (50) finansinės priemonės neturėtų būti naudojamos refinansavimo veiklai remti, pavyzdžiui, pakeičiant esamas paskolų sutartis arba kitų formų finansavimą, skirtus investicijoms, kurios jau buvo fiziškai užbaigtos arba visiškai įgyvendintos sprendimo dėl investavimo dieną; jos veikiau turėtų būti naudojamos bet kokios rūšies naujoms investicijoms, atitinkančioms pagrindinius politikos tikslus, remti;
- (51) vadovaujančiųjų institucijų sprendimas finansuoti paramos priemonės naudojant finansines priemones turėtų būti priimamas remiantis *ex ante* vertinimu. Šiame reglamente turėtų būti nustatyti privalomi *ex ante* vertinimų – turėtų būti pateikta orientacinė informacija, turima jų užbaigimo dieną – elementai, o valstybėms narėms juo turėtų būti suteikta galimybė pasinaudoti 2014–2020 m. laikotarpio *ex ante* vertinimais, kai reikia, juos atnaujinus, kad būtų išvengta administracinės naštos ir vėlavimų nustatant finansines priemones;
- (52) siekiant palengvinti tam tikrų rūšių finansinių priemonių įgyvendinimą, kai numatoma skirti programos paramą dotacijų forma, be kita ko, kapitalo subsidijų forma, finansinių priemonių taisyklės galima tokiam deriniui taikyti vieno finansinės priemonės veiksmo reikmėms. Tačiau reikėtų nustatyti tokios programos paramos sąlygas ir konkrečias sąlygas, kuriomis užkertamas kelias dvigubam finansavimui;

- (53) visapusiškai laikydamosi taikytinų valstybės pagalbos ir viešųjų pirkimų taisyklių, išaiškintų 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu, vadovaujančiosios institucijos turėtų galėti nuspręsti dėl tinkamiausių finansinių priemonių įgyvendinimo galimybių konkrečioms tikslinių regionų poreikiams tenkinti. Be to, siekiant užtikrinti tęstinumą 2014–2020 m. programavimo laikotarpio atžvilgiu, vadovaujančiosios institucijos turėtų turėti galimybę įgyvendinti finansines priemones tiesiogiai skirdamos sutartį EIB ir tarptautinėms finansų įstaigoms, kuriose valstybė narė yra akcininkė. Vadovaujančiosios institucijos taip pat turėtų turėti galimybę 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu tiesiogiai skirti sutartis valstybiniams bankams arba įstaigoms, atitinkančioms tas pačias griežtas sąlygas, kurios numatytos Finansiniame reglamente. Šiame reglamente turėtų būti nustatytos aiškos sąlygos siekiant užtikrinti, kad tiesioginio skyrimo galimybė ir toliau atitiktų vidaus rinkos principus. Atsižvelgiant į tai, Komisija turėtų teikti paramą auditoriams, vadovaujančiosioms institucijoms ir paramos gavėjams, kad būtų užtikrinta atitiktis valstybės pagalbos taisyklėms;
- (54) atsižvelgiant į tai, kad jau kurį laiką vyrauja žemos palūkanų normos, ir siekiant, kad finansines priemones įgyvendinantiems subjektams nekiltų nepagrįstų sunkumų, neigiamas palūkanas, susidariusias dėl fondų investicijų, būtina leisti finansuoti iš finansinei priemonei sugrąžintų išteklių su sąlyga, kad šie subjektai vykdys aktyvų išdo valdymą. Vykdydami aktyvų išdo valdymą, finansines priemones įgyvendinantys subjektai turėtų siekti optimizuoti grąžą ir kuo labiau sumažinti mokesčius išlaikydami priimtina rizikos lygį;

- (55) pagal pasidalijamojo valdymo principą ir taisyklės valstybės narės ir Komisija turėtų būti atsakingos už programų valdymą ir kontrolę ir užtikrinti teisėtą bei tvarkingą fondų naudojimą. Kadangi už tokį valdymą ir kontrolę pirmiausia turėtų būti atsakingos valstybės narės ir kadangi jos turėtų užtikrinti, kad fondų lėšomis remiami veiksmai atitiktų taikytiną teisę, turėtų būti nustatyti atitinkami jų įpareigojimai. Taip pat reikėtų nustatyti su tuo susijusius Komisijos įgaliojimus ir atsakomybės sritis;
- (56) siekiant paankstinti programos įgyvendinimo pradžią, reikėtų sudaryti palankias sąlygas pratęsti ankstesnio programavimo laikotarpio įgyvendinimo tvarką. Ankstesniu programavimo laikotarpiu jau sukurta kompiuterizuota sistema turėtų būti toliau naudojama (prireikus ją galima pritaikyti), nebent prireiktų naujų technologijų;
- (57) siekiant užtikrinti veiksmingą naudojamąsi fondais, visoms valstybėms narėms paprašius turėtų būti sudaryta galimybė pasinaudoti EIB parama. Tokia parama galėtų apimti gebėjimų stiprinimą, projektų nustatymą, rengimą ir įgyvendinimą, taip pat konsultacijas dėl finansinių priemonių ir investavimo platformų;
- (58) valstybė narė turėtų turėti galimybę savo iniciatyva nustatyti koordinavimo subjektą, kuris palaikytų ryšius su Komisija ir teiktų jai informaciją, taip pat koordinuotų programos institucijų veiklą toje valstybėje narėje;
- (59) siekiant supaprastinti programų valdymo funkcijas, PMIF, VSF ir SVVP lėšomis remiamų programų reikmėms apskaitos funkcijos ir vadovaujančiosios institucijos funkcijos turėtų toliau būti integruotos; ši galimybė turėtų būti numatyta ir kitiems fondams;

- (60) kadangi vadovaujančiajai institucijai tenka pagrindinė atsakomybė už efektyvų ir veiksmingą fondų įgyvendinimą ir todėl ji atlieka daug funkcijų, turėtų būti išsamiai išdėstytos jos funkcijos, susijusios su veiksmų atranka, programų valdymu ir parama stebėsenos komitetui. Veiksmų atrankos procedūros gali būti konkurencinės arba nekonkurencinės su sąlyga, kad taikomi kriterijai ir naudojamos procedūros būtų nediskriminuojantys, įtraukūs bei skaidrūs ir atrinktais veiksmais būtų užtikrintas kuo didesnis Sąjungos finansavimo įnašas ir kad jie atitiktų šiame reglamente apibrėžtus horizontaliuosius principus. Siekiant tikslo ne vėliau kaip 2050 m. sukurti neutralaus poveikio klimatui Sąjungą, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad investicijomis į infrastruktūrą būtų didinamas atsparumas klimato kaitai, ir atrenkant tokias investicijas pirmenybę teikti veiksams, kurie atitinka principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“;
- (61) turėtų būti optimizuota fondų ir tiesiogiai valdomų priemonių sinergija. Reikėtų palengvinti paramos teikimą veiksams, kuriems jau suteiktas pažangumo ženklas arba kurie buvo bendrai finansuojami programos „Europos horizontas“ lėšomis su fondų įnašu. Sąlygos, kurios Sąjungos lygmeniu jau įvertintos prieš suteikiant pažangumo ženklą, kaip kokybės ženklą, arba bendrai finansuojant programos „Europos horizontas“ lėšomis, neturėtų būti vertinamos iš naujo, jeigu veiksmai atitinka šiame reglamente nustatytus tam tikrus reikalavimus. Tai turėtų taip pat padėti laikytis atitinkamų Komisijos reglamente (ES) Nr. 651/2014¹ nustatytų taisyklių;

¹ 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius (OL L 187, 2014 6 26, p. 1).

- (62) siekiant užtikrinti tinkamą efektyvaus bei veiksmingo fondų įgyvendinimo ir susijusių administracinių išlaidų bei naštos pusiausvyrą, valdymo patikrinimų dažnumas, mastas ir apimtis turėtų būti grindžiami rizikos vertinimu, kuriame atsižvelgiama į tokius veiksnius kaip įgyvendinamų veiksmų skaičius, rūšis, dydis ir turinys, paramos gavėjai ir rizikos lygis, nustatytas per ankstesnius valdymo patikrinimus ir auditus. Valdymo patikrinimai turėtų būti proporcingi rizikos vertinimu nustatytai rizikai, o auditai turėtų būti proporcingi Sąjungos biudžeto rizikos lygiui;
- (63) audito institucija turėtų atlikti auditus ir užtikrinti, kad Komisijai teikiama audito nuomonė būtų patikima. Toje audito nuomonėje Komisija turėtų būti patikinama dėl trijų punktų, t. y. deklaruotų išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo, efektyvaus valdymo ir kontrolės sistemų veikimo ir sąskaitų išsamumo, tikslumo bei teisingumo. Jeigu nepriklausomas auditorius, remdamasis tarptautiniu mastu pripažintais audito standartais, atliko finansinių ataskaitų ir ataskaitų, kuriose nurodytas Sąjungos įnašo naudojimas, auditą, kuriuo suteiktas pagrįstas patikinimas, tuo auditu turėtų būti grindžiamas bendras patikinimas, kurį audito institucija pateikia Komisijai, su sąlyga, kad yra pakankamai auditoriaus nepriklausomumo ir kompetencijos įrodymų pagal Finansinio reglamento 127 straipsnį;

- (64) turėtų būti įmanoma sumažinti patikrinimų ir audito reikalavimus, jei patikinama, kad programa pastaruosius dvejus metus iš eilės veikė efektyviai, nes tai rodo, kad fondai efektyviai ir veiksmingai įgyvendinami ilgą laiką;
- (65) siekiant sumažinti paramos gavėjams tenkančią administracinę naštą ir administracines išlaidas, taip pat išvengti tų pačių Komisijai deklaruotų išlaidų auditų ir valdymo patikrinimų dubliavimo, fondams turėtų būti nustatytas konkretus vieno audito principo taikymas;
- (66) siekiant sustiprinti prevencinį audito vaidmenį, užtikrinti teisinį skaidrumą ir dalytis gerosios praktikos pavyzdžiais, Komisijai turėtų būti suteikta galimybė valstybių narių prašymu dalytis audito ataskaitomis gavus audituotų valstybių narių sutikimą;
- (67) siekiant pagerinti finansų valdymą, turėtų būti numatyta supaprastinta išankstinio finansavimo sistema. Išankstinio finansavimo sistema turėtų užtikrinti, kad valstybė narė turėtų priemonių teikti paramą paramos gavėjams nuo programos įgyvendinimo pradžios;
- (68) siekiant sumažinti valstybėms narėms ir Komisijai tenkančią administracinę naštą, turėtų būti nustatytas mokėjimo paraiškų tvarkaraštis. Iki metinio sąskaitų balanso išmokėjimo, kai Komisija gali padaryti išvadą, kad sąskaitos yra išsamios, tikslios ir teisingos, Komisijos mokėjimams reikėtų taikyti 5 % sulaikymą;

- (69) siekiant sumažinti administracinę naštą, metinio sąskaitų pripažinimo procedūra turėtų būti supaprastinta numatant paprastesnę mokėjimų ir lėšų susigrąžinimo tvarką, kai Komisija ir valstybė narė sutaria;
- (70) siekiant apsaugoti Sąjungos finansinius interesus ir biudžetą, valstybių narių ir Komisijos lygmeniu reikėtų nustatyti ir įgyvendinti proporcingas priemones. Komisijai turėtų būti suteikta galimybė pertraukti mokėjimų terminus, sustabdyti tarpinius mokėjimus ir taikyti finansines pataisas, jeigu įvykdomos atitinkamos sąlygos. Komisija turėtų laikytis proporcingumo principo, atsižvelgdama į pažeidimų pobūdį, sunkumą bei dažnumą ir jų finansinį poveikį Sąjungos biudžetui. Jeigu, norėdama taikyti su atskirais atvejais susijusias finansines pataisas, Komisija negali tiksliai kiekybiškai įvertinti netvarkingų išlaidų sumos, ji turėtų taikyti fiksuoto dydžio arba statistiškai ekstrapoliuotą finansinę pataisą. Turėtų būti įmanoma sustabdyti tarpinius mokėjimus remiantis Komisijos pagrįsta nuomone, pateikta pagal SESV 258 straipsnį, jeigu yra pakankamai tiesioginis ryšys tarp pagrįstoje nuomonėje nagrinėjamo klausimo ir nagrinėjamų išlaidų, kad kiltų rizika jų teisėtumui ir tvarkingumui;

- (71) valstybės narės turėtų užkirsti kelią visiems ekonominės veiklos vykdytojų padarytiems pažeidimams, įskaitant sukčiavimą, juos nustatyti ir veiksmingai pašalinti. Be to, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013¹ ir Tarybos reglamentus (EB, Euratomas) Nr. 2988/95² bei (Euratomas, EB) Nr. 2185/96³ Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) turi įgaliojimus atlikti administracinius tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, siekdama nustatyti, ar nebūta Sąjungos finansiniams interesams kenkiančių sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veiklos atvejų. Pagal Tarybos reglamentą (ES) 2017/1939⁴ Europos prokuratūra turi įgaliojimus tirti Sąjungos finansiniams interesams kenkiantį sukčiavimą ir kitas nusikalstamas veikas, kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371⁵, ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už juos. Valstybės narės turėtų imtis būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad bet kuris asmuo arba subjektas, gaunantis Sąjungos lėšas, visapusiškai bendradarbiautų Sąjungos finansinių interesų apsaugos klausimu, suteiktų būtinąs teises ir prieigą Komisijai, OLAF, Audito Rūmams ir, kiek tai susiję su tvirtesniame bendradarbiavime pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 dalyvaujančiomis valstybėmis narėmis, Europos prokuratūrai ir užtikrintų, kad visos trečiosios šalys, dalyvaujančios įgyvendinant Sąjungos lėšas, suteiktų lygiavertes teises. Valstybės narės turėtų skubiai pranešti Komisijai apie nustatytus pažeidimus, įskaitant sukčiavimą, ir apie visus tolesnius veiksmus, kurių jos ėmėsi dėl tokių pažeidimų ir dėl bet kokių OLAF tyrimų;

¹ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

² 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1).

³ 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).

⁴ 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1).

⁵ 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29).

- (72) siekiant stiprinti Sąjungos biudžeto apsaugą, Komisija turėtų sukurti integruotą ir sąveikią informacijos ir stebėsenos sistemą, apimančią bendrąją duomenų gavybos ir rizikos įvertinimo priemonę, skirtą prieigai prie atitinkamų duomenų ir jų analizei, ir Komisija turėtų skatinti ją naudoti, kad ją taikytų visos valstybės narės;
- (73) laikantis 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo¹, siekiant sustiprinti Sąjungos biudžeto ir priemonės „Next Generation EU“ apsaugą nuo pažeidimų, įskaitant sukčiavimą, kontrolės ir audito tikslais reikėtų nustatyti standartizuotas priemones, skirtas rinkti, lyginti ir agreguoti informaciją apie Sąjungos lėšų gavėjus ir jų duomenis. Siekiant užtikrinti veiksmingą kontrolę ir auditą, būtina rinkti duomenis apie tuos, kurie galiausiai tiesiogiai arba netiesiogiai gauna naudos iš Sąjungos finansavimo, kuriam taikomas pasidalijamasis valdymas, įskaitant duomenis apie Sąjungos finansavimo gavėjų tikruosius savininkus;

¹ OL L 433I, 2020 12 22, p. 28.

- (74) siekiant sustiprinti Sąjungos biudžeto apsaugą nuo pažeidimų, įskaitant sukčiavimą, būtina tvarkyti tikrųjų savininkų, kurie yra fiziniai asmenys, asmens duomenis. Visų pirma, siekiant veiksmingai nustatyti, tirti tokius sukčiavimo atvejus ir už juos patraukti baudžiamojon atsakomybėn arba ištaisyti pažeidimus, būtina nustatyti tikruosius savininkus, kurie yra fiziniai asmenys, kurie galiausiai gauna naudos iš pažeidimų, įskaitant sukčiavimą. Tuo tikslu ir siekiant supaprastinimo ir sumažinti administracinę naštą, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama vykdyti savo įsipareigojimus dėl informacijos apie tikruosius savininkus naudojantis registre saugoma informacija, kuri naudojama Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/849¹ tikslais. Tuo atžvilgiu tikrųjų savininkų asmens duomenų tvarkymo pagal šį reglamentą tikslai, t. y. užkirsti kelią pažeidimams, įskaitant sukčiavimą, juos nustatyti, ištaisyti ir apie juos pranešti, dera su asmens duomenų tvarkymo pagal Direktyvą (ES) 2015/849 tikslais;
- (75) siekiant skatinti finansinę drausmę, tikslinga nustatyti biudžetinių įsipareigojimų panaikinimo programos lygmeniu tvarką;

¹ 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB (OL L 141, 2015 6 5, p. 73).

- (76) siekiant suteikti valstybėms narėms pakankamai laiko deklaruoti Komisijai turimų išteklių neviršijančias išlaidas, jei naujos taisyklės arba programos, kurioms taikomas pasidalijamasis valdymas, priimamos po 2021 m. sausio 1 d., sumos, atitinkančios 2021 m. nepanaudotus asignavimus, turėtų būti lygiomis dalimis perkeltos į 2022–2025 m. laikotarpį, kaip numatyta Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2020/2093¹ 7 straipsnyje;
- (77) siekiant propaguoti SESV nustatytus ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos tikslus, pagal investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslą turėtų būti remiami visi regionai. Kad teikiama parama būtų subalansuota, laipsniška ir atitiktų ekonominio ir socialinio išsivystymo lygį, ERPF ir ESF+ išteklius pagal tą tikslą reikėtų skirti remiantis įnašo raktu, kuris iš esmės grindžiamas bendruoju vidaus produktu (BVP) vienam gyventojui. Valstybės narės, kurių vienam gyventojui tenkančios bendrosios nacionalinės pajamos (BNP) yra mažesnės kaip 90 % jų Sąjungos vidurkio, turėtų gauti paramą Sanglaudos fondo lėšomis pagal investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslą;

¹ 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiamečių finansinė programa (OL L 433I, 2020 12 22, p. 11).

- (78) Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslui (INTERREG) skirti ištekliai valstybėms narėms turėtų būti skiriami remiantis paskirstymo metodika, pagal kurią visų pirma atsižvelgiama į gyventojų tankį pasienio zonose. Be to, siekiant užtikrinti esamų programų tęstinumą, atitinkamame konkrečiam fondui skirtame reglamente turėtų būti nustatytos konkrečios nuostatos, pagal kurias būtų apibrėžtos programos sritys ir regionų atitiktis finansavimo reikalavimams pagal skirtingas INTERREG kryptis;
- (79) turėtų būti nustatyti objektyvūs kriterijai, pagal kuriuos būtų nustatomi reikalavimus atitinkantys regionai ir teritorijos, tinkami finansuoti fondų lėšomis. Todėl Sąjungos lygmeniu nustatant regionus ir teritorijas reikėtų remtis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1059/2003¹ su pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (ES) 2016/2066², nustatyta bendra regionų klasifikavimo sistema;
- (80) siekiant nustatyti tinkamą ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo ir TPF finansinę programą, Komisija turėtų nustatyti kiekvienai valstybei narei skiriamų asignavimų metinį paskirstymą pagal investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslą drauge su reikalavimus atitinkančių regionų sąrašu, taip pat asignavimus Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslui (INTERREG);

¹ 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1059/2003 dėl bendro teritorinių statistinių vienetų klasifikatoriaus (NUTS) nustatymo (OL L 154, 2003 6 21, p. 1).

² 2016 m. lapkričio 21 d. Komisijos reglamentas (ES) 2016/2066, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1059/2003 dėl bendro teritorinių statistinių vienetų klasifikatoriaus (NUTS) nustatymo priedai (OL L 322, 2016 11 29, p. 1).

- (81) transeuropinių transporto tinklų projektai pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą, kuriuo nustatoma Europos infrastruktūros tinklų priemonė ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1316/2013 ir (ES) Nr. 283/2014 (toliau – EITP reglamentas), ir toliau turi būti finansuojami Sanglaudos fondo lėšomis – tiek pagal pasidalijamojo valdymo principą, tiek pagal tiesioginio valdymo principą taikant Europos infrastruktūros tinklų priemonę (EITP). Remiantis sėkmingu 2014–2020 m. programavimo laikotarpio metodu, šiuo tikslu 10 000 000 000 EUR iš Sanglaudos fondo turėtų būti perkelta EITP reikmėms;
- (82) tam tikra ERPF, ESF+ ir Sanglaudos fondo išteklių suma turėtų būti skiriama Europos miestų iniciatyvai, kurią Komisija turėtų įgyvendinti pagal tiesioginio arba netiesioginio valdymo principą.
- (83) siekiant užtikrinti tinkamą asignavimų paskirstymą pagal regionų kategorijas, iš principo valstybėms narėms skiriamų visų asignavimų mažiau išsivysčiusiems, pereinamojo laikotarpio ir labiau išsivysčiusiems regionams neturėtų būti galima perkelti iš vienos kategorijos į kitą. Vis dėlto, kad būtų atsižvelgta į valstybių narių poreikius spręsti konkrečius uždavinius, jos turėtų turėti galimybę prašyti labiau išsivysčiusiems regionams arba pertvarkos regionams skirtus asignavimus perkelti mažiau išsivysčiusiems regionams ir labiau išsivysčiusiems regionams skirtus asignavimus perkelti pertvarkos regionams, ir tokiu atveju tą pasirinkimą jos turėtų pagrįsti. Siekiant užtikrinti pakankamus finansinius išteklius mažiau išsivysčiusiems regionams, turėtų būti nustatyta labiau išsivysčiusiems regionams arba pertvarkos regionams perkeliama asignavimų viršutinė riba. Perkelti išteklius tarp tikslų turėtų būti neleidžiama, išskyrus šiame reglamente griežtai nustatytus atvejus;

- (84) jei 2014–2020 m. laikotarpiu regionas buvo priskirtas labiau išsivysčiusių regionų kategorijai, o 2021–2027 m. laikotarpiu priskiriamas pertvarkos regionų kategorijai ir todėl pagal paskirstymo metodiką 2021–2027 m. laikotarpiu jam būtų skiriama mažesnė parama, atitinkamos valstybės narės prašoma atsižvelgti į šį veiksnį priimant sprendimą dėl finansavimo vidinio paskirstymo;
- (85) atsižvelgiant į unikalias ir specifines Airijos salos aplinkybes ir siekiant remti Šiaurės ir Pietų bendradarbiavimą pagal Didžiojo penktadienio susitarimą, turi būti tęsiama tarpvalstybinė programa PEACE PLUS ir ji turi būti grindžiama Airijos ir Šiaurės Airijos pasienio grafysčių ankstesnių programų „Peace“ ir INTERREG veikla. Atsižvelgiant į šios programos praktinę svarbą, ją reikėtų remti skiriant specialų asignavimą, kad būtų galima toliau remti taikos ir susitaikymo veiksmus; šiai programai taip pat reikėtų skirti tinkamą dalį Airijos asignavimų pagal INTERREG;
- (86) kai taikytina, reikia nustatyti didžiausias bendro finansavimo normas sanglaudos politikos srityje pagal regionų kategoriją, siekiant užtikrinti, kad bendro finansavimo principo būtų laikomasi taikant tinkamą viešosios ar privačios nacionalinės paramos lygį. Tos normos turėtų atspindėti regionų ekonominio išsivystymo lygį pagal BVP vienam gyventojui, palyginti su ES 27 vidurkiu, tačiau užtikrinant, kad, pakitus kategorijai, sąlygos netaps mažiau palankios;

- (87) taikant atitinkamas taisykles pagal Stabilumo ir augimo pakta, kurios paaiškintos Europos partnerystės elgesio kodekse, valstybės narės gali pateikti tinkamai pagrįstą prašymą suteikti daugiau lankstumo viešosioms arba lygiavertėms struktūrinėms išlaidoms, kurias viešojo administravimo institucijos remia bendrai finansuodamos investicijas;
- (88) siekiant papildyti ar iš dalies pakeisti tam tikras neesmines šio reglamento nuostatas, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais būtų iš dalies keičiami tam tikrų šio reglamento priedų elementai, būtent intervencinių priemonių rūšių matmenys ir kodai, partnerystės sutarčių ir programų šablonai, duomenų perdavimo šablonai, metinės audito ataskaitos modelis, mokėjimo paraiškų Komisijai prognozių šablonas, Sąjungos emblemos naudojimas, finansavimo susitarimų ir strateginių dokumentų elementai, valstybių narių ir Komisijos elektroninio keitimosi duomenimis sistema, taip pat valdymo ir kontrolės sistemos aprašymo, valdymo pareiškimo, metinės audito nuomonės, metinės kontrolės ataskaitos, EIB arba kitų tarptautinių finansų įstaigų įgyvendinamų finansinių priemonių metinės audito ataskaitos modelio, audito strategijos, mokėjimo paraiškų, sąskaitų, išsamių taisyklių, pranešimų apie pažeidimus ir finansinių pataisų dydžio nustatymo šablonai;

- (89) pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais būtų iš dalies pakeistas Europos partnerystės elgesio kodeksas siekiant suderinti tą kodeksą su šiuo reglamentu, nustatyta vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų, fiksuotųjų normų ir su išlaidomis nesiejamo finansavimo, taikomų visoms valstybėms narėms, apibrėžtis Sąjungos lygmeniu, taip pat nustatyta standartizuota jau parengta imties sudarymo metodika;
- (90) ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai ir skaidriai konsultuotųsi su visomis suinteresuotosiomis šalimis, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

- (91) siekiant užtikrinti vienodas partnerystės sutarčių patvirtinimo, programų patvirtinimo ar dalinio keitimo, taip pat finansinių pataisų taikymo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Įgyvendinimo įgaliojimai, susiję su ERPF, ESF+ ir Sanglaudos fondo finansinių asignavimų paskirstymo nustatymu, turėtų būti priimami netaikant komiteto procedūrų, atsižvelgiant į tai, kad jie tik atspindi iš anksto parengtos apskaičiavimo metodikos taikymą. Be to, įgyvendinimo įgaliojimai, susiję su laikinomis fondų lėšų naudojimo reaguojant į išskirtines aplinkybes priemonėmis, turėtų būti priimti netaikant komiteto procedūrų, atsižvelgiant į tai, kad taikymo sritis yra nustatyta Stabilumo ir augimo pakte ir apima tik šiame reglamente nustatytas priemonės;
- (92) įgyvendinimo įgaliojimai, susiję su galutinės veiklos rezultatų ataskaitos šablonu, turėtų būti vykdomi pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 182/2011¹. Nors įgyvendinimo aktas yra bendro pobūdžio, jam priimti turėtų būti taikoma patariamoji procedūra, nes juo nustatomi tik techniniai aspektai, formos ir šablonai;

¹ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

- (93) kadangi Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013¹ arba bet kuris 2014–2020 m. programavimo laikotarpiui taikytinas aktas turėtų būti toliau taikomas 2014–2020 m. programavimo laikotarpio fondų lėšomis remiamoms programoms ir veiksmams, kadangi numatoma, kad to reglamento įgyvendinimo laikotarpis tęsis ir programavimo laikotarpiu, kuriam taikomas šis reglamentas, ir siekiant užtikrinti tam tikrų tuo reglamentu patvirtintų veiksmų įgyvendinimo tęstinumą, turėtų būti nustatytos laipsniško vykdymo nuostatos. Kiekvienas atskiras laipsniškai vykdomo veiksmo etapas, kuriuo siekiama to paties bendro tikslo, turėtų būti įgyvendinamas laikantis programavimo laikotarpio, pagal kurį jam suteikiamas finansavimas, taisyklių, o vadovaujančioji institucija gali pradėti antrojo etapo atranką remdamasi atrankos procedūra, atlikta 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu atitinkamo veiksmo atžvilgiu, jeigu ji įsitikina, kad laikomasi šiame reglamente nustatytų įgyvendinimo etapais sąlygų;

¹ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 320).

- (94) kadangi šio reglamento tikslų, t. y. stiprinti ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą ir nustatyti bendras Sąjungos biudžeto dalies, įgyvendinamos pagal pasidalijamojo valdymo principą, finansines taisykles, valstybės narės negali deramai pasiekti dėl įvairių regionų išsivystymo lygio skirtumų masto ir konkrečių iššūkių, su kuriais susiduria nepalankiausias sąlygas turintys regionai, valstybių narių ir regionų finansinių išteklių ribotumo ir dėl poreikio sukurti nuoseklią įgyvendinimo sistemą, kuri apimtų kelis Sąjungos fondus, kuriems taikomas pasidalijamojo valdymo principas, o tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi ES sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (95) šiuo reglamentu gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje;
- (96) turint omenyje tai, kad šis reglamentas bus priimtas jau prasidėjus programavimo laikotarpiui, taip pat atsižvelgiant į tai, kad Sąjungos fondai, kuriems taikomas šis reglamentas, turi būti įgyvendinami koordinuotai ir suderintai, ir siekiant sudaryti sąlygas jį įgyvendinti greitai, šis reglamentas turėtų įsigalioti kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

TURINYS

I ANTRAŠTINĖ DALIS	PARAMOS TIKSLAI IR BENDROSIOS TAISYKLĖS
I skyrius	Dalykas, apibrėžtys ir bendrosios taisyklės
1 straipsnis	Dalykas ir taikymo sritis
2 straipsnis	Terminų apibrėžtys
3 straipsnis	Terminų, per kuriuos Komisija turi imtis veiksmų, apskaičiavimas
4 straipsnis	Asmens duomenų tvarkymas ir apsauga
II skyrius	Fondų paramos politikos tikslai ir principai
5 straipsnis	Politikos tikslai
6 straipsnis	Klimato srities tikslai ir prisitaikymo prie klimato kaitos mechanizmas
7 straipsnis	Pasidalijamasis valdymas
8 straipsnis	Partnerystė ir daugiapakopis valdymas
9 straipsnis	Horizontalieji principai
II ANTRAŠTINĖ DALIS	STRATEGINIS POŽIŪRIS
I skyrius	Partnerystės sutartis
10 straipsnis	Partnerystės sutarties rengimas ir teikimas
11 straipsnis	Partnerystės sutarties turinys
12 straipsnis	Partnerystės sutarties patvirtinimas

13 straipsnis	Partnerystės sutarties dalinis pakeitimas
14 straipsnis	ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo ir EJŖŽAF lėšų, skiriamų per programą „InvestEU“, naudojimas
II skyrius	Reikiamos sąlygos ir veiklos peržiūros planas
15 straipsnis	Reikiamos sąlygos
16 straipsnis	Veiklos peržiūros planas
17 straipsnis	Veiklos peržiūros plano rengimo metodika
18 straipsnis	Laikotarpio vidurio peržiūra ir lankstumo suma
III skyrius	Priemonės, susijusios su patikimu ekonomikos valdymu arba išskirtinėmis bei neįprastomis aplinkybėmis
19 straipsnis	Priemonės, kuriomis fondų efektyvumas siejamas su patikimu ekonomikos valdymu
20 straipsnis	Laikinos fondų naudojimo priemonės reaguojant į išskirtines arba neįprastas aplinkybes
III ANTRAŠTINĖ DALIS	PROGRAMAVIMAS
I skyrius	Bendrosios nuostatos dėl fondų
21 straipsnis	Programų rengimas ir teikimas
22 straipsnis	Programų turinys
23 straipsnis	Programų tvirtinimas
24 straipsnis	Programų dalinis keitimas

25 straipsnis	Bendra ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo ir TPF parama
26 straipsnis	Išteklių perkėlimas
27 straipsnis	Išteklių perkėlimas iš ERPF ir ESF+ į TPF
II skyrius	Teritorinis vystymas
28 straipsnis	Integruotas teritorinis vystymas
29 straipsnis	Teritorinės strategijos
30 straipsnis	Integruotos teritorinės investicijos
31 straipsnis	Bendruomenės inicijuota vietos plėtra
32 straipsnis	Bendruomenės inicijuotos vietos plėtros strategijos
33 straipsnis	Vietos veiklos grupės
34 straipsnis	Fondų parama bendruomenės inicijuotai vietos plėtrai
III skyrius	Techninė parama
35 straipsnis	Komisijos iniciatyva teikiama techninė parama
36 straipsnis	Valstybių narių techninė parama
37 straipsnis	Finansavimas, nesiejamas su valstybių narių techninės paramos išlaidomis
IV ANTRAŠTINĖ DALIS	STEBĖSENA, VERTINIMAS, KOMUNIKACIJA IR MATOMUMAS
I skyrius	Stebėseną
38 straipsnis	Stebėsenos komitetas

39 straipsnis	Stebėsenos komiteto sudėtis
40 straipsnis	Stebėsenos komiteto funkcijos
41 straipsnis	Metinė veiklos rezultatų peržiūra
42 straipsnis	Duomenų perdavimas
43 straipsnis	Galutinė veiklos rezultatų ataskaita
II skyrius	Vertinimas
44 straipsnis	Valstybės narės atliekami vertinimai
45 straipsnis	Komisijos atliekamas vertinimas
III skyrius	Matomumas, skaidrumas ir komunikacija
I skirsnis	Fondų paramos matomumas
46 straipsnis	Matomumas
47 straipsnis	Sąjungos emblema
48 straipsnis	Už komunikaciją atsakingi pareigūnai ir tinklai
II skyrius	Fondų įgyvendinimo skaidrumas ir komunikacija apie programas
49 straipsnis	Vadovaujančiosios institucijos funkcijos
50 straipsnis	Paramos gavėjų pareigos

V ANTRAŠTINĖ DALIS	FONDŲ FINANSINĖ PARAMA
I skyrius	Sąjungos įnašo formos
51 straipsnis	Programoms skiriamo Sąjungos įnašo formos
II skyrius	Valstybių narių teikiamos paramos formos
52 straipsnis	Paramos formos
I skirsnis	Dotacijų formos
53 straipsnis	Dotacijų formos
54 straipsnis	Netiesioginių išlaidų finansavimas taikant fiksuotąsias normas dotacijų atveju
55 straipsnis	Tiesioginės personalo išlaidos dotacijų atveju
56 straipsnis	Tinkamų finansuoti išlaidų, išskyrus tiesiogines personalo išlaidas, finansavimas taikant fiksuotąsias normas dotacijų atveju
57 straipsnis	Dotacijos taikant sąlygas
II skirsnis	Finansinės priemonės
58 straipsnis	Finansinės priemonės
59 straipsnis	Finansinių priemonių įgyvendinimas
60 straipsnis	Palūkanos ir kitas pelnas, gauti iš fondų paramos finansinėms priemonėms
61 straipsnis	Skirtingų sąlygų taikymas investuotojams
62 straipsnis	Fondų paramai priskirtinų išteklių pakartotinis panaudojimas

III skyrius	Tinkamumo finansuoti taisyklės
63 straipsnis	Tinkamumas finansuoti
64 straipsnis	Netinkamos finansuoti išlaidos
65 straipsnis	Veiksmų tęstinumas
66 straipsnis	Perkėlimas
67 straipsnis	Specialiosios dotacijų tinkamumo finansuoti taisyklės
68 straipsnis	Specialiosios finansinių priemonių tinkamumo finansuoti taisyklės
VI ANTRAŠTINĖ DALIS	VALDYMAS IR KONTROLĖ
I skyrius	Bendrosios valdymo ir kontrolės taisyklės
69 straipsnis	Valstybių narių pareigos
70 straipsnis	Komisijos įgaliojimai ir pareigos
71 straipsnis	Programos institucijos
II skyrius	Standartinės valdymo ir kontrolės sistemos
72 straipsnis	Vadovaujančiosios institucijos funkcijos
73 straipsnis	Vadovaujančiosios institucijos vykdoma veiksmų atranka
74 straipsnis	Vadovaujančiosios institucijos vykdomas programos valdymas
75 straipsnis	Vadovaujančios institucijos parama stebėsenos komiteto darbui

76 straipsnis	Apskaitos funkcija
77 straipsnis	Audito institucijos funkcijos
78 straipsnis	Audito strategija
79 straipsnis	Veiksmų auditas
80 straipsnis	Vieno audito tvarka
81 straipsnis	Valdymo patikrinimai ir finansinių priemonių auditai
82 straipsnis	Dokumentų saugojimas
III skyrius	Naudojimas nacionalinėmis valdymo sistemomis
83 straipsnis	Proporcingesnė tvarka
84 straipsnis	Proporcingesnės tvarkos taikymo sąlygos
85 straipsnis	Koregavimas per programavimo laikotarpį
VII ANTRAŠTINĖ DALIS	FINANSŲ VALDYMAS, SĄSKAITŲ PATEIKIMAS IR TIKRINIMAS IR FINANSINĖS PATAISOS
I skyrius	Finansų valdymas
I skirsnis	Bendrosios apskaitos taisyklės
86 straipsnis	Biudžetiniai įsipareigojimai
87 straipsnis	Euro naudojimas
88 straipsnis	Grąžinimas

II skirsnis	Mokėjimų valstybėms narėms taisyklės
89 straipsnis	Mokėjimų rūšys
90 straipsnis	Išankstinis finansavimas
91 straipsnis	Mokėjimo paraiškos
92 straipsnis	Specialieji mokėjimo paraiškų elementai finansinių priemonių atveju
93 straipsnis	Bendros mokėjimų taisyklės
94 straipsnis	Sąjungos įnašas vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų ir fiksuotųjų normų pagrindu
95 straipsnis	Sąjungos įnašas su išlaidomis nesiejamo finansavimo pagrindu
III skyrius	Pertraukimas ir sustabdymas
96 straipsnis	Mokėjimo termino pertraukimas
97 straipsnis	Mokėjimų sustabdymas
II skyrius	Sąskaitų pateikimas ir tikrinimas
98 straipsnis	Sąskaitų turinys ir pateikimas
99 straipsnis	Sąskaitų tikrinimas
100 straipsnis	Likučio apskaičiavimas
101 straipsnis	Sąskaitų tikrinimo procedūra
102 straipsnis	Sąskaitų tikrinimui taikoma prieštaravimų procedūra

III skyrius	Finansinės pataisos
103 straipsnis	Valstybių narių atliekamos finansinės pataisos
104 straipsnis	Komisijos atliekamos finansinės pataisos
IV skyrius	Įsipareigojimų panaikinimas
105 straipsnis	Įsipareigojimų panaikinimo principai ir taisyklės
106 straipsnis	Įsipareigojimų panaikinimo taisyklių išimtys
107 straipsnis	Įsipareigojimų panaikinimo procedūra
VIII ANTRAŠTINĖ DALIS	FINANSINĖ PROGRAMA
108 straipsnis	Paramos investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslui geografinė aprėptis
109 straipsnis	Ekonominei, socialinei ir teritorinei sanglaudai skiriami ištekliai
110 straipsnis	Investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslui ir Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslui (INTERREG) skiriami ištekliai
111 straipsnis	Išteklių perkeliamumas
112 straipsnis	Bendro finansavimo normų nustatymas
IX ANTRAŠTINĖ DALIS	DELEGUOTIEJI ĮGALIOJIMAI, ĮGYVENDINIMO, PEREINAMOJO LAIKOTARPIO IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS
I skyrius	Deleguotieji įgaliojimai ir įgyvendinimo nuostatos
113 straipsnis	Deleguotieji įgaliojimai dėl tam tikrų priedų
114 straipsnis	Įgaliojimų delegavimas
115 straipsnis	Komiteto procedūra

II skyrius	Pereinamojo laikotarpio ir baigiamosios nuostatos
116 straipsnis	Peržiūra
117 straipsnis	Pereinamojo laikotarpio nuostatos
118 straipsnis	Veiksmų, kuriems taikomas įgyvendinimas etapais, sąlygos
119 straipsnis	Įsigaliojimas
I PRIEDAS	ERPF, ESF+, SANGLAUDOS FONDO IR TPF INTERVENCINIŲ PRIEMONIŲ RŪŠIŲ SKIRSTYMAS PAGAL MATMENĮ IR KODAI – 22 STRAIPSNIO 5 DALIS
II PRIEDAS	PARTNERYSTĖS SUTARTIES ŠABLONAS – 10 STRAIPSNIO 6 DALIS
III PRIEDAS	HORIZONTALIOSIOS REIKIAMOS SĄLYGOS – 15 STRAIPSNIO 1 DALIS
IV PRIEDAS	TEMINĖS REIKIAMOS SĄLYGOS, TAIKYTINOS ERPF, ESF+ IR SANGLAUDOS FONDUI – 15 STRAIPSNIO 1 DALIS
V PRIEDAS	ERPF (INVESTICIJŲ Į DARBO VIETŲ KŪRIMĄ IR AUGIMĄ TIKSLAS), ESF+, SANGLAUDOS FONDO, TPF IR EJRŽAF LĖŠOMIS REMIAMŲ PROGRAMŲ ŠABLONAS – 21 STRAIPSNIO 3 DALIS
VI PRIEDAS	PMIF, VSF IR SVVP PROGRAMOS ŠABLONAS – 21 STRAIPSNIO 3 DALIS
VII PRIEDAS	DUOMENŲ PERDAVIMO ŠABLONAS – 42 STRAIPSNIS
VIII PRIEDAS	PROGNOZĖ, KOKIĄ SUMĄ VALSTYBĖ NARĖ NUMATO NURODYTI EINAMŲJŲ IR ATEINANČIŲ KALENDORINIŲ METŲ MOKĖJIMO PARAIŠKOSE (69 STRAIPSNIO 10 DALIS)

IX PRIEDAS	KOMUNIKACIJA IR MATOMUMAS – 47, 49 IR 50 STRAIPSNIAI
X PRIEDAS	FINANSAVIMO SUTARČIŲ IR STRATEGIJOS DOKUMENTŲ ELEMENTAI – 59 STRAIPSNIO 1 IR 5 DALYS
XI PRIEDAS	PAGRINDINIAI VALDYMO IR KONTROLĖS SISTEMOMS TAIKOMI REIKALAVIMAI IR TŲ SISTEMŲ KLASIFIKAVIMAS – 69 STRAIPSNIO 1 DALIS
XII PRIEDAS	IŠSAMIOS PRANEŠIMO APIE PAŽEIDIMUS TAISYKLĖS IR ŠABLONAS (69 STRAIPSNIO 2 DALIS)
XIII PRIEDAS	AUDITO SEKAI REIKALINGI ELEMENTAI – 69 STRAIPSNIO 6 DALIS
XIV PRIEDAS	PROGRAMOS INSTITUCIJŲ IR PARAMOS GAVĖJŲ ELEKTRONINIO KEITIMOSI DUOMENIMIS SISTEMOS – 69 STRAIPSNIO 8 DALIS
XV PRIEDAS	SFC2021. VALSTYBIŲ NARIŲ IR KOMISIJOS ELEKTRONINIO KEITIMOSI DUOMENIMIS SISTEMA – 69 STRAIPSNIO 9 DALIS
XVI PRIEDAS	VALDYMO IR KONTROLĖS SISTEMOS APRAŠYMO ŠABLONAS (69 STRAIPSNIO 11 DALIS)
XVII PRIEDAS	ELEKTRONINE FORMA REGISTRUOTINI IR SAUGOTINI KIEKVIENO VEIKSMO DUOMENYS (72 STRAIPSNIO 1 DALIES E PUNKTAS)
XVIII PRIEDAS	VALDYMO PAREIŠKIMO ŠABLONAS (74 STRAIPSNIO 1 DALIES F PUNKTAS)
XIX PRIEDAS	METINĖS AUDITO NUOMONĖS ŠABLONAS (77 STRAIPSNIO 3 DALIES A PUNKTAS)
XX PRIEDAS	METINĖS KONTROLĖS ATASKAITOS ŠABLONAS (77 STRAIPSNIO 3 DALIES B PUNKTAS)

XXI PRIEDAS	METINĖS AUDITO ATASKAITOS ŠABLONAS (81 STRAIPSNIO 5 DALIS)
XXII PRIEDAS	AUDITO STRATEGIJOS ŠABLONAS (78 STRAIPSNIS)
XXIII PRIEDAS	MOKĖJIMO PARAIŠKOS ŠABLONAS (91 STRAIPSNIO 3 DALIS)
XXIV PRIEDAS	SĄSKAITŲ ŠABLONAS (98 STRAIPSNIO 1 DALIES A PUNKTAS)
XXV PRIEDAS	FINANSINIŲ PATAISŲ DYDŽIO NUSTATYMAS: FIKSUOTOSIOS NORMOS PATAISOS IR EKSTRAPOLIUOTOS FINANSINĖS PATAISOS (104 STRAIPSNIO 1 DALIS)
XXVI PRIEDAS	VISŲ IŠTEKLIŲ KIEKVIENAI VALSTYBEI NAREI PASKIRSTYMO METODIKA (109 STRAIPSNIO 2 DALIS)

I ANTRAŠTINĖ DALIS

PARAMOS TIKSLAI IR BENDROSIOS TAISYKLĖS

I SKYRIUS

Dalykas, apibrėžtys ir bendrosios taisyklės

I straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šiuo reglamentu nustatomos:
 - a) Europos regioninės plėtros fondui (ERPF), „Europos socialiniam fondui +“ (ESF+), Sanglaudos fondui, Teisingos pertvarkos fondui (TPF), Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondui (EJRŽAF), Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondui (PMIF), Vidaus saugumo fondui (VSF) ir sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonei (SVVP) (toliau kartu — fondai) taikomos finansinės taisyklės;
 - b) ERPF, ESF+, Sanglaudos fondui, TPF ir EJRŽAF taikytinos bendros nuostatos.

2. Šis reglamentas netaikomas ESF+ užimtumo ir socialinių inovacijų kryptčiai, taip pat EJŖŽAF, PMIF, VSF ir SVVP tiesioginio ar netiesioginio valdymo komponentams, išskyrus Komisijos iniciatyva teikiamą techninę paramą.
3. 5, 14, 19, 28–34 ir 108–112 straipsniai netaikomi PMIF, VSF ar SVVP.
4. 108–112 straipsniai netaikomi EJŖŽAF.
5. 14, 15, 18, 19, 21–27 ir 37–42 straipsniai, 43 straipsnio 1–4 dalys, 44 ir 50 straipsniai, 55 straipsnio 1 dalis ir 73, 77, 80 ir 83–85 straipsniai netaikomi INTERREG programoms.
6. Toliau išvardytuose konkretiems fondams skirtuose reglamentuose gali būti nustatyta ši reglamentą papildančių ir jam neprieštaraujančių taisyklių:
 - a) Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/...¹⁺ (toliau – ERPF ir SF reglamentas);
 - b) Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/...²⁺⁺ (toliau – ESF+ reglamentas);

¹ Reglamentas (ES) ... (OL ...).

⁺ OL: prašome tekste įrašyti reglamento, esančio dokumente 2018/0197(COD), numerį, o išnašoje – to reglamento numerį, datą, autorius, pavadinimą ir OL nuorodą.

² Reglamentas (ES) ... (OL ...).

⁺⁺ OL: prašome tekste įrašyti reglamento, esančio dokumente 2018/0206(COD), numerį, o išnašoje – to reglamento numerį, datą, autorius, pavadinimą ir OL nuorodą.

- c) Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/...¹⁺⁺⁺ (toliau – INTERREG reglamentas);
- d) Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/...²⁺⁺⁺⁺ (toliau – TPF reglamentas);
- e) Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo įsteigiamas Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondas ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/1004 (toliau – EJRŽAF reglamentas);
- f) Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomas Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondas (toliau – PMIF reglamentas);
- g) Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomas Vidaus saugumo fondas (toliau – VSF reglamentas);

¹ Reglamentas (ES) ... (OL ...).

⁺⁺⁺ OL: prašome tekste įrašyti reglamento, esančio dokumente 2018/0199(COD), numerį, o išnašoje – to reglamento numerį, datą, autorius, pavadinimą ir OL nuorodą.

² Reglamentas (ES) ... (OL ...).

⁺⁺⁺⁺ OL: prašome tekste įrašyti reglamento, esančio dokumente 2020/0006(COD), numerį, o išnašoje – to reglamento numerį, datą, autorius, pavadinimą ir OL nuorodą.

- h) Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/..., kuriuo sukurama sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonė, įtraukta į Integruoto sienų valdymo fondą (toliau – SVVP reglamentas).

Jei kyla abejonių dėl šio reglamento ir konkrečioms fondams skirtų reglamentų taikymo, viršenybę turi šis reglamentas.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) atitinkamos konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos – pagal SESV 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį priimtos Tarybos rekomendacijos, susijusios su struktūriniais iššūkiais, taip pat papildomos Komisijos rekomendacijos, pateiktos pagal Reglamento (ES) 2018/1999 34 straipsnį, į kurias tikslinga atsižvelgti pasitelkiant daugiametes investicijas, kurios patenka į fondų taikymo sritį, kaip nustatyta konkrečioms fondams skirtuose reglamentuose;
- 2) reikiama sąlyga – išankstinė konkrečių tikslų efektyvaus ir veiksmingo įgyvendinimo sąlyga;
- 3) taikytina teisė – Sąjungos teisė ir su jos taikymu susijusi nacionalinė teisė;

- 4) veiksmas –
- a) projektas, sutartis, veiksmas arba projektų grupė, atrinkti pagal atitinkamas programas;
 - b) finansinių priemonių atveju – programos įnašas finansinei priemonei ir vėlesnė finansinė parama, pagal tą finansinę priemonę teikiama galutiniams gavėjams;
- 5) strateginės svarbos veiksmas – veiksmas, labai padedantis siekti programos tikslų, kuriam taikomos specialios stebėsenos ir komunikacijos priemonės;
- 6) prioritetas PMIF, VSF ir SVVP atveju – konkretus tikslas;
- 7) prioritetas EJŖŽAF atveju, tik VII antraštinėje dalyje, – konkretus tikslas;
- 8) tarpinė institucija – viešasis arba privatusis subjektas, kuris yra pavaldus vadovaujančiajai institucijai arba atlieka funkcijas ar užduotis tokios institucijos vardu;

- 9) paramos gavėjas –
- a) viešasis arba privatusis subjektas, juridinio asmens statusą turintis ar jo neturintis subjektas arba fizinis asmuo, atsakingas už veiksmų inicijavimą arba jų inicijavimą ir įgyvendinimą;
 - b) viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės (VPSP) atveju – VPSP veiksmą inicijuojantis viešasis subjektas arba tam veiksmui įgyvendinti pasirinktas privatusis partneris;
 - c) valstybės pagalbos schemų atveju – pagalbą gaunanti įmonė;
 - d) *de minimis* pagalbos, teikiamos pagal Komisijos reglamentus (ES) Nr. 1407/2013¹ arba (ES) Nr. 717/2014², atveju – valstybė narė gali nuspręsti, kad paramos gavėjas šio reglamento tikslais yra pagalbą teikiantis subjektas, jeigu jis yra atsakingas už veiksmo inicijavimą arba ir už veiksmo inicijavimą, ir įgyvendinimą;
 - e) finansinių priemonių atveju – kontroliuojantįjį fondą įgyvendinantis subjektas arba, jeigu kontroliuojančiojo fondo struktūros nėra, specialųjį fondą įgyvendinantis subjektas, arba, jei finansinę priemonę administruoja vadovaujančioji institucija, ta vadovaujančioji institucija;

¹ 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL L 352, 2013 12 24, p. 1).

² 2014 m. birželio 27 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 717/2014 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai žuvininkystės ir akvakultūros sektoriuje (OL L 190, 2014 6 28, p. 45).

- 10) mažų projektų fondas – INTERREG programos veiksmas, kuriuo siekiama atrinkti ir įgyvendinti nedidelės finansinės apimties projektus, įskaitant žmonių tarpusavio ryšiais pagrįstus veiksmus;
- 11) siektina reikšmė – iš anksto sutarta vertė, kuri, atsižvelgiant į rodiklį, susijusį su konkrečiu tikslu, turi būti pasiekta iki tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigos;
- 12) tarpinė reikšmė – tarpinė vertė, kuri, atsižvelgiant į produkto rodiklį, susijusį su konkrečiu tikslu, turi būti pasiekta tam tikru tinkamumo finansuoti laikotarpio momentu;
- 13) produkto rodiklis – rodiklis, pagal kurį matuojami pasiekti konkretūs intervencinių priemonių rezultatai;
- 14) rezultato rodiklis – rodiklis, pagal kurį matuojamas remiamų intervencinių priemonių poveikis, visų pirma tiesioginiams adresatams, tikslinei grupei ar infrastruktūros naudotojams;
- 15) VPSP veiksmas – vykdant viešųjų subjektų ir privačiojo sektorių partnerystę pagal VPSP sutartį įgyvendinamas veiksmas, kuriuo siekiama teikti viešąsias paslaugas dalijantis rizika – sutelkiant arba privačiojo sektoriaus kompetenciją, arba papildomų kapitalo šaltinių, arba ir kompetenciją, ir šaltinius;
- 16) finansinė priemonė – paramos forma, teikiama per struktūrą, kuria naudojantis finansiniai produktai teikiami galutiniams gavėjams;

- 17) finansinis produktas – investicijos į nuosavą arba kvazinuosavą kapitalą, paskolos ir garantijos, kaip apibrėžta Finansinio reglamento 2 straipsnyje;
- 18) galutinis gavėjas – juridinis arba fizinis asmuo, gaunantis paramą iš fondų per mažų projektų fondo paramos gavėją arba pagal finansinę priemonę;
- 19) programos įnašas – fondų parama ir nacionalinis viešasis ir privatusis bendras finansavimas, teikiami finansinei priemonei;
- 20) kontroliuojantysis fondas – pagal vieną ar daugiau programų vadovaujančiosios institucijos atsakomybe įsteigtas fondas vieno ar daugiau specialiųjų fondų paramai įgyvendinti;
- 21) specialusis fondas – fondas, per kurį vadovaujančioji institucija arba kontroliuojantysis fondas teikia finansinius produktus galutiniams gavėjams;
- 22) finansinę priemonę įgyvendinantis subjektas – viešosios arba privatinės teisės reglamentuojamas subjektas, atliekantis kontroliuojančiojo fondo arba specialiojo fondo užduotis;
- 23) sverto poveikis – galutiniams gavėjams suteikiama atlygintino finansavimo suma, padalyta iš fondų įnašo sumos;
- 24) dauginamasis koeficientas – garantijos priemonių atveju tai santykis (nustatytas remiantis kiekvieno garantinio produkto, kurį numatoma siūlyti, apdairiu *ex ante* rizikos vertinimu) tarp pagrindinių išmokėtų naujų paskolų, investicijų į nuosavą ar kvazinuosavą kapitalą vertės ir programos įnašo sumos, atidėtos garantijų sutartims dėl tų naujų paskolų ir investicijų į nuosavą ar kvazinuosavą kapitalą patiriams numatytiems ir nenumatytiems nuostoliams padengti;

- 25) valdymo išlaidos – tiesioginės arba netiesioginės išlaidos, atlyginamos įrodžius, kad išlaidos patirtos įgyvendinant finansines priemones;
- 26) valdymo mokesčiai – suteiktų paslaugų kaina, kaip apibrėžta finansavimo susitarime tarp vadovaujančiosios institucijos ir kontroliuojantįjį fondą arba specialųjį fondą valdančio subjekto ir, kai taikytina, tarp kontroliuojantįjį fondą valdančio subjekto ir specialųjį fondą valdančio subjekto;
- 27) perkėlimas – tapačios ar panašios veiklos arba jos dalies perkėlimas, kaip tai suprantama Reglamento (ES) Nr. 651/2014 2 straipsnio 61a punkte;
- 28) viešasis įnašas – įnašas veiksams finansuoti, skiriamas iš nacionalinių, regioninių arba vietos viešojo sektoriaus institucijų biudžeto, Europos teritorinio bendradarbiavimo grupės (ETBG), įsteigtos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1082/2006¹, biudžeto arba iš fondams skirtą Sąjungos biudžeto, viešosios teisės subjektų biudžeto arba viešojo sektoriaus institucijų ar viešosios teisės subjektų asociacijų biudžeto ir, siekiant nustatyti ESF+ programų ar prioritetų bendro finansavimo normą, gali apimti darbdavių ir darbuotojų bendrai suteiktus finansinius išteklius;

¹ 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1082/2006 dėl Europos teritorinio bendradarbiavimo grupės (ETBG) (OL L 210, 2006 7 31, p. 19).

- 29) ataskaitiniai metai – laikotarpis nuo liepos 1 d. iki kitų metų birželio 30 d., išskyrus pirmuosius programavimo laikotarpio ataskaitinius metus – tai laikotarpis nuo išlaidų tinkamumo finansuoti pradžios dienos iki 2022 m. birželio 30 d.; paskutiniai ataskaitiniai metai – laikotarpis nuo 2029 m. liepos 1 d. iki 2030 m. birželio 30 d.;
- 30) ekonominės veiklos vykdytojas – fizinis ar juridinis asmuo arba kitas subjektas, dalyvaujantis įgyvendinant fondų paramą, išskyrus valstybę narę, kuri naudojasi savo prerogatyvomis kaip viešojo sektoriaus institucija;
- 31) pažeidimas – taikytinos teisės pažeidimas, padarytas dėl ekonominės veiklos vykdytojo veiksmų ar neveikimo, kai nepagrįstas išlaidas įtraukus į Sąjungos biudžetą jam padaroma ar būtų padaryta žala;
- 32) didelis trūkumas – programos valdymo ir kontrolės sistemos efektyvaus veikimo trūkumas, dėl kurio reikia labai pagerinti valdymo ir kontrolės sistemas ir kurio atveju nustatoma, kad vienas iš pagrindinių X priede nurodytų 2, 4, 5, 9, 12, 13 ir 15 reikalavimų arba du ar daugiau iš kitų pagrindinių reikalavimų priskirtini prie to priedo 3 ir 4 kategorijų;
- 33) sisteminis pažeidimas – bet koks pažeidimas (jis gali būti pasikartojančio pobūdžio), kurio atveju ypač tikėtina, kad jis kartosis panašių rūšių veiksmų atveju, ir kuris padaromas dėl didelio trūkumo, be kita ko, dėl to, kad nebuvo nustatytos tinkamos procedūros pagal šį reglamentą ir konkrečiam fondui taikomas taisyklės;

- 34) visos klaidos – prognozuojamų atsitiktinių klaidų ir, jei taikytina, apibrėžtų sisteminių klaidų bei neištaisytų anomalijų klaidų suma;
- 35) bendras klaidų lygis – visos klaidos, padalytos iš audito tiriamosios visumos;
- 36) likutinis klaidų lygis – visos klaidos, atėmus valstybių narių pritaikytas finansines pataisas, kad būtų sumažinta audito institucijos nustatyta rizika, padalytos iš sąskaitose deklaruotinių išlaidų;
- 37) užbaigtas veiksmas – fiziškai užbaigtas arba visiškai įgyvendintas veiksmas, dėl kurio paramos gavėjai yra atlikę visus susijusius mokėjimus ir gavę atitinkamą viešąjį įnašą;
- 38) imties vienetas – vienas iš vienetų, į kuriuos imties reikmėms dalijama audito tiriamoji visuma; tai gali būti veiksmas, veiksmo projektas arba paramos gavėjo mokėjimo prašymas;
- 39) sąlyginio deponavimo sąskaita – VPSP veiksmo atveju tai banko sąskaita, reglamentuojama rašytiniu paramos gavėjo, kuris yra viešojo sektoriaus subjektas, ir privačiojo partnerio, patvirtinto vadovaujančiosios institucijos arba tarpinės institucijos, susitarimu, naudojama mokėjimams tinkamumo finansuoti laikotarpiu arba jam pasibaigus;
- 40) dalyvis – fizinis asmuo, kuriam veiksmas tiesiogiai naudingas, tačiau kuris nėra atsakingas už to veiksmo inicijavimą arba jo inicijavimą ir įgyvendinimą, ir kuris EJRŽAF kontekste negauna finansinės paramos;

- 41) principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ – atliekant planavimą energetikos srityje ir priimant politinius ir investavimo sprendimus pirmenybės teikimas alternatyvioms ekonomiškai efektyvioms energijos vartojimo efektyvumo priemonėms, kuriomis užtikrinamas didesnis energijos poreikio ir energijos tiekimo efektyvumas, visų pirma galutinio vartojimo energijos taupymo ekonomiškai efektyviu būdu priemonėmis, apkrovos atsako iniciatyvoms ir efektyvesne energijos konversija, perdavimu ir paskirstymu, kartu užtikrinant, kad būtų pasiekti tų sprendimų tikslai;
- 42) atsparumo klimato kaitai didinimas – procesas, kuriuo siekiama užtikrinti, kad infrastruktūra nebūtų pažeidžiama dėl galimo ilgalaikio poveikio klimatui, kartu užtikrinant, kad būtų laikomasi principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ ir kad įgyvendinant projektą išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis atitiktų 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslą;
- 43) dotacijos taikant sąlygas – dotacijos kategorija, kuriai taikomos su paramos grąžinimu susijusios sąlygos;
- 44) EIB – Europos investicijų bankas, Europos investicijų fondas arba bet kuri Europos investicijų banko patronuojamoji įmonė;
- 45) pažangumo ženklas – pasiūlymui Komisijos suteikiamas kokybės ženklas, iš kurio matyti, kad pasiūlymas, kuris buvo vertinamas kvietime teikti pasiūlymus pagal Sąjungos priemonę, laikomas atitinkančiu tos Sąjungos priemonės minimaliuosius kokybės reikalavimus, tačiau negalėjo būti finansuojamas dėl nepakankamo tam kvietimui teikti pasiūlymus biudžeto, ir gali būti remiamas iš kitų Sąjungos arba nacionalinių finansavimo šaltinių.

3 straipsnis

Terminų, per kuriuos Komisija turi imtis veiksmų, apskaičiavimas

Jeigu nustatytas terminas, per kurį Komisija turi imtis veiksmų, tas terminas pradedamas skaičiuoti, kai valstybė narė pateikia visą informaciją pagal šiame reglamente arba konkrečioms fondams skirtuose reglamentuose nustatytus reikalavimus.

Tas terminas sustabdomas nuo kitos dienos po tos, kurią Komisija valstybei narei išsiunčia savo pastabas arba prašymą pateikti patikslintus dokumentus, iki tos dienos, kurią valstybė narė pateikia atsakymą Komisijai.

4 straipsnis

Asmens duomenų tvarkymas ir apsauga

Valstybėms narėms ir Komisijai leidžiama tvarkyti asmens duomenis tik tais atvejais, kai tai būtina jų atitinkamiems šiame reglamente nustatytiems įsipareigojimams, visų pirma susijusiems su stebėseną, ataskaitų teikimu, komunikacija, skelbimu, vertinimu, finansų valdymu, patikrinimais ir auditu, taip pat, kai taikytina, dalyvių atitikties nustatymu, vykdyti. Asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis Reglamentu (ES) 2016/679 arba Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/1725¹, atsižvelgiant į tai, kuris iš jų taikytinas.

¹ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

II SKYRIUS

Fondų paramos politikos tikslai ir principai

5 straipsnis

Politikos tikslai

1. ERPF, ESF+, Sanglaudos fondu ir EJŖŽAF remiami šie politikos tikslai:
 - a) konkurencingesnė ir pažangesnė Europa, skatinant novatorišką ir pažangią ekonomikos pertvarką ir regionų IRT jungtis;
 - b) žalesnė, mažo anglies dioksido kiekio ir prie nulinio anglies dioksido kiekio technologijų pereinanti ekonomika ir atspari Europa, skatinant perėjimą prie švarios ir teisingos energetikos, žaliąsias ir mėlynąsias investicijas, žiedinę ekonomiką, klimato kaitos švelninimą bei prisitaikymą prie klimato kaitos, rizikos prevenciją bei valdymą ir tvarų judumą mieste;
 - c) geriau sujungta Europa, skatinant judumą;
 - d) socialiai atsakingesnė ir įtraukesnė Europa, įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį;
 - e) piliečiams artimesnė Europa, skatinant tvarią ir integruotą visų rūšių vietovių ir vietos iniciatyvų plėtrą.

TPF remia konkretų tikslą – sudaryti sąlygas regionams ir žmonėms spręsti dėl pertvarkos, kuria siekiama įgyvendinti Sąjungos 2030 m. energetikos ir klimato srities tikslus ir ne vėliau kaip 2050 m. užtikrinti Sąjungos neutralaus poveikio klimatui ekonomiką remiantis Paryžiaus susitarimu, kylančio socialinio poveikio, poveikio užimtumui, ekonominio poveikio ir poveikio aplinkai klausimus.

Šio straipsnio 1 dalies pirma pastraipa netaikoma ERPF ir ESF+ ištekliams, kurie perkeliami į TPF pagal 27 straipsnį.

2. ERPF, ESF+, Sanglaudos fondas ir TPF padeda įgyvendinti Sąjungos veiksmus, kuriais stiprinama jos ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda pagal SESV 174 straipsnį, siekiant šių tikslų:
 - a) investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą valstybėse narėse ir regionuose tikslas – šis tikslas remiamas ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo ir TPF lėšomis, ir
 - b) Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslas (INTERREG) – šis tikslas remiamas ERPF lėšomis.
3. Valstybės narės ir Komisija skatina fondų ir kitų Sąjungos priemonių bei fondų veiklos koordinavimą, papildomumą ir suderinamumą. Jos optimizuoja atsakingų subjektų veiklos koordinavimo mechanizmus, kad būtų išvengta veiklos dubliavimo planavimo ir įgyvendinimo etapuose. Atitinkamai valstybės narės ir Komisija, programuodamos ir įgyvendindamos fondus, taip pat atsižvelgia į atitinkamas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas.

6 straipsnis

Klimato srities tikslai ir prisitaikymo prie klimato kaitos mechanizmas

1. Valstybės narės teikia informaciją apie aplinkos ir klimato tikslams įgyvendinti skirtą paramą taikydamos metodiką, grindžiamą kiekvienam fondui nustatytomis intervencinių priemonių rūšimis. Pagal šią metodiką teikiamai paramai priskiriamas konkretus korekcinis koeficientas, kurio dydis atspindi mastą, kuriuo tokia parama padeda siekti aplinkos ir klimato tikslų. ERPF, ESF+ ir Sanglaudos fondo atveju korekciniai koeficientai susiejami su I priede nustatytų intervencinių priemonių rūšių matmenimis ir kodais. ERPF ir Sanglaudos fondo įnašas atitinkamai 30 % ir 37 % Sąjungos įnašo skiriamas išlaidoms, kurios remiamos siekiant Sąjungos biudžeto nustatytų klimato tikslų, padengti.
2. Klimato srities tikslas kiekvienai valstybei narei nustatomas kaip jos visų ERPF ir Sanglaudos fondo asignavimų procentinė dalis ir įtraukiamas į programas atsižvelgiant į intervencinių priemonių rūšis ir preliminarų lėšų paskirstymą pagal 22 straipsnio 3 dalies d punkto viii papunktį. Kaip numatyta 11 straipsnio 1 dalyje, partnerystės sutartyje nustatomas preliminarus klimato srities tikslas.
3. Valstybė narė ir Komisija reguliariai stebi, kaip siekiama klimato srities tikslų, remdamosi visomis paramos gavėjų vadovaujančiajai institucijai deklaruotomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, suskirstytomis pagal intervencinių priemonių rūšis pagal 42 straipsnį, ir valstybės narės pateiktais duomenimis. Jei stebėsenos rezultatai rodo, kad padaryta nepakankama pažanga siekiant klimato srities tikslo, valstybė narė ir Komisija metiniame peržiūros posėdyje susitaria dėl taisomųjų priemonių.

4. Jei ne vėliau kaip 2024 m. gruodžio 31 d. nacionaliniu lygmeniu nedaroma pakankama pažanga siekiant klimato srities tikslo, valstybė narė į tai atsižvelgia atlikdama laikotarpio vidurio peržiūrą pagal 18 straipsnio 1 dalį.

7 straipsnis

Pasidalijamasis valdymas

1. Valstybės narės ir Komisija vykdo Sąjungos biudžetą, skirtą fondams pagal pasidalijamojo valdymo principą, vadovaudamosi Finansinio reglamento 63 straipsniu. Valstybės narės rengia ir įgyvendina programas tinkamu teritoriniu lygmeniu, vadovaudamosi savo institucine, teisine ir finansine sistema.
2. Komisija įgyvendina Europos infrastruktūros tinklų priemonei (EITP) iš Sanglaudos fondo perkeltą paramą, Europos miestų iniciatyvą, tarpregionines investicijas į inovacijas, iš ESF+ tarptautinio bendradarbiavimo reikmėms perkeltą paramą, įnašui į programos „InvestEU“ skirtas sumas ir techninę paramą savo iniciatyva pagal tiesioginio arba netiesioginio valdymo principą vadovaudamasi Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a ir c punktais.
3. Atitinkamai valstybei narei ir regionams pritarus, Komisija atokiausių regionų bendradarbiavimą siekiant Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo (INTERREG) gali vykdyti taikydama netiesioginio valdymo principą.

8 straipsnis

Partnerystė ir daugiapakopis valdymas

1. Įgyvendindama partnerystės sutartį ir kiekvieną programą kiekviena valstybė narė sukuria ir įgyvendina visapusišką partnerystę pagal savo institucinę ir teisinę sistemą ir atsižvelgdama į fondų ypatumus. Į šią partnerystę įtraukiami bent šie partneriai:
 - a) regionų, vietos, miesto ir kitas viešojo sektoriaus institucijos;
 - b) ekonominiai ir socialiniai partneriai;
 - c) atitinkamos įstaigos, atstovaujančios pilietinei visuomenei, pvz., aplinkos apsaugos srities partneriai, nevyriausybinių organizacijos ir subjektai, atsakingi už socialinės įtraukties, pagrindinių teisių, neįgaliųjų teisių, lyčių lygybės ir nediskriminavimo skatinimą;
 - d) mokslo tiriamosios organizacijos ir universitetai, kai tinkama.
2. Pagal šio straipsnio 1 dalį sukurta partnerystė veikia pagal daugiapakopio valdymo principą ir principą „iš apačios į viršų“. Valstybės narės įtraukia 1 dalyje nurodytus partnerius į partnerystės sutarčių rengimą, taip pat programų rengimą, įgyvendinimą ir vertinimą, be kita ko, jiems dalyvaujant stebėsenos komitetų veikloje pagal 39 straipsnį.

Šiame kontekste valstybės narės, kai aktualu, skiria atitinkamą fondų išteklių procentinę dalį socialinių partnerių ir pilietinės visuomenės organizacijų administraciniams pajėgumams stiprinti.

3. INTERREG programų atveju į partnerystę įtraukiami partneriai iš visų dalyvaujančių valstybių narių.
4. Partnerystė organizuojama ir įgyvendinama laikantis Europos partnerystės elgesio kodekso, nustatyto Deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 240/2014.
5. Bent kartą per metus programų įgyvendinimo klausimais Komisija konsultuojasi su organizacijomis, kurios atstovauja partneriams Sąjungos lygmeniu, ir apie rezultatus praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

9 straipsnis

Horizontalieji principai

1. Valstybės narės ir Komisija užtikrina, kad įgyvendinant fondus būtų gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos.

2. Valstybės narės ir Komisija užtikrina, kad rengiant ir įgyvendinant programas, vykdam ataskaitų teikimo stebėseną ir vertinant programas būtų atsižvelgiama į moterų ir vyrų lygybę, lyčių aspekto integravimą ir lyčių aspektu grindžiamo požiūrio įtraukimą, ir tai būtų skatinama.
3. Valstybės narės ir Komisija imasi atitinkamų priemonių, kad programų rengimo, įgyvendinimo, stebėsenos, ataskaitų teikimo ir vertinimo etapais būtų užkirstas kelias bet kokiai diskriminacijai dėl lyties, rasinės ar etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos. Rengiant ir įgyvendinant programas ypač atsižvelgiama į prieinamumą neįgaliesiems.
4. Fondų tikslų siekiama laikantis tikslo skatinti darnų vystymąsi, kaip išdėstyta SESV 11 straipsnyje, atsižvelgiant į JT darnaus vystymosi tikslus, Paryžiaus susitarimą ir reikšmingos žalos nedarymo principą.

Fondų tikslų siekiama visapusiškai laikantis Sąjungos aplinkos apsaugos *acquis*.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

STRATEGINIS POŽIŪRIS

I SKYRIUS

Partnerystės sutartis

10 straipsnis

Partnerystės sutarties rengimas ir teikimas

1. Kiekviena valstybė narė parengia partnerystės sutartį, kurioje nustatomos ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo, TPF ir EJRŽAF programavimo strateginės gairės ir jų efektyvaus bei veiksmingo naudojimo tvarka 2021 m. sausio 1 d.–2027 m. gruodžio 31 d. laikotarpiui.
2. Tokia partnerystės sutartis parengiama pagal Europos partnerystės elgesio kodeksą. Laikoma, kad tas reikalavimas įvykdytas, jei valstybė narė jau savo programų rengimo metu numato visapusišką partnerystę.
3. Valstybė narė pateikia partnerystės sutartį Komisijai prieš pateikdama pirmą programą arba jos teikimo metu.

4. Partnerystės sutartis gali būti teikiama kartu su atitinkama metine nacionaline reformų programa ir integruotu nacionaliniu energetikos ir klimato srities veiksmų planu.
5. Partnerystės sutartis yra strateginis glaustas dokumentas. Ji negali būti ilgesnė nei 35 puslapių, nebent valstybė narė savo iniciatyva nusprendžia sutartį pailginti.
6. Valstybė narė partnerystės sutartį rengia pagal II priede pateiktą šabloną. Partnerystės sutartį valstybė narė gali įtraukti į vieną iš savo programų.
7. INTERREG programos Komisijai gali būti pateikiamos prieš pateikiant partnerystės sutartį.
8. Atitinkamos valstybės narės prašymu EIB gali dalyvauti rengiant partnerystės sutartį, taip pat veikloje, susijusioje su veiksmy, finansinių priemonių ir viešojo bei privačiojo sektorių partnerysčių rengimu.

11 straipsnis
Partnerystės sutarties turinys

1. Į partnerystės sutartį įtraukiami šie elementai:
 - a) atrinkti politikos tikslai ir konkretus TPF tikslas – nurodoma, kuriais fondais, numatytais partnerystės sutartyje, ir programomis bus naudojamosi tų tikslų siekiant, ir pateikiamas atitinkamas pagrindimas, atsižvelgiant į atitinkamas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas, integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą, Europos socialinių teisių ramsčio principus ir, kai aktualu, regioninius uždavinius;
 - b) kiekvieno iš atrinktų politikos tikslų ir konkretaus TPF tikslo atveju:
 - i) kiekvieno partnerystės sutartyje numatyto fondo atveju pasirinktų politikos priemonių ir pagrindinių numatomų rezultatų santrauka;
 - ii) fondų koordinavimas, atskyrimas bei papildomumas ir, kai tinkama, nacionalinių ir regioninių programų koordinavimas;
 - iii) partnerystės sutartyje numatytų fondų, PMIF, VSF, SVVP ir kitų Sąjungos priemonių, įskaitant LIFE strateginius integruotuosius projektus ir strateginius gamtos projektus ir, kai tinkama, pagal programą „Europos horizontas“ finansuojamus projektus, tarpusavio papildomumas ir sinergija;

- c) preliminarus finansinis asignavimas iš kiekvieno partnerystės sutartyje numatyto fondo pagal politikos tikslus nacionaliniu lygmeniu ir, kai tinkama, regioniniu lygmeniu, atsižvelgiant į konkrečiam fondui taikomas paramos telkimo pagal temas taisykles, ir preliminarus finansinis asignavimas konkrečiam TPF tikslui, įskaitant bet kuriuos ERPF ir ESF+ išteklius, perkeltinus į TPF pagal 27 straipsnį;
- d) preliminarus klimato srities tikslas pagal 6 straipsnio 2 dalį;
- e) kai taikoma, pagal regionų kategorijas, nustatytas vadovaujantis 108 straipsnio 2 dalimi, suskirstyti finansiniai ištekliai ir asignavimų sumos, kurias siūloma perkelti pagal 26 ir 111 straipsnius, įskaitant tokių perkėlimų pagrindimą;
- f) techninės paramos atveju – valstybės narės vadovaujantis 36 straipsnio 3 dalimi pasirinkta Sąjungos įnašo forma, taip pat, kai taikytina, preliminarus finansinis asignavimas iš kiekvieno partnerystės sutartyje numatyto fondo nacionaliniu lygmeniu ir pagal programas bei regionų kategorijas suskirstyti finansiniai ištekliai;
- g) kai taikytina, sumos, kurios turi būti skirtos įnašui į programos „InvestEU“, suskirstytos pagal fondus ir pagal regionų kategorijas;

- h) kai taikytina, planuojamų partnerystės sutartyje numatytų fondų programų sąrašas su atitinkamais preliminariais finansiniais asignavimais, suskirstytais pagal fondus, ir atitinkamu nacionaliniu įnašu pagal regionų kategorijas;
- i) veiksmų, kurių atitinkama valstybė narė ketina imtis, kad sustiprintų savo administracinius gebėjimus įgyvendinti partnerystės sutartyje numatytus fondus, santrauka;
- j) kai tinkama, integruotas požiūris siekiant spręsti demografinius uždavinius ir (arba) tenkinti specifinius regionų ir teritorijų poreikius.

Kiek tai susiję su Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslu (INTERREG), partnerystės sutartyje pateikiamas tik planuojamų programų sąrašas.

2. Partnerystės sutartyje taip pat gali būti pateikiama įvertinimo, kaip vykdomos 15 straipsnyje ir III bei IV prieduose nurodytos atitinkamos reikiamos sąlygos, santrauka.

12 straipsnis

Partnerystės sutarties patvirtinimas

1. Komisija įvertina partnerystės sutartį ir jos atitiktį šiam reglamentui ir konkrečiam fondui taikomoms taisyklėms, kartu laikydamasi proporcingumo principo, atsižvelgdama į strateginį dokumento pobūdį, numatomų programų skaičių ir atitinkamai valstybei narei skirtą visą išteklių sumą. Savo vertinime Komisija visų pirma atsižvelgia į tai, kaip valstybė narė ketina įgyvendinti atitinkamas konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas, savo integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus ir Europos socialinių teisių ramstį.
2. Pastabas Komisija gali pateikti per 3 mėnesius nuo dienos, kurią valstybė narė pateikė partnerystės sutartį.
3. Valstybė narė, atsižvelgdama į Komisijos pastabas, peržiūri partnerystės sutartį.
4. Komisija įgyvendinimo aktu sprendimą, kuriuo patvirtina partnerystės sutartį, priima ne vėliau kaip per 4 mėnesius po tos dienos, kurią atitinkama valstybė narė pirmą kartą pateikė tą partnerystės sutartį.
5. Kai partnerystės sutartis įtraukiama į programą pagal 10 straipsnio 6 dalį, Komisija įgyvendinimo aktu priima vieną sprendimą, kuriuo patvirtina ir partnerystės sutartį, ir tą programą ne vėliau kaip per 6 mėnesius po dienos, kurią atitinkama valstybė narė pirmą kartą pateikė programą.

13 straipsnis

Partnerystės sutarties dalinis pakeitimas

1. Valstybė narė, atsižvelgdama į laikotarpio vidurio peržiūros rezultatus, ne vėliau kaip 2025 m. kovo 31 d. gali pateikti Komisijai iš dalies pakeistą partnerystės sutartį.
2. Komisija įvertina dalinį pakeitimą ir gali pateikti pastabų per 3 mėnesius po iš dalies pakeistos partnerystės sutarties pateikimo.
3. Valstybė narė, atsižvelgdama į Komisijos pateiktas pastabas, peržiūri iš dalies pakeistą partnerystės sutartį.
4. Komisija patvirtina partnerystės sutarties dalinį pakeitimą ne vėliau kaip per 6 mėnesius po dienos, kurią valstybė narė jį pateikė pirmą kartą.

14 straipsnis
ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo ir EJŖŽAF lėšų,
skiriamų per programą „InvestEU“, naudojimas

1. Valstybės narės partnerystės sutartyje gali skirti ne daugiau kaip 2 % pradinių nacionalinių asignavimų atitinkamai ERPF, ESF+, Sanglaudos fondui ir EJŖŽAF sumos, kad būtų prisidedama prie programos „InvestEU“ ir ši suma būtų teikiama kaip ES garantija ir per „InvestEU“ konsultacijų centrą pagal „InvestEU“ reglamento 10 straipsnį. Be to, valstybės narės, gavusios atitinkamos vadovaujančiosios institucijos sutikimą, po 2023 m. sausio 1 d. gali skirti ne daugiau kaip 3 % pradinių nacionalinių asignavimų kiekvienam iš tų fondų sumos, pateikdamos vieną ar daugiau programos pakeitimų prašymų.

Šiomis sumomis padedama siekti partnerystės sutartyje arba programoje atrinktų politikos tikslų ir iš esmės remiamos investicijos prisidedančiųjų regionų kategorijoje.

Tokie įnašai teikiami laikantis „InvestEU“ reglamente nustatytų taisyklių ir jie nėra išteklių perkėlimas pagal 26 straipsnį.

2. Kai taikytina, valstybės narės nustato visą kiekvienais metais įneštą sumą pagal fondą ir regionų kategoriją. Partnerystės sutarties atveju gali būti skiriami einamųjų ir ateinančių kalendorinių metų ištekliai. Jei valstybė narė prašo iš dalies pakeisti programą, gali būti skiriami tik ateinančių kalendorinių metų ištekliai.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta suma naudojama ES garantijos dalies atidėjiniams valstybės narės skyriuje suformuoti ir „InvestEU“ konsultacijų centrui, sudarius susitarimą dėl įnašo pagal „InvestEU“ reglamento 10 straipsnio 3 dalį. Sąjungos biudžetinius įsipareigojimus dėl kiekvieno susitarimo dėl įnašo 2021 m. sausio 1 d. – 2027 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu Komisija gali vykdyti metinėmis išmokomis.
4. Nepaisant Finansinio reglamento 12 straipsnio, jei „InvestEU“ reglamento 10 straipsnio 2 dalyje nustatytas susitarimas dėl įnašo, susijęs su šio straipsnio 1 dalyje nurodyta ir partnerystės sutartyje skirta suma, nesudaromas per 4 mėnesius po Komisijos sprendimo, kuriuo patvirtinamas partnerystės susitarimas, priėmimo dienos, atitinkama suma skiriama programai arba programoms pagal įnašą skiriantį fondą ir regionų kategoriją, kai taikoma, valstybei narei pateikus prašymą.

Susitarimas dėl įnašo, susijęs su 1 dalyje nurodyta ir prašyme iš dalies pakeisti programą skirta suma, sudaromas tuo pačiu metu, kai priimamas sprendimas, kuriuo iš dalies keičiama programa.
5. Pagal „InvestEU“ reglamento 10 straipsnio 4 dalies antrą pastraipą jei susitarimas dėl garantijos nebuvo sudarytas per 9 mėnesius nuo susitarimo dėl įnašo sudarymo, susitarimas dėl įnašo nutraukiamas arba pratęsiamas bendru sutarimu.

Jei valstybės narės dalyvavimas fonde „InvestEU“ nutraukiamas, atitinkamos sumos, sumokėtos į bendrą atidėjinių fondą kaip atidėjiniai, susigražinamos kaip vidaus asignuotosios pajamos pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 5 dalį. Atitinkama valstybė narė pateikia prašymą dėl vieno ar daugiau programos pakeitimų, kad būtų panaudotos susigražintos sumos ir sumos, skirtos būsimiems kalendoriniams metams pagal šio straipsnio 2 dalį. Susitarimas dėl įnašo nutraukiamas arba iš dalies keičiamas tuo pačiu metu, kai priimami sprendimai, kuriais iš dalies keičiama atitinkama programa ar programos.

6. Pagal „InvestEU“ reglamento 10 straipsnio 4 dalies antrą pastraipą, jei susitarimas dėl garantijos nebuvo tinkamai įgyvendintas per 4 metus nuo susitarimo dėl garantijos sudarymo, susitarimas dėl įnašo iš dalies pakeičiamas. Valstybė narė gali prašyti, kad sumoms, skirtoms įnašui į ES garantiją pagal šio straipsnio 1 dalį, ir susitarime dėl garantijos įsipareigotoms sumoms, neapimančioms pagrindinių paskolų, investicijų į nuosavą kapitalą ar kitų rizikingų priemonių, būtų taikoma šio straipsnio 5 dalis.
7. Išteklių, gauti iš sumų, skirtų įnašui į ES garantiją, arba joms priskirtini išteklių pateikiami valstybei narei pagal „InvestEU“ reglamento 10 straipsnio 5 dalies a punktą ir panaudojami paramai siekiant to paties tikslo ar tikslų finansinių priemonių arba biudžeto garantijų forma.

8. Sumų, kurios turi būti pakartotinai panaudotos programai pagal šio straipsnio 4, 5 ir 6 dalis, atveju panaikinimo terminas, kaip nustatyta 105 straipsnio 1 dalyje, prasideda tais metais, kuriais prisiimami atitinkami biudžetiniai įsipareigojimai.

II SKYRIUS

Reikiamos sąlygos ir veiklos peržiūros planas

15 straipsnis

Reikiamos sąlygos

1. Šiame reglamente nustatytos konkrečių tikslų reikiamos sąlygos.

III priede pateikiamos horizontaliosios reikiamos sąlygos, taikytinos visiems konkrečioms tikslams, ir jų įvykdymui įvertinti būtini kriterijai.

IV priede pateikiamos su ERPF, ESF+ ir Sanglaudos fondu susijusios teminės reikiamos sąlygos ir jų įvykdymui įvertinti būtini kriterijai.

Reikiama sąlyga, susijusi su veiksmingo valstybės pagalbos taisyklių taikymo priemonėmis ir gebėjimais, netaikoma PMIF, VSF ar SVVP lėšomis remiamoms programoms.

2. Rengdama programą arba nustatydama naują konkretų tikslą, kai programa iš dalies keičiama, valstybė narė įvertina, ar įvykdytos su atrinktu konkrečiu tikslu susijusios reikiamos sąlygos. Reikiama sąlyga yra įvykdyta, kai įvykdomi visi susiję kriterijai. Valstybė narė kiekvieną kartą teikdama programą arba iš dalies keisdama programą nustato įvykdytas ir neįvykdytas reikiamas sąlygas ir, kai mano, kad reikiama sąlyga įvykdyta, pateikia pagrindimą.
3. Jeigu tvirtinant programą arba iš dalies keičiant programą reikiama sąlyga dar neįvykdyta, valstybė narė praneša Komisijai, kai tik mano, kad reikiama sąlyga jau įvykdyta, ir pateikia įvykdymo pagrindimą.
4. Komisija kuo skubiau ir ne vėliau kaip per 3 mėnesius po 3 dalyje nurodytos informacijos gavimo atlieka vertinimą ir praneša valstybei narei, ar ji sutinka su valstybe nare dėl reikiamos sąlygos įvykdymo.

Jeigu Komisija nesutinka su valstybe nare dėl reikiamos sąlygos įvykdymo, ji apie tai praneša valstybei narei ir išdėsto savo vertinimą.

Jeigu valstybė narė nesutinka su Komisijos vertinimu, ji pateikia savo pastabas per 1 mėnesį, o Komisija imasi veiksmų pagal pirmą pastraipą.

Jeigu valstybė narė sutinka su Komisijos vertinimu, ji imasi veiksmų pagal 3 dalį.

5. Nedarant poveikio 105 straipsniui, išlaidos, susijusios su veiksmais, siejamais su konkrečiu tikslu, gali būti įtraukiamos į mokėjimo paraiškas, tačiau Komisija jų neatlygina, kol Komisija nepraneša valstybei narei, kad įvykdyta reikiama sąlyga pagal šio straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą.

Pirma pastraipa netaikoma veiksams, kuriais prisidedama prie atitinkamos reikiamos sąlygos įvykdymo.

6. Valstybė narė užtikrina, kad reikiamos sąlygos liktų įvykdytos ir jų būtų laikomasi visą programavimo laikotarpį. Ji praneša Komisijai apie visus pakeitimus, turinčius įtakos reikiamų sąlygų įvykdymui.

Jeigu Komisija mano, kad reikiama sąlyga nebėra įvykdyta, ji apie tai praneša valstybei narei ir išdėsto savo vertinimą. Toliau vykdoma 4 dalies antroje ir trečioje pastraipose išdėstyta procedūra.

Jeigu Komisija padaro išvadą, kad reikiama sąlyga ir toliau nevykdoma, ir nedarant poveikio 105 straipsniui, remiantis valstybės narės pastabomis, išlaidos, susijusios su atitinkamu konkrečiu tikslu, gali būti įtraukiamos į mokėjimo paraiškas, tačiau Komisija jų neatlygina, kol Komisija nepraneša valstybei narei, kad įvykdyta reikiama sąlyga pagal šio straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą.

7. IV priedas netaikomas TPF remiamiems prioritetams ar ERPF bei ESF+ ištekliams, kurie perkeliami į TPF pagal 27 straipsnį.

16 straipsnis

Veiklos peržiūros planas

1. Kiekviena valstybė narė parengia veiklos peržiūros planą, kuris leidžia stebėti, teikti ataskaitas ir vertinti programos veiklos rezultatus programą įgyvendinant, taip pat padeda vertinti bendrus fondų veiklos rezultatus.

Veiklos peržiūros planą sudaro:

- a) programai atrinkti produkto ir rezultato rodikliai, susiję su konkrečiais tikslais, nustatytais konkrečioms fondams skirtuose reglamentuose;
 - b) iki 2024 m. pabaigos pasiektinos produkto rodiklių tarpinės reikšmės ir
 - c) iki 2029 m. pabaigos pasiektinos produkto ir rezultato rodiklių siektinos reikšmės.
2. Tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės nustatomos kiekvienam konkrečiam programos tikslui, išskyrus techninę paramą ir konkretų tikslą šalinti materialinio nepritekliaus problemą, nustatytą ESF+ reglamento 4 straipsnio 1 dalies m punkte.
3. Tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės turi būti tokios, kad Komisija ir valstybė narė galėtų įvertinti pažangą, padarytą siekiant konkrečių tikslų. Jos turi atitikti Finansinio reglamento 33 straipsnio 3 dalyje nustatytus reikalavimus.

17 straipsnis
Veiklos peržiūros plano rengimo metodika

1. Veiklos peržiūros plano rengimo metodiką sudaro:
 - a) kriterijai, kuriuos valstybė narė taiko atrinkdama rodiklius;
 - b) naudojami duomenys ar įrodymai, duomenų kokybės užtikrinimas ir apskaičiavimo metodas;
 - c) veiksniai, kurie gali turėti įtakos tarpinių reikšmių ir siektinų reikšmių pasiekimui; nurodoma, kaip į juos buvo atsižvelgta.
2. Paprašius valstybė narė pateikia veiklos peržiūros plano rengimo metodiką susipažinti Komisijai.

18 straipsnis
Laikotarpio vidurio peržiūra ir lankstumo suma

1. ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo ir TPF lėšomis remiamų programų atveju valstybė narė peržiūri kiekvieną programą, atsižvelgdama į šiuos elementus:
 - a) 2024 m. priimtose atitinkamose konkrečiai šaliai skirtose rekomendacijose nustatytus naujus uždavinius;
 - b) jei aktualu, integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano įgyvendinimo pažangą;

- c) Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimo pažangą;
 - d) atitinkamos valstybės narės ar regiono socialinę ir ekonominę padėtį, ypač daug dėmesio skirdama teritorijų poreikiams, atsižvelgdama į didžiausius neigiamus finansinius, ekonominius ar socialinius pokyčius;
 - e) atitinkamų vertinimų pagrindinius rezultatus;
 - f) pažangą siekiant tarpinių reikšmių, atsižvelgiant į įgyvendinant programą patirtus didžiausius sunkumus;
 - g) TPF remiamų programų atveju – Komisijos pagal Reglamento (ES) 2018/1999 29 straipsnio 1 dalies b punktą atliktą vertinimą.
2. Valstybė narė ne vėliau kaip 2025 m. kovo 31 d. pateikia Komisijai kiekvienos programos vertinimą, grindžiamą laikotarpio vidurio peržiūros rezultatais, taip pat pasiūlymą dėl 86 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodytos lankstumo sumos galutinio paskyrimo.
3. Jei atlikus programos laikotarpio vidurio peržiūrą manoma, kad tai būtina, arba jei pagal 1 dalies a punktą nustatyta naujų uždavinių, valstybė narė pateikia Komisijai 2 dalyje nurodytą vertinimą kartu su iš dalies pakeista programa.

Į peržiūras įtraukiami:

- a) finansinių išteklių asignavimai pagal prioritetus;
- b) peržiūrėtos arba naujos siektinos reikšmės;
- c) sumos, kurios turi būti skirtos įnašui į programą „InvestEU“, suskirstytos pagal fondą ir, kai taikytina, pagal regionų kategoriją.

Komisija pagal 24 straipsnį patvirtina peržiūrėtą programą, įskaitant lankstumo sumos galutinį paskyrimą.

- 4. Jeigu remdamasi laikotarpio vidurio peržiūros rezultatais valstybė narė mano, kad programos iš dalies keisti nereikia, Komisija arba:
 - a) per 3 mėnesius nuo 2 dalyje nurodyto vertinimo pateikimo priima sprendimą, kuriuo patvirtinamas lankstumo sumos galutinis paskyrimas, arba
 - b) paprašo, kad valstybė narė per 2 mėnesius nuo šio straipsnio 2 dalyje vertinimo pateikimo pateiktų iš dalies pakeistą programą pagal 24 straipsnį.
- 5. Tol, kol Komisija nepriima sprendimo, kuriuo patvirtinamas lankstumo sumos galutinis paskyrimas, šios sumos negalima naudoti veiksmams atrinkti.
- 6. Komisija parengia laikotarpio vidurio peržiūros rezultatų ataskaitą ir pateikia ją Europos Parlamentui ir Tarybai iki 2026 m. pabaigos.

III SKYRIUS

Priemonės, susijusios su patikimu ekonomikos valdymu ir išskirtinėmis ar neįprastomis aplinkybėmis

19 straipsnis

Priemonės, kuriomis fondų efektyvumas siejamas su patikimu ekonomikos valdymu

1. Komisija gali paprašyti valstybės narės peržiūrėti atitinkamas programas ir pasiūlyti jų pakeitimų, kai to reikia atitinkamų Tarybos rekomendacijų įgyvendinimui palengvinti.

Toks prašymas gali būti pateikiamas šiais tikslais:

- a) norint padėti įgyvendinti atitinkamą konkrečiai šaliai skirtą rekomendaciją, priimtą pagal SESV 121 straipsnio 2 dalį, ir atitinkamai valstybei narei skirtą atitinkamą Tarybos rekomendaciją, priimtą pagal SESV 148 straipsnio 4 dalį;
- b) norint padėti įgyvendinti atitinkamai valstybei narei skirtas atitinkamas Tarybos rekomendacijas, priimtas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1176/2011¹ 7 straipsnio 2 dalį arba 8 straipsnio 2 dalį, jeigu tie pakeitimai laikomi būtinais siekiant padėti panaikinti makroekonominius disbalansus.

¹ 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo (OL L 306, 2011 11 23, p. 25).

2. Komisijos prašymas valstybei narei pagal 1 dalį turi būti pagrįstas, nurodant būtinybę padėti įgyvendinti atitinkamas rekomendacijas, ir jame turi būti nurodytos programos arba prioritetai, kurie, jos manymu, turi būti peržiūrėti, ir numatomų pakeitimų pobūdis. Toks prašymas neteikiamas prieš 2023 m. arba po 2026 m., be to, jis neteikiamas dėl tų pačių programų dvejus metus iš eilės.
3. Valstybė narė savo atsakymą į 1 dalyje nurodytą prašymą pateikia per 2 mėnesius nuo jo gavimo, nurodydama atitinkamų programų pakeitimus, kurie, jos manymu, būtini, tokių pakeitimų priežastis, nurodydama atitinkamas programas ir apibūdindama pasiūlytų pakeitimų pobūdį bei numatomą jų poveikį rekomendacijų ir fondų įgyvendinimui. Prireikus Komisija per 1 mėnesį nuo to atsakymo gavimo pateikia pastabų.
4. Valstybė narė pasiūlymą iš dalies pakeisti atitinkamas programas pateikia per 2 mėnesius nuo 3 dalyje nurodyto atsakymo pateikimo dienos.
5. Jei Komisija nepateikia pastabų arba jei ji mano, kad į visas pateiktas pastabas buvo tinkamai atsižvelgta, ji priima sprendimą ne vėliau kaip 4 mėnesiai po jo pateikimo valstybėms narėms, kuriuo patvirtinami atitinkamų programų pakeitimai.

6. Jeigu valstybė narė per 3 ir 4 dalyse nustatytus terminus nesiima efektyvių veiksmų dėl prašymo, pateikto pagal 1 dalį, Komisija gali per 3 mėnesius nuo jos pastabų pateikimo pagal 3 dalį arba nuo valstybės narės pasiūlymo pateikimo pagal 4 dalį pasiūlyti Tarybai sustabdyti visus arba dalį atitinkamoms programoms arba prioritetams skirtų mokėjimų. Savo pasiūlyme Komisija nurodo priežastis, dėl kurių ji padarė išvadą, kad valstybė narė nesiėmė efektyvių veiksmų. Pateikdama savo pasiūlymą Komisija atsižvelgia į visą atitinkamą informaciją ir tinkamai apsversto visus elementus, susijusius su struktūriniu dialogu pagal 14 dalį, ir to dialogo metu pareikštas nuomones.

Sprendimą dėl minėto pasiūlymo Taryba priima įgyvendinimo aktu. Tas įgyvendinimo aktas taikomas tik mokėjimų prašymams, pateiktiems po to įgyvendinimo akto priėmimo dienos.

7. Komisija pateikia Tarybai pasiūlymą sustabdyti valstybės narės vienos ar daugiau programų visus įsipareigojimus ar mokėjimus arba jų dalį, jei Taryba pagal SESV 126 straipsnio 8 arba 11 dalį nusprendžia, kad valstybė narė nesiėmė praktinių veiksmų perviršiniam deficitui ištaisyti, nebent ji nustato, kad euro zonoje arba visoje Sąjungoje yra didelis ekonomikos nuosmukis, kaip tai suprantama pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1467/97¹ 3 straipsnio 5 dalį ir 5 straipsnio 2 dalį.

¹ 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo (OL L 209, 1997 8 2, p. 6).

8. Komisija gali pateikti pasiūlymą Tarybai sustabdyti valstybės narės vienos ar daugiau programų visų arba dalies įsipareigojimų arba mokėjimų vykdymą, jeigu:
- a) pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1176/2011¹ 8 straipsnio 3 dalį per tą pačią perviršinio disbalanso procedūrą Taryba priima dvi rekomendacijas iš eilės, remdamasi tuo, kad valstybė narė pateikė nepakankamą taisomųjų veiksmų planą;
 - b) pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 10 straipsnio 4 dalį per tą pačią perviršinio disbalanso procedūrą Taryba priima du sprendimus iš eilės, kuriuose nurodoma, kad valstybė narė nesilaiko reikalavimų, nes nesiėmė rekomenduojamų taisomųjų veiksmų;
 - c) Komisija padaro išvadą, kad valstybė narė nesiėmė priemonių, nurodytų Tarybos reglamente (EB) Nr. 332/2002², ir todėl nusprendžia neleisti išmokėti tai valstybei narei skirtos finansinės paramos;

¹ 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo (OL L 306, 2011 11 23, p. 25).

² 2002 m. vasario 18 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 332/2002 dėl priemonės, teikiančios vidutinės trukmės finansinę paramą valstybių narių mokėjimų balansams, sukūrimo (OL L 53, 2002 2 23).

d) Taryba nusprendžia, kad valstybė narė nesilaiko Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 472/2013¹ 7 straipsnyje nurodytos makroekonominio koregavimo programos arba netaiko priemonių, kurių reikalaujama pagal Tarybos sprendimą, priimtą pagal SESV 136 straipsnio 1 dalį.

9. Pirmenybė teikiama įsipareigojimų sustabdymui. Mokėjimai sustabdomi tik tuo atveju, jei prašoma imtis neatidėliotinų veiksmų, ir reikšmingo reikalavimų nesilaikymo atveju. Mokėjimų sustabdymas taikomas mokėjimo paraiškoms, kurios pateiktos dėl atitinkamų programų po sprendimo dėl sustabdymo priėmimo dienos.

10. Laikoma, kad Taryba priėmė Komisijos pasiūlymą dėl sprendimo sustabdyti įsipareigojimų vykdymą, išskyrus atvejus, kai Taryba, priimdama įgyvendinimo aktą, per 1 mėnesį nuo Komisijos pasiūlymo pateikimo kvalifikuota balsų dauguma nusprendžia atmesti tokį pasiūlymą.

Įsipareigojimų vykdymo sustabdymas taikomas fondų įsipareigojimams atitinkamai valstybei narei nuo metų, kurie eina po sprendimo dėl sustabdymo priėmimo, sausio 1 d.

Taryba įgyvendinimo aktu priima sprendimą dėl mokėjimų sustabdymo, remdamasi 7 ir 8 dalyse nurodytu Komisijos pasiūlymu.

¹ 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 472/2013 dėl euro zonos valstybių narių, kurios turi didelių finansinio stabilumo sunkumų arba kurioms tokie sunkumai gresia, ekonominės ir biudžeto priežiūros griežtinimo (OL L 140, 2013 5 27, p. 1).

11. Įsipareigojimų arba mokėjimų vykdymo sustabdymo apimtis ir lygis turi būti proporcingi, juos nustatant užtikrinamas vienodas požiūris į valstybes nares ir atsižvelgiama į atitinkamos valstybės narės ekonomines ir socialines aplinkybes, visų pirma į atitinkamos valstybės narės nedarbo, skurdo arba socialinės atskirties lygį, palyginti su Sąjungos vidurkiu, ir sustabdymo poveikį atitinkamos valstybės narės ekonomikai. Sustabdymo poveikis programoms, kurios ypatingai svarbios siekiant įveikti nepalankias ekonomines arba socialines sąlygas, yra ypatingas veiksnys, į kurį reikia atsižvelgti.
12. Įsipareigojimų vykdymas sustabdomas taikant mažesnę iš toliau nurodytų viršutinių ribų: ne daugiau kaip 25 % fondams kitais kalendoriniais metais numatytų įsipareigojimų arba ne daugiau kaip 0,25 % nominaliojo BVP bet kuriuo iš šių atvejų:
- a) kai pirmą kartą nesilaikoma perviršinio deficito procedūros, kaip nurodyta 7 dalyje;
 - b) kai pirmą kartą nesilaikoma reikalavimų, susijusių su taisomųjų veiksmų planu pagal perviršinio disbalanso procedūrą, kaip nurodyta 8 dalies a punkte;
 - c) kai nesiimama rekomenduojamų taisomųjų veiksmų pagal perviršinio disbalanso procedūrą, kaip nurodyta 8 dalies b punkte;
 - d) kai pirmą kartą nesilaikoma reikalavimų, kaip nurodyta 8 dalies c ir d punktuose.

Jei reikalavimų nesilaikoma nuolat, įsipareigojimų vykdymas gali būti sustabdomas taikant didesnius procentinius dydžius, nei nustatyti pirmoje pastraipoje.

13. Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, panaikina įsipareigojimų vykdymo sustabdymą šiais atvejais:
- a) perviršinio deficito procedūra laikinai sustabdoma pagal Reglamento (EB) Nr. 1467/97 9 straipsnį arba Taryba pagal SESV 126 straipsnio 12 dalį nusprendė panaikinti sprendimą dėl perviršinio deficito buvimo;
 - b) Taryba patvirtino atitinkamos valstybės narės pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 8 straipsnio 2 dalį pateiktą taisomųjų veiksmų planą arba perviršinio disbalanso procedūra laikinai sustabdoma pagal to reglamento 10 straipsnio 5 dalį, arba Taryba nutraukė perviršinio disbalanso procedūrą pagal to reglamento 11 straipsnį;
 - c) Komisija nusprendė, kad atitinkama valstybė narė ėmėsi tinkamų priemonių, kaip nurodyta Reglamente (EB) Nr. 332/2002;
 - d) Komisija nusprendė, kad atitinkama valstybė narė ėmėsi tinkamų priemonių siekdama įgyvendinti Reglamento (ES) Nr. 472/2013 7 straipsnyje nurodytą makroekonominio koregavimo programą arba priemonių, kurių reikalaujama pagal Tarybos sprendimą, priimtą pagal SESV 136 straipsnio 1 dalį.

Tarybai panaikinus įsipareigojimų vykdymo sustabdymą, Komisija įsipareigojimus, kurių vykdymas sustabdytas, pakartotinai įtraukia į biudžetą pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2093 6 straipsnį.

Įsipareigojimai, kurių vykdymas sustabdytas, negali būti pakartotinai įtraukti į vėlesnį nei 2027 m. biudžetą.

Pakartotinai į biudžetą įtrauktos sumos panaikinimo terminas pagal 105 straipsnį pradedamas skaičiuoti nuo tų metų, kuriais įsipareigojimas, kurio vykdymas sustabdytas, buvo pakartotinai įtrauktas į biudžetą.

Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, priima sprendimą dėl mokėjimų sustabdymo panaikinimo, kai įvykdomos pirmoje pastraipoje nustatytos taikytinos sąlygos. Laikoma, kad Taryba priėmė Komisijos pasiūlymą dėl įsipareigojimų vykdymo sustabdymo, išskyrus atvejus, kai Taryba, priimdama įgyvendinimo aktą, per 1 mėnesį nuo Komisijos pasiūlymo pateikimo kvalifikuota balsų dauguma nusprendžia atmesti tokį pasiūlymą.

14. Komisija reguliariai informuoja Europos Parlamentą apie šio straipsnio įgyvendinimą. Visų pirma, kai valstybė narė atitinka vieną iš 6, 7 arba 8 dalyje nurodytų sąlygų, Komisija nedelsdama informuoja Europos Parlamentą ir pateikia išsamią informaciją apie fondus ir programas, kuriems galėtų būti taikomas sustabdymas.

Europos Parlamentas gali pakviesti Komisiją į struktūrinį dialogą dėl šio straipsnio taikymo, atsižvelgdamas į pirmoje pastraipoje nurodytos informacijos perdavimą.

Komisija pateikia pasiūlymą dėl sustabdymo arba pasiūlymą panaikinti tokį sustabdymą Europos Parlamentui ir Tarybai nedelsdama po jo priėmimo. Europos Parlamentas gali paprašyti Komisijos paaiškinti jos pasiūlymo priežastis.

15. Ne vėliau kaip 2025 m. gruodžio 31 d. Komisija atlieka šio straipsnio taikymo peržiūrą. Tuo tikslu Komisija parengia ataskaitą ir ją, prireikus kartu su pasiūlymu dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, perduoda Europos Parlamentui ir Tarybai.
16. Jeigu Sąjungos socialinė ir ekonominė padėtis iš esmės pasikeičia, Komisija gali pateikti pasiūlymą dėl šio straipsnio taikymo peržiūros, arba Europos Parlamentas ar Taryba, veikdami atitinkamai pagal SESV 225 ar 241 straipsnį, gali paprašyti Komisijos pateikti tokį pasiūlymą.
17. Šis straipsnis netaikomas ESF+, PMIF, VSF, SVVP ir INTERREG programoms.

20 straipsnis

Laikinų fondų naudojimo priemonės reaguojant į išskirtines arba neįprastas aplinkybes

1. Jeigu po ... [OL: šio reglamento įsigaliojimo data] Taryba pripažįsta, kad įvyko neįprastas įvykis, kurio viena ar daugiau valstybių narių negali kontroliuoti ir kuris daro didelį poveikį valdžios sektoriaus finansinei būklei, arba didelis euro zonos arba visos Sąjungos ekonomikos nuosmukis, kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 1466/97¹ 5 straipsnio 1 dalies dešimtoje pastraipoje, 6 straipsnio 3 dalies ketvirtoje pastraipoje, 9 straipsnio 1 dalies dešimtoje pastraipoje ir 10 straipsnio 3 dalies ketvirtoje pastraipoje, arba įvyko netikėtų nepalankių ekonominių įvykių, turinčių didelį neigiamą poveikį valstybės finansams, kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 1467/97 3 straipsnio 5 dalyje ir 5 straipsnio 2 dalyje, Komisija, priimdama įgyvendinimo sprendimą, gali ne ilgesniam nei 18 mėnesių laikotarpiui priimti vieną arba daugiau toliau nurodytų priemonių su sąlyga, kad jos yra būtinais reikalingos reaguojant į tokias išskirtines ar neįprastas aplinkybes:
 - a) nukrypstant nuo šio reglamento 112 straipsnio 3 ir 4 dalių, taip pat nuo EJRŽAF reglamento 40 straipsnio, PMIF reglamento 15 straipsnio, VSF reglamento 12 straipsnio ir SVVP reglamento 12 straipsnio, vienos ar daugiau atitinkamų valstybių narių prašymu padidinti tarpinius mokėjimus 10 procentinių punktų virš taikomos bendro finansavimo normos, neviršijant 100 %;

¹ 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo (OL L 209, 1997 8 2, p. 1).

- b) nukrypstant nuo 63 straipsnio 6 dalies, leisti valstybės narės valdžios institucijoms atrinkti remtinus veiksmus, kurie yra fiziškai užbaigti arba visiškai įgyvendinti prieš tinkamai pateikiant vadovaujančiai institucijai paraišką dėl finansavimo pagal programą, su sąlyga, kad veiksmas vykdomas reaguojant į išskirtines aplinkybes;
- c) nukrypstant nuo 63 straipsnio 7 dalies, nustatyti, kad veiksmų, vykdomų reaguojant į tokias aplinkybes, išlaidos gali būti laikomos tinkamomis finansuoti nuo tos dienos, kurią Taryba patvirtino tokių aplinkybių atsiradimą;
- d) nukrypstant nuo 41 straipsnio 6 dalies, 42 straipsnio 1 dalies, 44 straipsnio 2 dalies ir 49 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos, pratęsti dokumentų ir duomenų pateikimo Komisijai terminus ne daugiau kaip 3 mėnesiais.

- 2. Komisija reguliariai informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie šio straipsnio įgyvendinimą. Kai įvykdomas viena iš 1 dalyje nustatytų sąlygų, Komisija nedelsdama informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie savo atliktą padėties įvertinimą ir numatomus tolesnius veiksmus.
- 3. Europos Parlamentas arba Taryba gali pakviesti Komisiją į struktūrinį dialogą dėl šio straipsnio taikymo. Vertindama padėtį ir numatydama tolesnius veiksmus, Komisija tinkamai atsižvelgia į struktūrinio dialogo metu pareikštas pozicijas ir nuomones.

4. Jei pasibaigus ne ilgesniam kaip 18 mėnesių laikotarpiui, kaip nurodyta 1 dalyje, specifinės aplinkybės, dėl kurių buvo priimtos šios laikinosios priemonės, išlieka, Komisija iš naujo įvertina padėtį ir prireikus pateikia pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo iš dalies keičiamas šis reglamentas, numatant būtiną lankstumą, kad būtų galima reaguoti į tas aplinkybes.
5. Komisija apie pagal 1 dalį priimtą įgyvendinimo sprendimą nedelsdama ir ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo jo priėmimo praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

PROGRAMAVIMAS

1 SKYRIUS

Bendrosios nuostatos dėl fondų

21 straipsnis

Programų rengimas ir teikimas

1. Valstybės narės, bendradarbiaudamos su 8 straipsnio 1 dalyje nurodytais partneriais, parengia 2021 m. sausio 1 d.–2027 m. gruodžio 31 d. laikotarpio fondų įgyvendinimo programas.

2. Valstybės narės pateikia programas Komisijai ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo partnerystės sutarties pateikimo. PMIF, VSF ir SVVP atveju valstybės narės pateikia Komisijai programas ne vėliau kaip per 3 mėnesius po šio reglamento arba atitinkamo konkrečiam fondui skirto reglamento įsigaliojimo dienos, atsižvelgiant į tai, kuri iš šių datų vėlesnė.
3. Valstybės narės rengia programas pagal V priede pateiktą programos šabloną.

PMIF, VSF ir SVVP atveju valstybės narės rengia programas pagal VI priede pateiktą programos šabloną.
4. Kai aplinkos apsaugos ataskaita rengiama pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/42/EB¹, ji skelbiama šio reglamento 49 straipsnio 1 dalyje nurodytoje programoms skirtoje interneto svetainėje.

22 straipsnis

Programų turinys

1. Kiekvienoje programoje išdėstoma strategija, kaip programa padės siekti politikos tikslų arba konkrečaus TPF tikslo ir kaip bus pranešama apie jos rezultatus.

¹ 2001 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo (OL L 197, 2001 7 21, p. 30).

2. Programą sudaro vienas arba daugiau prioritetų. Kiekvienas prioritetas atitinka vieną politikos tikslą, konkretų TPF tikslą, arba techninę paramą, įgyvendinamą pagal 36 straipsnio 4 dalį arba 37 straipsnį. Prioritetui gali būti naudojama vieno ar daugiau fondų parama, išskyrus atvejus, kai jam teikiama TPF parama arba jis yra susijęs su pagal 36 straipsnio 4 dalį arba 37 straipsnį įgyvendinama technine parama. Prioritetą, atitinkantį politikos tikslą, sudaro vienas ar daugiau konkrečių tikslų. Tą patį politikos tikslą arba konkretų TPF tikslą gali atitikti daugiau nei vienas prioritetas.

PMIF, VSF ir SVVP lėšomis remiamų programų atveju programai įgyvendinti naudojama vieno fondo parama ir ją sudaro konkretūs tikslai ir techninės paramos konkretūs tikslai.

3. Kiekvienoje programoje išdėstoma:

- a) pagrindinių uždavinių santrauka, atsižvelgiant į:
 - i) ekonominius, socialinius ir teritorinius skirtumus, taip pat nelygybę, išskyrus EJŖŽAF lėšomis remiamų programų atveju;
 - ii) rinkos nepakankamumo problemas;
 - iii) investicijų poreikius bei papildomumą ir sinergiją su kitų formų parama;

- iv) uždavinius, nustatytus atitinkamose konkrečiai šaliai skirtose rekomendacijose, atitinkamose tos valstybės narės nacionalinėse arba regioninėse strategijose, įskaitant integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą, ir susijusius su Europos socialinių teisių ramsčio principais, o PMIF, VSF ir SVVP atveju – kitose atitinkamose valstybei narei skirtose Sąjungos rekomendacijose;
 - v) su administraciniais gebėjimais ir valdymu susijusius uždavinius ir supaprastinimo priemones;
 - vi) integruotą požiūrį siekiant spręsti demografines problemas, kai aktualu;
 - vii) praeityje įgytą patirtį;
 - viii) makroregionines strategijas ir jūrų baseinų strategijas, kai valstybės narės ir regionai dalyvauja įgyvendinant tokias strategijas;
 - ix) PMIF, VSF ir SVVP lėšomis remiamų programų atveju – atitinkamos Sąjungos *acquis* ir veiksmų planų įgyvendinimo pažangą ir konkrečių tikslų pasirinkimo pagrindimą;
 - x) TPF remiamų programų atveju – pertvarkos uždavinius, nustatytus teritoriniuose teisingos pertvarkos planuose;
- i, ii ir viii papunkčiai netaikomi PMIF, VSF arba SVVP lėšomis remiamoms programoms;

- b) atrinktų politikos tikslų, atitinkamų prioritetų, konkrečių tikslų ir paramos formų pagrindimas;
- c) konkretūs kiekvieno prioriteto, išskyrus techninę paramą, tikslai;
- d) pagal kiekvieną konkretų tikslą nurodoma:
 - i) su juo susijusių veiksmų rūšys ir numatomas jų indėlis siekiant tų konkrečių tikslų, įgyvendinant makroregionines strategijas, jūrų baseinų strategijas ir teritorinius teisingos pertvarkos planus, kurie, kai tikslinga, remiami TPF lėšomis;
 - ii) produkto rodikliai ir rezultato rodikliai su atitinkamomis tarpinėmis reikšmėmis ir siektinomis reikšmėmis;
 - iii) pagrindinės tikslinės grupės;
 - iv) lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo užtikrinimo veiksmai;
 - v) konkrečios tikslinės teritorijos, įskaitant planuojamą integruotų teritorinių investicijų, bendruomenės inicijuotos vietos plėtros ar kitų teritorinių priemonių naudojimą;
 - vi) tarpregioniniai, tarpvalstybiniai ir tarptautiniai veiksmai drauge nurodant paramos gavėjus, įsisteigusius bent vienoje kitoje valstybėje narėje arba, kai aktualu, už Sąjungos teritorijos ribų;

- vii) planuojamas finansinių priemonių naudojimas;
 - viii) intervencinių priemonių rūšys ir preliminarus programų išteklių suskirstymas pagal intervencinės priemonės rūšį arba paramos sritį;
 - ix) konkretaus TPF tikslo atveju – pagal 27 straipsnį bet kokių iš ERPF ir ESF+ išteklių perkeltų sumų pagrindimas, taip pat jų suskirstymas pagal regionų kategorijas, atsižvelgiant į intervencinių priemonių, suplanuotų pagal teritorinius teisingos pertvarkos planus, rūšis;
- e) pagal kiekvieną techninės paramos, įgyvendinamos pagal 36 straipsnio 4 dalį, prioritetą nurodoma:
- i) susijusių veiksmų rūšys;
 - ii) produkto rodikliai su atitinkamomis tarpinėmis reikšmėmis ir siektinomis reikšmėmis;
 - iii) pagrindinės tikslinės grupės;
 - iv) intervencinių priemonių rūšys ir preliminarus programų išteklių suskirstymas pagal intervencinės priemonės rūšį;
- f) planuojamas techninės paramos naudojimas pagal 37 straipsnį, jei taikytina, ir atitinkamos intervencinių priemonių rūšys;

- g) finansavimo planas, kuriame pateikiama:
- i) lentelė, kurioje nurodomi visi finansiniai asignavimai kiekvienam fondui ir, kai taikytina, kiekvienai regionų kategorijai visam programavimo laikotarpiui ir pagal metus, įskaitant visas sumas, perkeltas pagal 26 arba 27 straipsnį;
 - ii) ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo ir TPF lėšomis remiamų programų atveju, kai taikytina, – lentelė, kurioje nurodomi visi finansiniai asignavimai kiekvienam prioritetui, suskirstyti pagal fondą ir regionų kategoriją, ir nacionalinis įnašas, patikslinant, ar jį sudaro viešojo, ar privačiojo, ar abiejų sektorių įnašas;
 - iii) EJŖŽAF lėšomis remiamų programų atveju – lentelė, kurioje kiekvienam konkrečiam tikslui nurodoma fondo paramai skirtų visų finansinių asignavimų suma ir nacionalinis įnašas;
 - iv) PMIF, VSF ir SVVP lėšomis remiamų programų atveju – lentelė, kurioje pagal konkretų tikslą nurodomi visi finansiniai asignavimai pagal veiksmo rūšį ir nacionalinis įnašas, patikslinant, ar jį sudaro viešojo, ar privačiojo, ar abiejų sektorių įnašas;
- h) veiksmai, kurių imtasi siekiant į programos rengimą įtraukti atitinkamus 8 straipsnio 1 dalyje nurodytus partnerius, ir tų partnerių vaidmuo įgyvendinant programą, vykdant jos stebėseną ir ją vertinant;

- i) kiekvienos su atrinktu konkrečiu tikslu susijusios reikiamos sąlygos, nustatytos pagal 15 straipsnį ir III bei IV priedus, atveju – įvertinimas, ar programos pateikimo dieną ta reikiama sąlyga yra įvykdyta;
- j) numatomas programos komunikacijos ir matomumo užtikrinimo metodas: apibrėžiami programos tikslai, tikslinės auditorijos, komunikacijos kanalai, įskaitant veiklą socialiniuose tinkluose, kai taikytina, planuojamas biudžetas ir atitinkami stebėsenos ir vertinimo rodikliai;
- k) programų institucijos ir subjektas arba techninės paramos pagal 36 straipsnio 5 dalį atveju, kai taikytina, subjektai, gaunantys Komisijos išmokas.

Šios dalies a punkto i, ii ir viii papunkčiai netaikomi programoms, kuriomis remiamas tik ESF+ reglamento 4 straipsnio 1 dalies m punkte nurodytas konkretus tikslas. Šios dalies d punktas netaikomas ESF+ reglamento 4 straipsnio 1 dalies m punkte nurodytam konkrečiam tikslui.

ERPF, Sanglaudos fondo, ESF+, TPF ir EJŖŽAF atveju informaciniais tikslais prie programos pridedamas planuojamų strateginės svarbos veiksmų sąrašas su tvarkaraščiu.

Jeigu pagal k punktą nurodomas daugiau nei vienas subjektas Komisijos išmokoms gauti, valstybė narė nustato tiems subjektams atlyginamų sumų dalį.

4. Nukrypstant nuo 3 dalies b–e punktų, dėl kiekvieno konkretaus PMIF, VSF ir SVVP lėšomis remiamų programų tikslo pateikiama:
- a) pradinės padėties, uždavinių ir fondo lėšomis remiamų sprendimų aprašymas;
 - b) nurodomos *įgyvendinimo priemonės*;
 - c) preliminarus veiksmų sąrašas ir numatomas jų indėlis siekiant konkrečių tikslų;
 - d) kai taikytina, PMIF reglamento 19 ir 20 straipsniuose nurodytų veiklos paramos, konkrečių veiksmų, pagalbos ekstremaliosios situacijos atveju ir veiksmų pagrindimas;
 - e) produkto ir rezultato rodikliai su atitinkamomis tarpinėmis reikšmėmis ir siektinomis reikšmėmis;
 - f) orientacinis programos išteklių suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšis.
5. Intervencinių priemonių rūšys grindžiamos I priede pateikta nomenklatūra. EJRŽAF, PMIF, VSF ir SVVP lėšomis remiamų programų atveju intervencinių priemonių rūšys grindžiamos konkretiems fondams skirtuose reglamentuose pateikta nomenklatūra.
6. ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo ir TPF atveju programose 3 dalies g punkto ii papunktyje nurodytoje lentelėje pateikiamos 2021–2027 m. sumos, įskaitant lankstumo sumą.

7. Valstybė narė praneša Komisijai apie visus 3 dalies pirmos pastraipos k punkte nurodytos informacijos pakeitimus, tačiau dėl to programos iš dalies keisti nereikia.
8. TPF remiamų programų atveju valstybės narės kaip programos ar programų arba prašymo ją (jas) iš dalies pakeisti priedą pateikia Komisijai teritorinius teisingos pertvarkos planus.

23 straipsnis

Programų tvirtinimas

1. Komisija įvertina programą ir jos atitiktį šiam reglamentui ir konkrečių fondų reglamentams, o ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo, TPF ir EJRŽAF atveju – ir jos suderinamumą su atitinkama partnerystės sutartimi. Savo vertinime Komisija visų pirma atsižvelgia į atitinkamas konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas, atitinkamus uždavinius, nustatytus integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, ir Europos socialinių teisių ramsčio principus, taip pat į tai, kaip jie sprendžiami.
2. Pastabas Komisija gali pateikti per 3 mėnesius nuo dienos, kurią valstybė narė pateikia programą.
3. Valstybė narė, atsižvelgdama į Komisijos pastabas, peržiūri programą.

4. Komisija įgyvendinimo aktu priima sprendimą, kuriuo patvirtinama programa, ne vėliau kaip per 5 mėnesius nuo dienos, kurią valstybė narė pirmą kartą pateikė tą programą.

24 straipsnis

Programų dalinis keitimas

1. Valstybė narė gali pateikti motyvuotą prašymą iš dalies pakeisti programą drauge su iš dalies pakeista programa, nurodydama numatomą to pakeitimo poveikį tikslų įgyvendinimui.
2. Komisija įvertina pakeitimą ir jo atitiktį šiam reglamentui ir konkrečioms fondams skirtiems reglamentams, įskaitant nacionalinio lygmens reikalavimus, ir pastabas gali pateikti per 2 mėnesius nuo iš dalies pakeistos programos pateikimo.
3. Valstybė narė peržiūri iš dalies pakeistą programą, atsižvelgdama į Komisijos pastabas.
4. Komisija sprendimą patvirtinti programos pakeitimą priima ne vėliau kaip per 4 mėnesius nuo dienos, kurią valstybė narė jį pateikė.

5. ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo ir TPF lėšomis remiamų programų atveju valstybė narė programavimo laikotarpiu gali ne daugiau kaip 8 % prioriteto pradinio asignavimo ir ne daugiau kaip 4 % programos biudžeto perkelti kitam to paties fondo tos pačios programos prioritetui. ERPF, ESF+ ir TPF lėšomis remiamų programų atveju perkelti galima tik tos pačios regionų kategorijos asignavimus.

EJRŽAF remiamų programų atveju valstybė narė programavimo laikotarpiu gali ne didesnę kaip 8 % konkretaus tikslo pradinio asignavimo sumą perkelti kitam konkrečiam tikslui, įskaitant pagal 36 straipsnio 4 dalį įgyvendinamą techninę paramą.

PMIF, VSF ir SVVP lėšomis remiamų programų atveju valstybė narė programavimo laikotarpiu gali vienų veiksmų rūšių asignavimus perkelti kitoms to paties prioriteto veiksmų rūšims ir dar ne didesnę kaip 15 % prioriteto pradinio asignavimo sumą perkelti kitam to paties fondo prioritetui.

Tokie perkėlimai nedaro poveikio ankstesniems metams. Perkėlimai ir susiję pakeitimai laikomi nereikšmingais ir tam nereikia Komisijos sprendimo, kuriuo patvirtinamas programos dalinis pakeitimas. Tačiau jie turi atitikti visus reglamentavimo reikalavimus ir turi būti iš anksto patvirtinti stebėsenos komiteto pagal 40 straipsnio 2 dalies d punktą. Valstybė narė pateikia Komisijai iš dalies pakeistą lentelę, nurodytą atitinkamai 22 straipsnio 3 dalies g punkto ii, iii arba iv papunktyje, jei taikytina, kartu su visais susijusiais pakeitimais.

6. Siekiant atlikti grynai administracinio arba redakcinio pobūdžio taisymus, neturinčius įtakos programos įgyvendinimui, Komisijos patvirtinimo nereikia. Valstybės narės informuoja Komisiją apie tokius taisymus.
7. EJŖŽAF lėšomis remiamų programų atveju programų pakeitimų, susijusių su rodiklių įvedimu, Komisija tvirtinti neturi.

25 straipsnis

Bendra ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo ir TPF parama

1. ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo ir TPF lėšomis gali būti bendrai remiamos programos, kuriomis siekiama investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslo.
2. Iš ERPF ir ESF+ lėšų papildomai ir neviršijant 15 % kiekvienam programos prioritetui skiriamos tų fondų paramos gali būti finansuojamas veiksmas (visas arba iš dalies), kurio išlaidos yra tinkamos finansuoti kito fondo lėšomis pagal tam fondui taikomas tinkamumo finansuoti taisykles, jeigu tokios išlaidos yra būtinos įgyvendinimui. Ta galimybė netaikoma ERPF ir ESF+ ištekliais, kurie perkeliama į TPF pagal 27 straipsnį.

26 straipsnis
Išteklių perkėlimas

1. Valstybės narės partnerystės sutartyje arba prašyme iš dalies pakeisti programą, jei tam pritaria programos stebėsenos komitetas pagal 40 straipsnio 2 dalies d punktą, gali prašyti perkelti ne daugiau kaip 5 % kiekvieno fondo pradinių nacionalinių asignavimų į bet kurią kitą priemonę, kuriai taikomas tiesioginis arba netiesioginis valdymas, kai tokia galimybė numatyta tokios priemonės pagrindiniame akte.

Šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytų perkėlimų ir įnašų pagal 14 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą suma negali viršyti 5 % kiekvieno fondo pradinių nacionalinių asignavimų.

Valstybės narės partnerystės sutartyje arba prašyme iš dalies pakeisti programą taip pat gali prašyti perkelti ne daugiau kaip 5 % kiekvieno fondo pradinių nacionalinių asignavimų į kitą fondą ar fondus, išskyrus perkėlimus, nurodytus ketvirtoje pastraipoje.

Valstybės narės partnerystės sutartyje arba prašyme iš dalies pakeisti programą taip pat gali prašyti papildomai perkelti ne daugiau kaip 20 % vieno fondo pradinių nacionalinių asignavimų tarp ERPF, ESF+ arba Sanglaudos fondų, neviršijant valstybės narės bendrų išteklių pagal investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslą. Valstybės narės, kurių vidutinis bendras nedarbo lygis 2017–2019 m. laikotarpiu buvo mažesnis nei 3 %, gali prašyti atlikti tokį papildomą perkėlimą, kuris sudarytų ne daugiau kaip 25 % pradinių nacionalinių asignavimų.

2. Perkelti ištekliai naudojami pagal fondo arba priemonės, į kurią perkelti ištekliai, taisykles, o perkėlimo į tiesioginio ar netiesioginio valdymo priemonės atveju – atitinkamos valstybės narės naudai.
3. Prašymuose iš dalies pakeisti programą nurodoma visa kiekvienais metais perkeliama suma pagal fondą ir, kai taikytina, pagal regionų kategoriją, tie prašymai tinkamai pagrindžiami atsižvelgiant į papildomumą ir siektiną poveikį ir kartu su jais pateikiama pagal 24 straipsnį iš dalies pakeista programa arba programos.
4. Pasikonsultavusi su atitinkama valstybe nare, Komisija nepritaria prašymui perkelti išteklius susijusiame programos daliniame pakeitime, jeigu toks perkėlimas pakenktų programos, iš kurios turi būti perkelti ištekliai, tikslų įgyvendinimui.

Komisija taip pat nepritaria prašymui, jei mano, kad valstybė narė nepateikė tinkamo perkėlimo pagrindimo, susijusio su siektiniais rezultatais arba įnašu siekiant gaunančiojo fondo ar priemonės, kuriai taikomas tiesioginis ar netiesioginis valdymas, tikslų.
5. Prašymo iš dalies pakeisti programą atveju gali būti perkeliama tik ateinančių kalendorinių metų ištekliai.

6. TPF ištekliai, įskaitant pagal 27 straipsnį iš ERPF ir ESF+ perkeltus išteklius, neperkeliami į kitus fondus ar priemones pagal šio straipsnio 1–5 dalis.

Pagal 1–5 dalis į TPF ištekliai neperkeliami.

7. Jeigu Komisija nėra prisiėmusi teisinio įsipareigojimo pagal tiesioginį arba netiesioginį valdymą dėl išteklių, perkeltų pagal 1 dalį, atitinkami ištekliai, dėl kurių neprisiimtas įsipareigojimas, gali būti grąžinti į fondą, iš kurio jie buvo iš pradžių perkelti, ir paskirti vienai ar daugiau programų.

Šiuo tikslu valstybė narė pagal 24 straipsnio 1 dalį pateikia prašymą iš dalies pakeisti programą ne vėliau kaip likus 4 mėnesiams iki Finansinio reglamento 114 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje nustatyto įsipareigojimų termino.

8. Ištekliai, grąžinti fondui, iš kurio jie buvo iš pradžių perkelti, ir paskirti vienai ar daugiau programų, naudojami laikantis šiamo reglamento ir konkrečioms fondams skirtuose reglamentuose nustatytų taisyklių nuo prašymo iš dalies pakeisti programą pateikimo dienos.
9. Išteklių, grąžintų fondui, iš kurio jie buvo iš pradžių perkelti, ir paskirtų vienai ar daugiau programų pagal šio straipsnio 7 dalį atveju panaikinimo terminas, kaip apibrėžta 105 straipsnio 1 dalyje, prasideda tais metais, kuriais prisiimami atitinkami biudžetiniai įsipareigojimai.

27 straipsnis

Išteklių perkėlimas iš ERPF ir ESF+ į TPF

1. Valstybės narės gali savanoriškai prašyti investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslu TPF turimų išteklių sumą pagal TPF reglamento 3 straipsnį papildyti ERPF, ESF+ arba jų abiejų ištekliais, skirtais regiono, kuriame yra atitinkama teritorija, kategorijai. Bendra į TPF perkeltų ERPF ir ESF+ išteklių suma negali būti daugiau kaip tris kartus didesnė už TPF asignavimą, nurodytą 110 straipsnio 1 dalies g punkte. Iš ERPF arba ESF+ perkeltų išteklių suma negali viršyti 15 % atitinkamai valstybei narei skirto atitinkamo ERPF ir ESF+ asignavimo. Tuose prašymuose valstybės narės nurodo bendrą kiekvienais metais pagal regionų kategoriją perkeltą sumą.
2. Atitinkami perkėlimai iš ERPF ir ESF+ išteklių TPF lėšomis remiamam (-iems) prioritetui (-ams) atspindi intervencinių priemonių rūšis atsižvelgiant į programoje pagal 22 straipsnio 3 dalies d punkto ix papunktį nustatytą informaciją. Tokie perkėlimai laikomi galutiniais.
3. TPF ištekliai, įskaitant iš ERPF ir ESF+ perkeltus išteklius, naudojami laikantis šiamo reglamente ir TPF reglamente nustatytų taisyklių. ERPF ir SF reglamente ir ESF+ reglamente nustatytos taisyklės netaikomos pagal 1 dalį perkeltiems ERPF ir ESF+ ištekliams.

II SKYRIUS

Teritorinis vystymas

28 straipsnis

Integruotas teritorinis vystymas

Jeigu valstybė narė remia integruotą teritorijos vystymą, ji tai daro pagal teritorijos arba vietos vystymo strategijas bet kuria iš šių formų:

- a) integruotomis teritorinėmis investicijomis;
- b) bendruomenės inicijuota vietos plėtra arba
- c) kita teritorine priemone, kuria remiamos valstybės narės sukurtos iniciatyvos.

Įgyvendindama teritorinės arba vietos plėtros strategijas remiamas daugiau nei vieno fondo lėšomis, valstybė narė užtikrina atitinkamų fondų veiksmų suderinamumą ir koordinavimą.

29 straipsnis

Teritorinės strategijos

1. Pagal 28 straipsnio a arba c punktą įgyvendinamose teritorinėse strategijose pateikiami šie elementai:
 - a) geografinė vietovė, kuriai taikoma strategija;

- b) vietovės vystymo poreikių ir potencialo analizė, įskaitant ekonomines, socialines ir aplinkosaugines tarpusavio sąsajas;
- c) integruoto požiūrio, kurio laikomasi siekiant tenkinti nustatytus vietovės vystymo poreikius ir išnaudoti jos potencialą, aprašymas;
- d) partnerių dalyvavimo rengiant ir įgyvendinant strategiją pagal 8 straipsnį aprašymas.

Jose taip pat gali būti pateikiamas remtinų veiksmų sąrašas.

- 2. Teritorinės strategijos yra atitinkamų teritorinių institucijų arba subjektų atsakomybė. Teritorinėms strategijoms gali būti naudojami esami su apimamomis teritorijomis susiję strateginiai dokumentai.
- 3. Jeigu į teritorinę strategiją neįtrauktas remtinų veiksmų sąrašas, atitinkamos teritorinės institucijos ar subjektai atrenka veiksmus arba dalyvauja juos atrenkant.
- 4. Rengiant teritorines strategijas, 2 dalyje nurodytos institucijos arba subjektai bendradarbiauja su atitinkamomis vadovaujančiosiomis institucijomis, kad nustatytų veiksmų, kurie turi būti remiami pagal atitinkamą programą, taikymo sritį.

Atrinkti veiksmai turi atitikti teritorinę strategiją.

5. Kai teritorinė institucija arba subjektas atlieka užduotis, už kurias atsako vadovaujančioji institucija, išskyrus veiksmų atranką, vadovaujančioji institucija tą instituciją nurodo kaip tarpinę instituciją.
6. Gali būti teikiama parama teritorinėms strategijoms rengti ir kurti.

30 straipsnis

Integruotos teritorinės investicijos

Jeigu 29 straipsnyje nurodyta teritorinė strategija apima investicijas, kurioms teikiama vieno arba daugiau fondų parama pagal daugiau nei vieną programą arba daugiau nei vieną tos pačios programos prioritetą, veiksmai gali būti vykdomi kaip integruotos teritorinės investicijos.

31 straipsnis

Bendruomenės inicijuota vietos plėtra

1. Jeigu valstybė narė mano, kad tai tikslinga pagal 28 straipsnį, ERPF, ESF+, TPF ir EJRŽAF lėšomis remiama bendruomenės inicijuota vietos plėtra.
2. Valstybė narė užtikrina, kad bendruomenės inicijuota vietos plėtra:
 - a) būtų visų pirma vykdoma subregioninėse vietovėse;
 - b) būtų vykdoma vadovaujant vietos veiklos grupėms, sudarytoms iš viešųjų ir privačiųjų vietos socialinių ir ekonominių interesų grupių, kuriose nė viena interesų grupė nekontroliuotų sprendimų priėmimo, atstovų;

- c) būtų vykdoma taikant strategijas pagal 32 straipsnį;
 - d) remtų tinklų kūrimą, prieinamumą, vietos inovacijų aspektus ir, kai tinkama, bendradarbiavimą su kitais teritoriniais subjektais.
3. Jeigu parama 2 dalies c punkte nurodytoms strategijoms gali būti teikiama iš daugiau nei vieno fondo, atitinkamos vadovaujančiosios institucijos surengia bendrą kvietimą toms strategijoms atrinkti ir įsteigia bendrą visų atitinkamų fondų komitetą, kad šis stebėtų tų strategijų įgyvendinimą. Atitinkamos vadovaujančiosios institucijos gali pasirinkti vieną iš atitinkamų fondų, kurio lėšomis būtų dengiamos visos su tomis strategijomis susijusios pasirengimo, valdymo ir aktyvaus taikymo išlaidos, nurodytos 34 straipsnio 1 dalies a ir c punktuose.
4. Kai įgyvendinant tokią strategiją teikiama daugiau nei vieno fondo parama, atitinkamos vadovaujančiosios institucijos gali pasirinkti vieną iš atitinkamų fondų kaip pagrindinį fondą.
5. Tai strategijai taikomos pagrindinio fondo taisyklės, kartu laikantis kiekvieno fondo, dalyvaujančio remiant strategiją, taikymo srities ir tinkamumo finansuoti taisyklių. Kitų fondų institucijos remiasi kompetentingos pagrindinio fondo institucijos sprendimais ir valdymo patikrinimais.
6. Pagrindinio fondo institucija teikia kitų fondų institucijoms informaciją, būtiną mokėjimams stebėti ir atlikti pagal konkrečiam fondui skirtuose reglamentuose nustatytas taisykles.

32 straipsnis

Bendruomenės inicijuotos vietos plėtros strategijos

1. Atitinkamos vadovaujančiosios institucijos užtikrina, kad kiekvienoje 31 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytoje strategijoje būtų išdėstyti šie elementai:
 - a) geografinė vietovė ir gyventojai, kuriems taikoma ta strategija;
 - b) bendruomenės dalyvavimo rengiant tą strategiją eiga;
 - c) vietovės vystymo poreikių ir potencialo analizė;
 - d) tos strategijos tikslai, įskaitant išmatuojamas rezultato siektinas reikšmes, ir atitinkami planuojami veiksmai;
 - e) valdymo, stebėsenos ir vertinimo tvarka, iš kurios būtų matyti vietos veiklos grupės pajėgumas įgyvendinti tą strategiją;
 - f) finansinis planas, įskaitant numatytus asignavimus iš kiekvieno fondo ir, kai tinkama, numatytus asignavimus iš EŽŪFKP, ir pagal kiekvieną atitinkamą programą.

Joje taip pat gali būti nurodytos priemonių ir veiksmų, kurie bus finansuojami kiekvieno susijusio fondo lėšomis, rūšys;
2. Atitinkamos vadovaujančiosios institucijos nustato tų strategijų atrankos kriterijus, įsteigia jų atrankos komitetą ir patvirtina to komiteto atrinktas strategijas.

3. Atitinkamos vadovaujančiosios institucijos atlieka pirmą strategijų atrankos etapą ir užtikrina, kad atrinktos vietos veiklos grupės per 12 mėnesių nuo sprendimo, kuriuo patvirtinama programa, dienos arba, jei strategijos remiamos daugiau nei vieno fondo lėšomis, per 12 mėnesių nuo sprendimo, kuriuo patvirtinama paskutinė atitinkama programa, dienos, galėtų vykdyti 33 straipsnio 3 dalyje joms nustatytas užduotis.
4. Sprendime, kuriuo patvirtinama strategija, nurodomas kiekvieno atitinkamo fondo ir programos asignavimas ir nustatoma atsakomybė už programos arba programų valdymo ir kontrolės užduotis.

33 straipsnis

Vietos veiklos grupės

1. Vietos veiklos grupės rengia ir įgyvendina 31 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytas strategijas.
2. Vadovaujančiosios institucijos užtikrina, kad vietos veiklos grupės *būtų įtraukios ir kad iš grupės narių išrinktų vieną pagrindinį partnerį, atsakingą už administracinius ir finansinius reikalus, arba sudarytų teisiškai įformintą bendrą struktūrą.*
3. Šias užduotis išimtinai vykdo vietos veiklos grupės:
 - a) stiprina vietos subjektų pajėgumus rengti ir įgyvendinti veiksmus;

- b) rengia nediskriminuojamojo pobūdžio ir skaidrią atrankos procedūrą ir kriterijus, kad būtų išvengta interesų konfliktų ir būtų užtikrinta, kad nė viena interesų grupė nekontroliuotų atrankos sprendimų;
 - c) rengia ir skelbia kvietimus teikti pasiūlymus;
 - d) atrenka veiksmus ir nustato paramos sumą, ir prieš patvirtinant pasiūlymus teikia juos už galutinį tinkamumo finansuoti vertinimą atsakingai institucijai;
 - e) stebi pažangą, daromą siekiant strategijos tikslų;
 - f) vertina strategijos įgyvendinimą.
4. Jeigu vietos veiklos grupės atlieka 3 dalyje nenurodytas užduotis, už kurias atsakinga vadovaujančioji institucija arba mokėjimo agentūra, kai EŽŪFKP atrenkamas kaip pagrindinis fondas, tas vietos veiklos grupes pagal konkrečiam fondui taikomas taisykles vadovaujančioji institucija nurodo kaip tarpines institucijas.
5. Vietos veiklos grupė gali būti paramos gavėjas ir gali įgyvendinti veiksmus pagal strategiją, jei vietos veiklos grupė užtikrina, kad būtų laikomasi funkcijų atskyrimo principo.

34 straipsnis

Fondų parama bendruomenės inicijuotai vietos plėtrai

1. Valstybė narė užtikrina, kad fondų parama bendruomenės inicijuotai vietos plėtrai apimtų:
 - a) gebėjimų stiprinimą ir parengiamuosius veiksmus, kuriais remiamas strategijos rengimas ir būsimas įgyvendinimas;
 - b) pagal strategiją atrinktų veiksmų, įskaitant bendradarbiavimo veiklą ir jos rengimą, įgyvendinimą;
 - c) strategijos valdymą, stebėseną ir vertinimą bei jos aktyvų taikymą, įskaitant suinteresuotųjų subjektų keitimosi informacija palengvinimą.
2. 1 dalies a punkte nurodyta parama yra tinkama finansuoti, nepaisant to, ar strategiją po to pasirenkama finansuoti.

1 dalies c punkte nurodyta parama neviršija 25 % viso strategijai skirto viešojo įnašo.

III SKYRIUS

Techninė parama

35 straipsnis

Komisijos iniciatyva teikiama techninė parama

1. Komisijos iniciatyva fondų lėšomis gali būti remiami parengiamieji, stebėsenos, kontrolės, audito, vertinimo, komunikacijos, įskaitant institucinę komunikaciją apie Sąjungos politikos prioritetus, matomumo, taip pat visi administracinės ir techninės paramos veiksmai, reikalingi šiam reglamentui įgyvendinti, kai tinkama – kartu su trečiosiomis valstybėmis.
2. 1 dalyje nurodyti veiksmai visų pirma gali apimti:
 - a) paramą projektams rengti ir vertinti;
 - b) paramą institucijų ir administracinių gebėjimų stiprinimui siekiant veiksmingai valdyti fondus;
 - c) tyrimus, susijusius su Komisijos teikiamomis ataskaitomis dėl fondų ir su sanglaudos ataskaita;
 - d) priemones, susijusias su fondų analize, valdymu, stebėseną, keitimusi informacija ir įgyvendinimu, bei priemones, susijusias su kontrolės sistemų ir techninės bei administracinės paramos įgyvendinimu;

- e) vertinimus, ekspertų ataskaitas, statistinius duomenis ir tyrimus, įskaitant bendro pobūdžio tyrimus, susijusius su dabartine ir būsima fondų veikla;
- f) veiksmus, skirtus informacijai skleisti, kai tikslinga, tinklaveikai remti, komunikacijos veiklai vykdyti, ypač daug dėmesio skiriant rezultatams ir paramos iš fondų pridėtinei vertei, informuotumui didinti, bendradarbiavimui bei keitimuisi patirtimi, be kita ko, su trečiosiomis valstybėmis, skatinti;
- g) kompiuterizuotą valdymo, stebėsenos, audito, kontrolės ir vertinimo sistemų įrengimą, eksploatavimą ir tarpusavio sujungimą;
- h) veiksmus, skirtus vertinimo metodams ir keitimuisi informacija apie vertinimo praktiką gerinti;
- i) su auditu susijusius veiksmus;
- j) nacionalinių ir regioninių gebėjimų, susijusių su investicijų planavimu, finansiniais poreikiais, finansinių priemonių rengimu, kūrimu ir įgyvendinimu, bendrų veiksmų planais ir dideliais projektais, stiprinimą;
- k) gerosios patirties sklaidą siekiant padėti valstybėms narėms stiprinti 8 straipsnio 1 dalyje nurodytų atitinkamų partnerių ir jų jungtinių organizacijų gebėjimus.

3. Komisija bent 15 % techninės paramos išteklių Komisijos iniciatyva skiria tam, kad būtų užtikrinta veiksmingesnė viešoji komunikacija ir stipresnė komunikacijos veiklos, vykdomos Komisijos iniciatyva, sinergija, plečiant su rezultatais susijusių žinių bazę, visų pirma užtikrinant veiksmingesnį duomenų rinkimą ir sklaidą, veiksmingesnius vertinimus ir veiksmingesnį ataskaitų teikimą, ypač akcentuojant fondų įnašą gerinant piliečių gyvenimą, ir didinant fondų teikiamos paramos matomumą, taip pat didinant informuotumą apie tokios paramos rezultatus ir pridėtinę vertę. Užbaigus programas, kai tinkama, informavimo, komunikacijos ir matomumo priemonės, susijusios su fondų teikiamos paramos rezultatais ir pridėtine verte, kuriomis ypač akcentuojami veiksmai, įgyvendinamos toliau. Tokiomis priemonėmis taip pat prisidedama prie institucinės komunikacijos apie Sąjungos politinius prioritetus, kiek jie yra susiję su bendraisiais šio reglamento tikslais.
4. 1 dalyje nurodyti veiksmai gali apimti ankstesnius ir vėlesnius programavimo laikotarpius.
5. Komisija išdėsto savo planus, kai pagal Finansinio reglamento 110 straipsnį numatomas fondų įnašas.
6. Atsižvelgiant į tikslą, šiame straipsnyje nurodyti veiksmai gali būti finansuojami kaip veiklos arba administracinės išlaidos.

7. Vadovaujantis Finansinio reglamento 193 straipsnio 2 dalies antros pastraipos a punktu, Komisijos iniciatyva vykdomi techninės paramos veiksmai, remiami pagal šį reglamentą taikant tiesioginį valdymą, ir pagrindinės išlaidos finansavimo sprendime nurodytais tinkamai pagrįstais atvejais ir ribotą laikotarpį gali būti laikomi tinkami finansuoti nuo 2021 m. sausio 1 d., net jei tie veiksmai buvo vykdomi ir išlaidos patirtos prieš pateikiant dotacijos paraišką.

36 straipsnis

Valstybių narių techninė parama

1. Valstybės narės iniciatyva fondų lėšomis gali būti remiami veiksmai, kurie gali būti susiję su ankstesniais ir vėlesniais programavimo laikotarpiais, reikalingi siekiant efektyviai administruoti ir naudoti šiuos fondus, be kita ko, stiprinti 8 straipsnio 1 dalyje nurodytų partnerių pajėgumus, taip pat siekiant teikti finansavimą ir tokių funkcijų kaip pasirengimas, mokymas, valdymas, stebėseną, vertinimas, matomumas ir komunikacija vykdymui.

Į techninės paramos sumas pagal šį ir 37 straipsnius neatsižvelgiama paramos telkimo pagal temas tikslais laikantis konkrečiam fondui taikomų taisyklių.
2. Kiekvieno fondo lėšomis galima remti techninės paramos veiksmus, kurie tinkami finansuoti bet kurio kito fondo lėšomis.
3. Sąjungos įnašas techninei paramai finansuoti valstybėje narėje skiriamas pagal 51 straipsnio b arba e punktą.

Valstybė narė partnerystės sutartyje pagal II priedą nurodo, kokios formos Sąjungos įnašą techninei paramai finansuoti ji pasirenka. Tas pasirinkimas taikomas visoms atitinkamoje valstybėje narėje įgyvendinamoms programoms visą programavimo laikotarpį ir jo negalima vėliau keisti.

PMIF, VSF ir SVVP lėšomis remiamų programų ir INTERREG programų atveju Sąjungos įnašas techninei paramai finansuoti skiriamas tik pagal 51 straipsnio e punktą.

4. Jeigu Sąjungos įnašas techninei paramai finansuoti valstybėje narėje atlyginamas pagal 51 straipsnio b punktą, taikomi šie aspektai:

- a) techninės paramos forma – prioritetas, susijęs tik su vienu fondu vienoje arba daugiau programų, arba konkreti programa, arba programų derinys;
- b) techninei paramai skiriama fondų suma sudaro ne daugiau kaip:
 - i) ERPF paramai pagal investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslą – 3,5 %;
 - ii) Sanglaudos fondo paramai – 2,5 %;
 - iii) ESF+ paramai – 4 %, o programoms, kuriomis siekiama ESF+ reglamento 4 straipsnio 1 dalies m punkte nurodyto tikslo – 5 %;
 - iv) TPF paramai – 4 %;

- v) ERPF, ESF+ ir Sanglaudos fondo paramai, kai visa valstybei narei skirta suma pagal investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslą neviršija 1 mlrd. EUR – 6 %;
- vi) EJŖŽAF paramai – 6 %;
- vii) programoms pagal tikslą „Investicijos į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą“, susijusioms tik su atokiausiais regionais, procentinė dalis padidinama 1 procentiniu punktu.

5. Jeigu Sąjungos įnašas techninei paramai finansuoti atlyginamas pagal 51 straipsnio e punktą, taikomi šie aspektai:

- a) techninei paramai skiriama fondų suma nurodoma kaip kiekvienam programos prioritetui skirtų finansinių asignavimų dalis pagal 22 straipsnio 3 dalies g punkto ii papunktį, o EJŖŽAF atveju – kaip kiekvienam konkrečiam tikslui skirtų finansinių asignavimų dalis pagal tos dalies g punkto iii papunktį; ji nėra įgyvendinama kaip atskiras prioritetas arba konkreti programa, išskyrus PMIF, VSF arba SVVP lėšomis remiamų programų atveju – tada ji įgyvendinama kaip konkretus tikslas;

- b) atlyginama tinkamoms finansuoti išlaidoms, įtrauktoms į kiekvieną mokėjimo paraišką pagal atitinkamai 91 straipsnio 3 dalies a arba c punktą, taikant i–vii punktuose nurodytus procentinius dydžius ir iš to paties fondo, kuriam atlyginamos tinkamos finansuoti išlaidos, vienam arba daugiau subjektų, kurie gauna Komisijos išmokas pagal 22 straipsnio 3 dalies k punktą;
- i) ERPF paramai pagal investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslą – 3,5 %;
 - ii) Sanglaudos fondo paramai – 2,5 %;
 - iii) ESF+ paramai – 4 %, o programoms, kuriomis siekiama ESF+ reglamento 4 straipsnio 1 dalies m punkte nurodyto tikslo – 5 %;
 - iv) TPF paramai – 4 %;
 - v) ERPF, ESF+ ir Sanglaudos fondo atveju, kai visa valstybei narei skirta suma pagal investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslą neviršija 1 mlrd. EUR, techninės paramos atlyginimo procentinė dalis – 6 %;
 - vi) EJŖŽAF, PMIF, VSF ir SVVP paramai – 6 %;
 - vii) programoms pagal tikslą „Investicijos į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą“, susijusioms tik su atokiausiais regionais, procentinė dalis padidinama 1 procentiniu punktu;

- c) programoje nustatytai techninei paramai skirtos sumos atitinka b punkto i–vi papunkčiuose nurodytus procentinius dydžius kiekvienam prioritetui ir fondui.
6. INTERREG programoms taikomos konkrečios techninės paramos teikimo taisyklės nustatomos INTERREG reglamente.

37 straipsnis

Finansavimas, nesiejamas su valstybių narių techninės paramos išlaidomis

Be 36 straipsnyje nurodytos techninės paramos, valstybė narė gali siūlyti imtis papildomų techninės paramos veiksmų, kad būtų sustiprinti viešojo sektoriaus institucijų ir įstaigų, paramos gavėjų ir atitinkamų partnerių gebėjimai ir veiksmingumas, būtini siekiant efektyviai administruoti ir naudoti fondus.

Parama šiems veiksams teikiama skiriant su išlaidomis nesiejamą finansavimą pagal 95 straipsnį. Tokia parama taip pat gali būti teikiama kaip specialioji programa.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

STEBĖSENA, VERTINIMAS, KOMUNIKACIJA IR MATOMUMAS

1 SKYRIUS

Stebėseną

38 straipsnis

Stebėsenos komitetas

1. Kiekviena valstybė narė, pasitarusi su vadovaujančiąja institucija, per 3 mėnesius nuo pranešimo atitinkamai valstybei narei apie sprendimą, kuriuo patvirtinama programa, įsteigia programos įgyvendinimo stebėsenos komitetą (toliau – stebėsenos komitetas).

Valstybė narė gali įsteigti vieną stebėsenos komitetą daugiau nei vienai programai stebėti.

2. Kiekvienas stebėsenos komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles, įskaitant nuostatas dėl interesų konflikto prevencijos ir skaidrumo principo taikymo.

3. Stebėsenos komiteto posėdžiai vyksta bent kartą per metus, juose apžvelgiami visi klausimai, turintys įtakos pažangai siekiant programos tikslų.
4. Stebėsenos komiteto darbo tvarkos taisyklės ir jam pateikti duomenys bei informacija skelbiami 49 straipsnio 1 dalyje nurodytoje interneto svetainėje, nedarant poveikio 69 straipsnio 5 daliai.
5. Šio straipsnio 1–4 dalys netaikomos programoms, kuriomis siekiama tik ESF+ reglamento 4 straipsnio 1 dalies m punkte nurodyto konkretaus tikslo, ir susijusiai techninei paramai.

39 straipsnis

Stebėsenos komiteto sudėtis

1. Kiekviena valstybė narė sprendžia dėl stebėsenos komiteto sudėties ir skaidriu procesu užtikrina proporcingą atstovavimą atitinkamoms valstybės narės institucijoms ir tarpinėms institucijoms, taip pat 8 straipsnio 1 dalyje nurodytų partnerių atstovams.

Kiekvienam stebėsenos komiteto nariui suteikiama balsavimo teisė. Darbo tvarkos taisyklėmis reglamentuojamas naudojimasis balsavimo teise ir išsami informacija apie procedūrą stebėsenos komitete pagal atitinkamos valstybės narės institucinę, teisinę ir finansinę sistemą.

Darbo tvarkos taisyklėse gali būti numatyta galimybė ne nariams, įskaitant EIB, dalyvauti stebėsenos komiteto darbe.

Stebėsenos komitetui pirmininkauja valstybės narės arba vadovaujančiosios institucijos atstovas.

Stebėsenos komiteto narių sąrašas skelbiamas 49 straipsnio 1 dalyje nurodytoje interneto svetainėje.

2. Komisijos atstovai dalyvauja stebėsenos komiteto veikloje stebėtojo ir patarėjo teisėmis.
3. PMIF, VSF ir SVVP atveju atitinkamos decentralizuotos agentūros gali dalyvauti stebėsenos komiteto veikloje.

40 straipsnis

Stebėsenos komiteto funkcijos

1. Stebėsenos komitetas nagrinėja:
 - a) pažangą, padarytą įgyvendinant programą ir siekiant tarpinių reikšmių ir siektinų reikšmių;
 - b) visus klausimus, darančius poveikį programos veiklos rezultatams, ir priemones, kurių imtasi tiems klausimams spręsti;

- c) programos įnašą sprendžiant atitinkamose konkrečiai šaliai skirtose rekomendacijose, susijusiose su programos įgyvendinimu, nurodytus uždavinius;
- d) *ex ante* vertinimo elementus, išvardytus 58 straipsnio 3 dalyje, ir strateginį dokumentą, nurodytą 59 straipsnio 1 dalyje;
- e) vertinimų pažangą, vertinimų santraukas ir veiksmus, kurių imtasi atsižvelgiant į išvadas;
- f) komunikacijos ir matomumo veiksmų įgyvendinimą;
- g) strateginės svarbos veiksmų įgyvendinimo pažangą, kai aktualu;
- h) reikiamų sąlygų įvykdymą ir jų taikymą visą programavimo laikotarpį;
- i) viešojo sektoriaus institucijų, partnerių ir paramos gavėjų, kai aktualu, administracinių gebėjimų stiprinimo pažangą;
- j) informaciją apie tai, kaip įgyvendinamas programos įnašas į programos „InvestEU“ pagal 14 straipsnį arba kaip naudojami ištekliai, perkelti pagal 26 straipsnį, kai taikytina.

Kalbant apie EJRŽAF lėšomis remiamas programas, su stebėsenos komitetu konsultuojamasi ir jei šis komitetas mano, kad tai tinkama, jis pateikia nuomonę dėl bet kokių vadovaujančiosios institucijos siūlomų programos pakeitimų.

2. Stebėsenos komitetas tvirtina:

- a) veiksmų atrankos metodiką ir kriterijus, įskaitant visus jų pakeitimus, nedarant poveikio 33 straipsnio 3 dalies b, c ir d punktams; Komisijos prašymu veiksmų atrankos metodika ir kriterijai, įskaitant visus jų pakeitimus, Komisijai pateikiami ne vėliau kaip prieš 15 darbo dienų iki jų pateikimo stebėsenos komitetui;
- b) PMIF, VSF ir SVVP lėšomis remiamų programų metinės veiklos rezultatų ataskaitas ir ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo, TPF ir EJRŽAF lėšomis remiamų programų galutinę veiklos rezultatų ataskaitą;
- c) vertinimo planą ir jo pakeitimus;
- d) visus vadovaujančiosios institucijos pasiūlymus iš dalies pakeisti programą, be kita ko, susijusius su perkėlimais pagal 24 straipsnio 5 dalį ir 26 straipsnį, išskyrus EJRŽAF lėšomis remiamų programų atveju.

3. Stebėsenos komitetas vadovaujančiajai institucijai gali teikti rekomendacijas, įskaitant rekomendacijas dėl paramos gavėjams tenkančios administracinės naštos mažinimo priemonių.

41 straipsnis

Metinė veiklos rezultatų peržiūra

1. Siekiant išnagrinėti kiekvienos programos veiklos rezultatus kartą per metus rengiami Komisijos ir kiekvienos valstybės narės peržiūros posėdžiai. Peržiūros posėdžiuose dalyvauja atitinkamos vadovaujančiosios institucijos.

Peržiūros posėdyje gali būti aptariama daugiau negu viena programa.

Peržiūros posėdžiams pirmininkauja Komisija arba, valstybės narės prašymu, bendrai pirmininkauja valstybė narė ir Komisija.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies pirmos pastraipos, PMIF, VSF ir SVVP lėšomis remiamų programų peržiūros posėdžiai rengiami bent du kartus per programavimo laikotarpį.
3. ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo, TPF ir EJRŽAF lėšomis remiamų programų atveju valstybė narė ne vėliau kaip prieš 1 mėnesį iki peržiūros posėdžio Komisijai pateikia glaustą informaciją apie 40 straipsnio 1 dalyje išvardytus elementus. Ši informacija grindžiama naujausiais valstybės narės turimais duomenimis.

Programų, kuriomis siekiama tik ESF+ reglamento 4 straipsnio 1 dalies m punkte nustatyto konkretaus tikslo, atveju teiktina informacija, remiantis naujausiais turimais duomenimis, apsiriboja šio reglamento 40 straipsnio 1 dalies a, b, e, f ir h punktais.

4. Valstybė narė ir Komisija gali susitarti nerengti peržiūros posėdžio. Tokiu atveju peržiūra gali būti atlikta raštu.
5. Peržiūros posėdžio rezultatai įrašomi į patvirtintą protokolą.
6. Valstybės narės imasi tolesnių veiksmų dėl per peržiūros posėdį iškeltų klausimų, kurie daro poveikį programos įgyvendinimui, ir per 3 mėnesius praneša Komisijai apie priemones, kurių imtasi.
7. PMIF, VSF ir SVVP lėšomis remiamų programų atveju valstybė narė pateikia metinę veiklos rezultatų ataskaitą pagal konkrečioms fondams skirtus reglamentus.

42 straipsnis

Duomenų perdavimas

1. Valstybė narė arba vadovaujančioji institucija naudodama VII priede pateiktą šabloną ne vėliau kaip kiekvienų metų sausio 31 d., balandžio 30 d., liepos 31 d., rugsėjo 30 d. ir lapkričio 30 d. Komisijai elektroniniu būdu perduoda kiekvienos programos suvestinius duomenis, išskyrus duomenis, kurių reikalaujama pagal 2 dalies b punktą ir 3 dalį, – jie elektroniniu būdu perduodami ne vėliau kaip kiekvienų metų sausio 31 d. ir liepos 31 d.

Pirmas perdavimas turi būti atliktas ne vėliau kaip 2022 m. sausio 31 d., o paskutinis – ne vėliau kaip 2030 m. sausio 31 d.

Prioritetų, kuriais remiamas konkretus tikslas, nustatytas ESF+ reglamento 4 straipsnio 1 dalies m punkte, atveju duomenys perduodami kasmet ne vėliau kaip sausio 31 d.

ESF+ reglamente gali būti nustatytos konkrečios taisyklės dėl ilgesnės trukmės rezultato rodiklių rinkimo ir perdavimo dažnumo.

2. Su kiekvienu prioritetu susiję duomenys suskirstomi pagal konkretų tikslą ir, kai taikytina, regiono kategoriją; nurodoma ši informacija:
 - a) atrinktų veiksmų skaičius, jų visos tinkamos finansuoti išlaidos, fondų įnašas ir vadovaujančiajai institucijai paramos gavėjų deklaruotos visos tinkamos finansuoti išlaidos; viskas suskirstoma pagal intervencinių priemonių rūšį;
 - b) atrinktų veiksmų produkto ir rezultato rodiklių vertės ir įgyvendinant veiksmus pasiektos vertės.
3. Finansinių priemonių atveju taip pat pateikiami šie duomenys:
 - a) tinkamos finansuoti išlaidos pagal finansinio produkto rūšį;
 - b) valdymo išlaidų ir mokesčių, deklaruotų kaip tinkamos finansuoti išlaidos, suma;
 - c) be fondų, papildomai sutelktų privačių ir viešųjų išteklių suma pagal finansinio produkto rūšį;

- d) palūkanos ir kitas pelnas, gauti iš fondų paramos 60 straipsnyje nurodytoms finansinėms priemonėms, ir fondų paramai priskirtini grąžinti ištekliai, kaip nurodyta 62 straipsnyje;
 - e) galutinių gavėjų paskolų, investicijų į nuosavą ar kvazinuosavą kapitalą, kurios buvo garantuotos programos ištekliais ir kurios buvo faktiškai išmokėtos galutiniams gavėjams, visa vertė.
4. Pagal šį straipsnį teikiami duomenys turi būti patikimi ir nuo mėnesio, einančio prieš duomenų pateikimo mėnesį, pabaigos turi atitikti 72 straipsnio 1 dalies e punkte nurodytus elektronine forma saugomus duomenis.
5. Valstybė narė arba vadovaujančioji institucija visus Komisijai pateiktus duomenis skelbia 46 straipsnio b punkte nurodytame interneto portale arba 49 straipsnio 1 dalyje nurodytoje interneto svetainėje arba pateikia nuorodą į tuos duomenis.

43 straipsnis

Galutinė veiklos rezultatų ataskaita

1. ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo, TPF ir EJŖŽAF lėšomis remiamų programų atveju kiekviena vadovaujančioji institucija ne vėliau kaip 2031 m. vasario 15 d. pateikia Komisijai programos galutinę veiklos rezultatų ataskaitą.

2. Galutinėje veiklos rezultatų ataskaitoje įvertinama programos tikslų įgyvendinimo pažanga, remiantis 40 straipsnio 1 dalyje išvardytais elementais, išskyrus informaciją, numatytą tos dalies d punkte.
3. Komisija išnagrinėja galutinę veiklos rezultatų ataskaitą ir per 5 mėnesius nuo galutinės veiklos rezultatų ataskaitos gavimo dienos praneša vadovaujančiajai institucijai apie bet kokiais pastabas. Jei tokių pastabų pateikiama, vadovaujančioji institucija pateikia visą reikalingą su tomis pastabomis susijusią informaciją ir, kai tinkama, per 3 mėnesius informuoja Komisiją apie tai, kokių priemonių buvo imtasi. Komisija per 2 mėnesius nuo visos reikiamos informacijos gavimo informuoja vadovaujančiąją instituciją apie ataskaitos priėmimą. Jeigu Komisija per šį terminą vadovaujančiosios institucijos neinformuoja, laikoma, kad ataskaita yra priimta.
4. Vadovaujančioji institucija galutinės veiklos rezultatų ataskaitas skelbia 49 straipsnio 1 dalyje nurodytoje interneto svetainėje.
5. Komisija, siekdama užtikrinti vienodas šio straipsnio įgyvendinimo sąlygas, priima įgyvendinimo aktą, kuriuo nustatomas galutinės veiklos rezultatų ataskaitos šablonas. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 115 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

II SKYRIUS

Vertinimas

44 straipsnis

Valstybės narės atliekami vertinimai

1. Valstybė narė arba vadovaujančioji institucija atlieka programų vertinimus, susijusius su vienu arba daugiau iš šių kriterijų: efektyvumu, veiksmingumu, aktualumu, suderinamumu ir Sąjungos pridėtine verte, kad būtų pagerinta programų rengimo ir įgyvendinimo kokybė. Vertinimai taip pat gali apimti kitus aktualius kriterijus, pavyzdžiui, įtraukumą, nediskriminavimą ir matomumą, ir gali apimti daugiau nei vieną programą.
2. Be to, ne vėliau kaip 2029 m. birželio 30 d. atliekamas kiekvienos programos vertinimas, kad būtų įvertintas jos poveikis.
3. Vertinimus atlikti pavedama funkciškai nepriklausomiems vidaus arba išorės ekspertams.
4. Valstybė narė arba vadovaujančioji institucija užtikrina, kad būtų nustatytos būtinos vertinimams reikalingų duomenų rengimo ir rinkimo procedūros.

5. Valstybė narė arba vadovaujančioji institucija parengia vertinimo planą, kuris gali apimti daugiau nei vieną programą. PMIF, VSF ir SVVP atveju į tą planą įtraukiamas laikotarpio vidurio vertinimas – jis turi būti užbaigtas ne vėliau kaip 2024 m. kovo 31 d.
6. Valstybė narė arba vadovaujančioji institucija pateikia vertinimo planą stebėsenos komitetui ne vėliau kaip per metus nuo sprendimo, kuriuo patvirtinama programa, priėmimo.
7. Visi vertinimai skelbiami 49 straipsnio 1 dalyje nurodytoje interneto svetainėje.

45 straipsnis

Komisijos atliekamas vertinimas

1. Komisija atlieka laikotarpio vidurio vertinimą, kad iki 2024 m. pabaigos įvertintų kiekvieno fondo efektyvumą, veiksmingumą, aktualumą, suderinamumą ir Sąjungos pridėtinę vertę. Komisija gali naudotis visa aktualia jau prieinama informacija pagal Finansinio reglamento 128 straipsnį.
2. Komisija ne vėliau kaip 2031 m. gruodžio 31 d. atlieka retrospektyvinį vertinimą, kad išnagrinėtų kiekvieno fondo efektyvumą, veiksmingumą, aktualumą, suderinamumą ir Sąjungos pridėtinę vertę. ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo ir EJŖŽAF atveju atliekant tą vertinimą visų pirma nagrinėjamas tų fondų socialinis, ekonominis ir teritorinis poveikis 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų politikos tikslų atžvilgiu.
3. Retrospektyvinio vertinimo rezultatus Komisija skelbia savo interneto svetainėje ir juos pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui.

III SKYRIUS

Matomumas, skaidrumas ir komunikacija

I SKIRSNIS

FONDŲ PARAMOS MATOMUMAS

46 straipsnis

Matomumas

Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad:

- a) parama būtų matoma vykdant bet kokią veiklą, susijusią su fondų lėšomis remiamais veiksmais, visų pirma strateginės svarbos veiksmus;
- b) Sąjungos piliečiai būtų informuojami apie fondų paskirtį ir pasiekimus per bendrą interneto portalą, kuriame būtų galima rasti informacijos apie visas programas, kuriose dalyvauja ta valstybė narė.

47 straipsnis

Sąjungos emblema

Vykdydamos matumo, skaidrumo ir komunikacijos veiklą valstybės narės, vadovaujančiosios institucijos ir paramos gavėjai naudoja Sąjungos emblemą, kaip nurodyta IX priede.

48 straipsnis

Už komunikaciją atsakingi pareigūnai ir tinklai

1. Kiekviena valstybė narė paskiria komunikacijos veiklos koordinatorių, atsakingą už matomumo, skaidrumo ir komunikacijos veiklą, susijusią su fondų parama, įskaitant programas, kuriomis siekiama Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo (INTERREG), kurių vadovaujančioji institucija yra toje valstybėje narėje. Komunikacijos veiklos koordinatorius gali būti skiriamas 71 straipsnio 6 dalyje nurodyto subjekto lygmeniu, jis koordinuoja visų programų komunikacijos ir matomumo priemones.

Komunikacijos veiklos koordinatorius į matomumo, skaidrumo ir komunikacijos didinimo veiklą įtraukia šiuos subjektus:

- a) Europos Komisijos atstovybes ir Europos Parlamento ryšių biurus valstybėse narėse, taip pat „Europe Direct“ informacijos centrus ir kitus *atitinkamus* tinklus, švietimo ir mokslinių tyrimų organizacijas;
 - b) kitus atitinkamus partnerius, kaip nurodyta 8 straipsnio 1 dalyje.
2. Kiekviena vadovaujančioji institucija nustato už kiekvienos programos komunikaciją atsakingą pareigūną. Komunikacijos pareigūnas gali būti atsakingas už daugiau nei vieną programą.
 3. Komisija valdo tinklą, kurį sudaro komunikacijos veiklos koordinatoriai, komunikacijos pareigūnai bei Komisijos atstovai ir kuriame keičiamasi informacija apie matomumo, skaidrumo ir komunikacijos veiklą.

II SKIRSNIS
FONDŲ ĮGYVENDINIMO SKAIDRUMAS IR
KOMUNIKACIJA APIE PROGRAMAS

49 straipsnis

Vadovaujančiosios institucijos funkcijos

1. Vadovaujančioji institucija užtikrina, kad per 6 mėnesius nuo sprendimo, kuriuo programa patvirtinama, būtų sukurta interneto svetainė, kurioje būtų pateikiama informacija apie programas, už kurias ji atsako, taip pat nurodyti programos tikslai, veikla, esamos finansavimo galimybės ir pasiekimai.
2. Vadovaujančioji institucija užtikrina, kad 1 dalyje nurodytoje interneto svetainėje arba 46 straipsnio b punkte nurodytame bendrame interneto portale būtų paskelbtas numatomų kvietimų teikti pasiūlymus tvarkaraštis, kuris atnaujinamas bent tris kartus per metus ir nurodoma ši orientacinė informacija:
 - a) geografinė vietovė, kurią apima kvietimas teikti pasiūlymus;
 - b) atitinkamas politikos tikslas arba konkretus tikslas;
 - c) reikalavimus atitinkančių pareiškėjų rūšis;
 - d) bendra kvietimui skiriama paramos suma;
 - e) kvietimo pradžios ir pabaigos data.

3. Vadovaujančioji institucija fondų paramai gauti atrinktų veiksmų sąrašą viešai paskelbia interneto svetainėje bent viena oficialiąja Sąjungos institucijų kalba ir tą sąrašą atnaujina ne rečiau kaip kas 4 mėnesius. Kiekvienam veiksmui suteikiamas unikalus kodas. Sąraše pateikiami šie duomenys:
- a) teisės subjektų atveju – paramos gavėjo ir, viešųjų pirkimų atveju, rangovo pavadinimas;
 - b) jei paramos gavėjas yra fizinis asmuo – vardas ir pavardė;
 - c) EJŖŽAF veiksmų, susijusių su žvejybos laivu, atveju – Sąjungos žvejybos laivyno registro identifikavimo numeris, kaip nurodyta Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2017/218¹;
 - d) veiksmo pavadinimas;
 - e) veiksmo tikslas ir numatomi arba esami pasiekimai;
 - f) veiksmo pradžios data;
 - g) numatoma arba faktinė veiksmo užbaigimo data;
 - h) visos veiksmo išlaidos;
 - i) atitinkamas fondas;
 - j) atitinkamas konkretus tikslas;

¹ 2017 m. vasario 6 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2017/218 dėl Sąjungos žvejybos laivyno registro (OL L 34, 2017 2 9, p. 9).

- k) Sąjungos bendro finansavimo norma;
- l) atitinkamo veiksmo ir atitinkamos šalies vietos nuoroda arba geografinė padėtis;
- m) mobiliųjų veiksmų arba kelias vietas apimančių veiksmų atveju – paramos gavėjo vieta, kai paramos gavėjas yra teisės subjektas; arba NUTS 2 lygio regionas, kai paramos gavėjas yra fizinis asmuo;
- n) su veiksmu susijusios intervencinės priemonės rūšis pagal 73 straipsnio 2 dalies g punktą.

Pirmos pastraipos b ir c punktuose nurodyti duomenys pašalinami praėjus 2 metams nuo pirminio paskelbimo interneto svetainėje dienos.

- 4. Šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodyti duomenys skelbiami interneto svetainėje, nurodytoje 1 dalyje, arba bendrame interneto portale, nurodytame šio reglamento 46 straipsnio b punkte, atviraisiais kompiuterio skaitomais formatais, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/1024¹ 5 straipsnio 1 dalyje, kad duomenis būtų galima rūšiuoti, atlikti jų paiešką, juos gauti, palyginti ir pakartotinai naudoti.
- 5. Prieš paskelbdama duomenis pagal šį straipsnį, vadovaujančioji institucija informuoja paramos gavėjus, kad duomenys bus skelbiami viešai.

¹ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1024 dėl atvirųjų duomenų ir viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo (OL L 172, 2019 6 26, p. 56).

6. Vadovaujančioji institucija užtikrina, kad Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ar agentūroms paprašius joms būtų suteikta galimybė susipažinti su komunikacijos ir matomumo medžiaga, įskaitant informaciją paramos gavėjų lygmeniu, ir kad Sąjungai būtų suteikta nemokama, neišimtinė ir neatšaukiama licencija naudoti tokią medžiagą ir visas su ja susijusias ankstesnes teises pagal IX priedą. Dėl to nei paramos gavėjai, nei valdančioji institucija neturi patirti didelių papildomų išlaidų ar didelės administracinės naštos.

50 straipsnis

Paramos gavėjų pareigos

1. Paramos gavėjai ir finansines priemones įgyvendinantys subjektai veiksmui suteiktą fondų paramą, įskaitant pagal 62 straipsnį pakartotinai panaudotus išteklius, pripažįsta tokiais būdais:
- a) paramos gavėjo oficialioje interneto svetainėje, jei tokia yra, ir socialinės žiniasklaidos svetainėse pateikia trumpą veiksmo, įskaitant jo tikslus ir rezultatus, aprašymą, proporcingą paramos dydžiui, ir akcentuoja iš Sąjungos gaunamą finansinę paramą;
 - b) visuomenei arba dalyviams skirtuose dokumentuose ir komunikacijos medžiagoje, susijusiuose su veiksmo įgyvendinimu, gerai matomai pateikia pareiškimą, kuriame akcentuojama gaunama Sąjungos parama;

- c) kai tik pradedami fiziškai vykdyti veiksmai, susiję su fizinėmis investicijomis, arba sumontuojama nupirkta įranga, visuomenei gerai matomoje vietoje iškabina ilgalaikes lenteles ar informacines lentas su Sąjungos emblema, vadovaudamiesi IX priede nustatytais techniniais charakteristikomis, apie:
 - i) ERPF ir Sanglaudos fondo lėšomis remiamus veiksmus, kurių visos išlaidos viršija 500 000 EUR;
 - ii) ESF+, TPF, EJŖŽAF, PMIF, VSF ar SVVP lėšomis remiamus veiksmus, kurių visos išlaidos viršija 100 000 EUR;
- d) veiksmų, kuriems netaikomas c punktas, atveju visuomenei gerai matomoje vietoje iškabina bent vieną ne mažesnio nei A3 formato spausdintą skelbimą arba elektroniniame ekrane paskelbia lygiavertį pranešimą, kuriame pateikiama informacija apie veiksmą akcentuojant gautą fondų paramą; kai paramos gavėjas yra fizinis asmuo, jis, kiek tai įmanoma, užtikrina, kad visuomenei matomoje vietoje būtų pateikta atitinkama informacija, akcentuojant gautą fondų paramą, arba tokia informacija būtų pateikta elektroniniame ekrane.
- e) strateginės svarbos veiksmų ir veiksmų, kurių visos išlaidos viršija 10 000 000 EUR, atveju surengia atitinkamai komunikacinį renginį ar veiklą ir laiku įtraukia Komisiją bei atsakingą vadovaujančiąją instituciją.

Jeigu ESF+ paramos gavėjas yra fizinis asmuo arba reikalavimas, nustatytas pirmos pastraipos d punkte, netaikomas veiksmams, remiamiems siekiant konkretaus tikslo, nurodyto ESF+ reglamento 4 straipsnio 1 dalies m punkte.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos c ir d punktų, PMIF, VSF ir SVVP lėšomis remiamų veiksmų atveju dokumente, kuriame nustatomos paramos sąlygos, gali būti nustatyti konkretūs informacijos apie fondų paramą viešo paskelbimo reikalavimai, kai tai pateisinama saugumo ir viešosios tvarkos sumetimais pagal 69 straipsnio 5 dalį.

2. Mažų projektų fondų atveju paramos gavėjas laikosi INTERREG reglamento 36 straipsnio 5 dalyje nustatytų pareigų.

Finansinių priemonių atveju paramos gavėjas sutarties sąlygomis užtikrina, kad galutiniai gavėjai laikytųsi 1 dalies c punkte nustatytų reikalavimų.

3. Jeigu paramos gavėjas nesilaiko savo pareigų pagal 47 straipsnį arba šio straipsnio 1 ir 2 dalis ir jeigu nesiimta taisomųjų veiksmų, vadovaujančioji institucija, atsižvelgdama į proporcingumo principą, taiko priemones ir panaikina iki 3 % fondų paramos, skiriamos atitinkamam veiksmui.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

FONDŲ FINANSINĖ PARAMA

I SKYRIUS

Sąjungos įnašo formos

51 straipsnis

Programoms skiriamo Sąjungos įnašo formos

Sąjungos įnašas gali būti šių formų:

- a) finansavimas, nesiejamas su atitinkamų veiksmų išlaidomis pagal 95 straipsnį ir pagrįstas bet kuria iš šių sąlygų:
 - i) sąlygos įvykdytos;
 - ii) rezultatai pasiekti;
- b) paramos, suteiktos paramos gavėjams pagal šios antraštinės dalies II ir III skyrius, atlyginimas;
- c) vieneto įkainiai pagal 94 straipsnį, pagal kuriuos, nurodant sumą už vieneta, apmokamos visų ar tam tikrų iš anksto aiškiai nustatytų specialių kategorijų tinkamos finansuoti išlaidos;

- d) fiksuotosios sumos pagal 94 straipsnį, pagal kurias apskritai apmokamos visų ar tam tikrų iš anksto aiškiai nustatytų specialių kategorijų tinkamos finansuoti išlaidos;
- e) finansavimas taikant fiksuotąją normą pagal 94 straipsnį arba 36 straipsnio 5 dalį, pagal kurią, taikant procentinį dydį, apmokamos tam tikrų iš anksto aiškiai nustatytų specialių kategorijų tinkamos finansuoti išlaidos;
- f) a–e punktuose nurodytų formų derinys.

II SKYRIUS

Valstybių narių teikiamos paramos formos

52 straipsnis

Paramos formos

Valstybės narės naudoja fondų įnašus, kad suteiktų paramą paramos gavėjams dotacijų, finansinių priemonių ar apdovanojimų forma arba jų deriniu.

I SKIRSNIS
DOTACIJŲ FORMOS

53 straipsnis
Dotacijų formos

1. Valstybės narės dotacijas paramos gavėjams gali teikti taip:
 - a) atlygindamos tinkamas finansuoti išlaidas, kurias faktiškai patyrė paramos gavėjas arba privatusis VPSP veiksmų partneris ir kurios sumokėtos įgyvendinant veiksmus, nepiniginius įnašus ir nusidėvėjimą;
 - b) pagal vieneto įkainius;
 - c) pagal fiksuotąsias sumas;
 - d) teikdamos finansavimą taikant fiksuotąją normą;
 - e) derindamos a–d punktuose nurodytas formas, jei kiekviena tų formų taikoma skirtingos kategorijos išlaidoms arba jei formos yra taikomos skirtingiems veiksmų sudarantiems projektams arba nuosekliems veiksmo etapams;
 - f) teikdamos su išlaidomis nesiejamą finansavimą, jei tokios dotacijos dengiamos atlyginant Sąjungos įnašą pagal 95 straipsnį.

2. Jei visos veiksmo išlaidos neviršija 200 000 EUR, paramos gavėjui įnašas iš ERPF, ESF+, TPF, PMIF, VSF ir SVVP teikiamas taikant vieneto įkainius, fiksuotąsias sumas arba fiksuotąsias normas, išskyrus veiksmus, kurie remiami valstybės pagalba. Jei finansuojama taikant fiksuotąsias normas, pagal 1 dalies a punktą gali būti atlyginamos tik išlaidų kategorijos, kurioms taikoma fiksuotoji norma .

Nukrypstant nuo šios dalies pirmos pastraipos, vadovaujančioji institucija gali sutikti kai kuriems mokslinių tyrimų ir inovacijų srities veiksams netaikyti toje dalyje nustatytų reikalavimų su sąlyga, kad stebėsenos komitetas iš anksto pritarė tokiai išimčiai. Be to, pagal 1 dalies a punktą gali būti atlyginamos dalyviams išmokamos išmokos ir atlyginimai.

3. 1 dalies b, c ir d punktuose nurodytų formų dotacijų sumos nustatomos vienu iš šių būdų:

- a) sąžiningu, teisingu ir patikrinamu skaičiavimo metodu, pagrįstu:
 - i) statistiniais duomenimis, kita objektyvia informacija arba ekspertų vertinimu;
 - ii) patikrintais ankstesniais atskirų paramos gavėjų duomenimis;
 - iii) įprasta atskirų paramos gavėjų taikoma išlaidų apskaitos praktika;

- b) biudžeto projektu, kuris sudaromas kiekvienu konkrečiu atveju atskirai ir kuriam *ex ante* pritaria veiksmus atrenkantis subjektas, kai visos veiksmo išlaidos neviršija 200 000 EUR;
- c) vadovaujantis taisyklėmis dėl atitinkamų vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų ir fiksuotųjų normų, taikytinų pagal Sąjungos politiką panašaus pobūdžio veiksmo atžvilgiu, taikymo;
- d) vadovaujantis taisyklėmis dėl atitinkamų vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų ir fiksuotųjų normų, taikytų pagal vien tik valstybės narės lėšomis finansuojamas dotacijų schemas panašaus pobūdžio veiksmo atžvilgiu, taikymo;
- e) šiame reglamente arba konkretiems fondams skirtuose reglamentuose ar pagal šį reglamentą arba konkretiems fondams skirtus reglamentus nustatytomis fiksuotosiomis normomis ir specialiais metodais.

54 straipsnis

Netiesioginių išlaidų finansavimas taikant fiksuotąsias normas dotacijų atveju

Kai netiesioginėms veiksmo išlaidoms padengti taikoma fiksuotoji norma, ji gali būti apskaičiuojama vienu iš šių būdų:

- a) iki 7 % tinkamų finansuoti tiesioginių išlaidų, nereikalaujant, kad valstybė narė atliktų skaičiavimą taikytinai normai nustatyti;

- b) iki 15 % tinkamų finansuoti tiesioginių personalo išlaidų, nereikalaujant, kad valstybė narė atliktų skaičiavimą taikytinai normai nustatyti;
- c) iki 25 % tinkamų finansuoti tiesioginių išlaidų, su sąlyga, kad norma apskaičiuojama pagal 53 straipsnio 3 dalies a punktą.

Be to, jei valstybė narė fiksuotąją normą apskaičiavo pagal Reglamento (ES)

Nr. 1303/2013 67 straipsnio 5 dalies a punktą, ta fiksuotoji norma gali būti taikoma panašiam veiksmui taikant šio straipsnio c punktą.

55 straipsnis

Tiesioginės personalo išlaidos dotacijų atveju

1. Veiksmo tiesioginės personalo išlaidos gali būti apskaičiuojamos taikant fiksuotąją normą, kurią sudaro iki 20 % tiesioginių išlaidų, išskyrus to veiksmo tiesiogines personalo išlaidas, nereikalaujant, kad valstybė narė atliktų skaičiavimą taikytinai normai nustatyti, su sąlyga, kad į veiksmo tiesiogines išlaidas nebūtų įtrauktos viešojo darbų pirkimo sutartys arba prekių ar paslaugų pirkimo sutartys, kurių vertė viršija Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES¹ 4 straipsnyje arba Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/25/ES² 15 straipsnyje nurodytas vertės ribas.

¹ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65).

² 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 243).

Jeigu PMIF, VSF ir SVVP atveju pagal pirmą pastraipą taikoma fiksuotoji norma, ji taikoma tik veiksmo, kuriam netaikomi viešieji pirkimai, tiesioginėms išlaidoms.

2. Nustatant tiesiogines personalo išlaidas, valandinis įkainis gali būti apskaičiuojamas vienu iš šių būdų:
 - a) vėliausias į apskaitą įtrauktas metinės bendrąsias darbo išlaidas padalijant iš 1 720 valandų visą darbo laiką dirbančių darbuotoju atveju arba iš atitinkamai 1 720 valandų proporcingo skaičiaus ne visą darbo laiką dirbančių darbuotojų atveju;
 - b) vėliausias į apskaitą įtrauktas mėnesinės bendrąsias darbo išlaidas padalijant iš atitinkamo asmens vidutinio mėnesio darbo laiko pagal darbo sutartyje arba sprendime dėl paskyrimo (abu vadinant įdarbinimo dokumentu) nurodytas taikytinas nacionalines taisykles.
3. Taikant pagal 2 dalį apskaičiuotą valandinį įkainį, visas deklaruotų valandų skaičius vienam asmeniui per atitinkamus metus ar mėnesį negali viršyti valandų skaičiaus, naudojamo tam valandiniam įkainiui apskaičiuoti.
4. Jeigu duomenų apie metinės bendrąsias darbo išlaidas nėra, jos gali būti nustatomos remiantis turimomis į apskaitą įtrauktomis bendrosiomis darbo išlaidomis arba įdarbinimo dokumentu, tinkamai pakoregavus tas išlaidas 12 mėnesių laikotarpiui.

5. Personalo išlaidos, susijusios su asmenimis, kurie įgyvendindami veiksmą dirba ne visą darbo laiką, gali būti apskaičiuojamos kaip fiksuotoji bendrųjų darbo išlaidų procentinė dalis, atitinkanti fiksuotąją įgyvendinant veiksmą per mėnesį dirbto laiko procentinę dalį, neįpareigojant įdiegti atskiros darbo laiko registravimo sistemos. Darbdavys parengia darbuotojams skirtą dokumentą, kuriame nurodoma ta fiksuotoji procentinė dalis.

56 straipsnis

Tinkamų finansuoti išlaidų, išskyrus tiesiogines personalo išlaidas, finansavimas taikant fiksuotąsias normas dotacijų atveju

1. Fiksuotoji norma, kurią sudaro iki 40 % tinkamų finansuoti tiesioginių personalo išlaidų, gali būti naudojama likusioms tinkamoms finansuoti veiksmo išlaidoms padengti. Nereikalaujama, kad valstybė narė atliktų skaičiavimą taikytinai normai nustatyti.
2. ERPF, ESF+, TPF, PMIF, VSF ir SVVP lėšomis remiamų veiksmų atveju dalyviams mokami atlyginimai ir išmokos laikomi papildomomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, neįskaičiuotomis į fiksuotąją normą.
3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta fiksuotoji norma netaikoma personalo išlaidoms, apskaičiuotoms remiantis 55 straipsnio 1 dalyje nurodyta fiksuotąja norma.

57 straipsnis
Dotacijos taikant sąlygas

1. Valstybės narės paramos gavėjams gali teikti dotacijas su sąlygomis, kurios yra visiškai arba iš dalies grąžintinos, kaip nurodyta dokumente, kuriame nustatomos paramos sąlygos.
2. Paramos gavėjas dotacijas grąžina pagal vadovaujančiosios institucijos ir paramos gavėjo sutartas sąlygas.
3. Valstybės narės pakartotinai panaudoja paramos gavėjo grąžintus išteklius tuo pačiu tikslu pagal atitinkamos programos tikslus ne vėliau kaip 2030 m. gruodžio 31 d. kaip dotacijas taikydamos sąlygas arba kaip finansinę priemonę ar kaip kitą paramos formą. Grąžintos sumos ir informacija apie jų pakartotinį panaudojimą įtraukiamos į galutinę veiklos rezultatų ataskaitą.
4. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad ištekliai būtų laikomi atskirose sąskaitose arba pagal atitinkamus apskaitos kodus.
5. Sąjungos ištekliai, paramos gavėjų grąžinti bet kuriuo metu, bet pakartotinai nepanaudoti iki 2030 m. gruodžio 31 d., pagal 88 straipsnį grąžinami į Sąjungos biudžetą.

II SKIRSNIS

FINANSINĖS PRIEMONĖS

58 straipsnis

Finansinės priemonės

1. Vadovaujančiosios institucijos gali skirti programos įnašą iš vienos ar daugiau programų esamoms arba naujai sukurtoms nacionaliniu, regioniniu, tarptautiniu arba tarpvalstybiniu lygmeniu nustatytoms finansinėms priemonėms, kurias tiesiogiai įgyvendina arba už kurių įgyvendinimą atsako vadovaujančioji institucija ir kurios padeda siekti konkrečių tikslų.
2. Pagal finansines priemones parama galutiniams gavėjams teikiama tik investicijoms tiek į materialųjį, tiek į nematerialųjį turtą, taip pat į apyvartinį kapitalą, kurios, kaip numatoma, bus finansiškai perspektyvios ir kurioms neteikiamas pakankamas finansavimas iš rinkos šaltinių. Tokia parama turi atitikti taikytinas Sąjungos valstybės pagalbos taisykles.

Tokia parama teikiama tik tiems investicijų elementams, kurie nėra fiziškai užbaigti arba visiškai įgyvendinti investavimo sprendimo priėmimo dieną.
3. Atitinkama fondų parama naudojant finansines priemones grindžiama *ex ante* vertinimu, parengtu vadovaujančiosios institucijos atsakomybe. *Ex ante* vertinimas turi būti baigtas prieš vadovaujančiajai institucijai paskiriant programos įnašus finansinėms priemonėms.

I *ex ante* vertinimą įtraukiami bent šie elementai:

- a) siūloma finansinei priemonei skiriamo programos įnašo suma ir numatomas svertas poveikis kartu su trumpu pagrindimu;
- b) finansiniai produktai, kuriuos numatoma siūlyti, įskaitant galimą poreikį investuotojams taikyti skirtingas sąlygas;
- c) siūloma tikslinė galutinių gavėjų grupė;
- d) numatomas finansinės priemonės indėlis siekiant konkrečių tikslų.

Ex ante vertinimas gali būti peržiūrimas arba atnaujinamas, jis gali apimti dalį valstybės narės teritorijos arba ją visą ir gali būti pagrįstas esamais arba atnaujintais *ex ante* vertinimais.

- 4. Parama galutiniams gavėjams gali būti derinama su bet kurio fondo arba kitos Sąjungos priemonės parama ir gali būti skiriama dengti tą patį išlaidų elementą. Tokiu atveju fondo finansinės priemonės parama, kuri yra finansinės priemonės veiksmo dalis, nedeklaruojama Komisijai siekiant gauti paramą kita forma, iš kito fondo ar pagal kitą Sąjungos priemonę.

5. Finansinės priemonės gali būti derinamos su programos parama dotacijų forma kaip vienas finansinės priemonės veiksmas pagal vieną finansavimo sutartį, kai finansinę priemonę įgyvendinantis subjektas teikia abiejų skirtingų formų paramą. Tokiu atveju finansinėms priemonėms taikytinos taisyklės taikomos tam vienam finansinės priemonės veiksmui. Dotacijų forma teikiama programos parama turi būti tiesiogiai siejama su finansine priemone ir jai būtina ir negali būti didesnė už finansiniu produktu remiamų investicijų vertę.
6. Jei parama derinama pagal 4 ir 5 dalis, vedama atskira paramos iš kiekvieno šaltinio apskaita.
7. Visų formų derinamos paramos suma negali viršyti visos atitinkamo išlaidų punkto sumos. Dotacijos negali būti naudojamos finansavimui, gautam pagal finansines priemones, atlyginti. Finansinės priemonės negali būti naudojamos išankstiniam dotacijų finansavimui.

59 straipsnis

Finansinių priemonių įgyvendinimas

1. Pagal vadovujančiosios institucijos tiesiogiai įgyvendinamas finansines priemones gali būti teikiamos tik paskolos arba garantijos. Vadovujančioji institucija finansinei priemonei skiriamo programos įnašo sąlygas nustato strategijos dokumente, kuriame turi būti X priede nustatyti elementai.

2. Finansinės priemonės, už kurių įgyvendinimą atsako vadovaujančioji institucija, gali būti:
- a) programos išteklių investicijos į teisės subjekto kapitalą arba
 - b) atskiri finansų ar patikos sąskaitų blokai.

Vadovaujančioji institucija atrenka finansinę priemonę įgyvendinantį subjektą.

3. Vadovaujančioji institucija finansinės priemonės įgyvendinimo sutartį gali skirti tiesiogiai:
- a) EIB;
 - b) tarptautinėms finansų įstaigoms, kuriose valstybė narė yra akcininkė;
 - c) valstybiniam bankui arba įstaigai, kurie įsteigti kaip profesinę finansinę veiklą vykdančios teisės subjektai ir kurie atitinka visas šias sąlygas:
 - i) juose nėra tiesioginio privataus kapitalo dalyvavimo, išskyrus atvejus, kai kontrolės ir teisės blokuoti nesuteikiantis privataus kapitalo dalyvavimas yra reikalaujamas pagal nacionalinės teisės aktų nuostatas laikantis Sutarčių, ir jis nedaro lemiamos įtakos atitinkamo banko arba įstaigos sprendimams, išskyrus privataus kapitalo dalyvavimo formas, kurios nesuteikia teisės daryti įtaką sprendimams dėl kasdienio fondų lėšomis remiamos finansinės priemonės valdymo,

- ii) jie veikia nacionaliniu arba regioniniu lygmeniu pagal atitinkamos valstybės narės institucijos suteiktus viešosios politikos įgaliojimus, pagal kuriuos jie, be kita ko, vykdo ekonominės plėtros veiklą, kuria prisidedama prie fondų tikslų, ir tokia veikla sudaro visą jų veiklą arba jos dalį,
 - iii) jie vykdo ekonominės plėtros veiklą, kuria prisidedama prie fondų tikslų siekimo, regionuose, politikos srityse arba sektoriuose, kuriuose paprastai nėra galimybių gauti finansavimą iš rinkos šaltinių arba jos yra nepakankamos, ir tokia veikla sudaro visą jų veiklą arba jos dalį,
 - iv) vykdant veiklą jų pagrindinis siekis nėra gauti kuo daugiau pelno, tačiau jie užtikrina ilgalaikį finansinį savo veiklos tvarumą,
 - v) jie imdamiesi atitinkamų priemonių pagal taikytiną teisę užtikrina, kad dėl b punkte nurodytos sutarties tiesioginio skyrimo nebūtų suteikta tiesioginės ar netiesioginės naudos komercinei veiklai vykdyti,
 - vi) juos pagal taikytiną teisę prižiūri nepriklausoma institucija.
- d) kitiems subjektams, taip pat patenkantiems į Direktyvos 2014/24/ES 12 straipsnio taikymo sritį.
4. Kai vadovaujančiosios institucijos atrinktas subjektas įgyvendina kontroliuojantįjį fondą, tas subjektas gali toliau atrinkti kitus subjektus specialiesiems fondams valdyti.

5. Finansinėms priemonėms, įgyvendinamoms pagal 2 dalį, skiriamų programos įnašų sąlygos nustatomos finansavimo sutartyse tarp:
- a) tinkamai įgaliotų vadovaujančiosios institucijos atstovų ir kontroliuojantįjį fondą valdančio subjekto, kai taikytina;
 - b) tinkamai įgaliotų vadovaujančiosios institucijos atstovų arba, kai taikytina, kontroliuojantįjį fondą valdančio subjekto ir specialųjį fondą valdančio subjekto.
- Į tas finansavimo sutartis įtraukiami visi X priede nustatyti elementai.
6. Vadovaujančiosios institucijos finansinis įsipareigojimas neviršija sumos, kurią vadovaujančioji institucija įsipareigojo skirti finansinei priemonei pagal atitinkamas finansavimo sutartis.
7. Atitinkamas finansines priemones įgyvendinantys subjektai arba garantijų atveju – subjektas, teikiantis pagrindines paskolas, remia galutinius gavėjus, tinkamai atsižvelgdami į programos tikslus ir galimą finansinį investicijų perspektyvumą, kaip pagrįsta verslo plane arba lygiaverčiame dokumente. Galutinių gavėjų atranka turi būti skaidri ir dėl jos negali kilti interesų konflikto.
8. Nacionalinį bendrą programos finansavimą gali teikti vadovaujančioji institucija arba jis gali būti teikiamas kontroliuojančiųjų fondų lygmeniu, specialiųjų fondų lygmeniu arba investicijų į galutinius gavėjus lygmeniu pagal konkrečiam fondui taikomas taisykles. Kai nacionalinis bendras finansavimas teikiamas investicijų į galutinius gavėjus lygmeniu, finansines priemones įgyvendinantis subjektas saugo patvirtinamuosius dokumentus, iš kurių matyti, kad pagrindinės išlaidos yra tinkamos finansuoti.

9. Vadovaujančioji institucija, tiesiogiai įgyvendinanti finansinę priemonę pagal šio straipsnio 1 dalį, arba subjektas, įgyvendinantis finansinę priemonę pagal šio straipsnio 2 dalį, tvarko atskiras sąskaitas arba turi kiekvieno prioriteto arba, EJŖŽAF atveju, kiekvieno konkretaus tikslo ir, kai taikytina, kiekvienos regionų kategorijos apskaitos kodą kiekvienam programos įnašui ir atskirai ištekliams, nurodytiems atitinkamai 60 ir 62 straipsniuose.

60 straipsnis

Palūkanos ir kitas pelnas,

gauti iš fondų paramos finansinėms priemonėms

1. Finansinėms priemonėms sumokėta fondų parama yra laikoma finansinių įstaigų, kurių buveinė yra valstybės narėse, sąskaitose ir valdoma laikantis aktyvaus išdo valdymo ir patikimo finansų valdymo principo.
2. Palūkanos ir kitas pelnas, priskirtini prie finansinėms priemonėms sumokėtos fondų paramos, panaudojami tam pačiam tikslui arba tikslams kaip pradinė fondų parama, įskaitant valdymo mokesčių mokėjimus ir valdymo išlaidų, kurias patyrė finansinę priemonę įgyvendinantys subjektai, atlyginimą pagal 68 straipsnio 1 dalies d punktą, toje pačioje finansinėje priemonėje arba, pabaigus naudoti finansinę priemonę, kitose finansinėse priemonėse arba kitų formų paramai tolesnėms investicijoms į galutinius gavėjus iki tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigos.

3. 2 dalyje nurodytos palūkanos ir kitas pelnas, nepanaudoti pagal tą nuostatą, išskaičiuojami iš už paskutinius ataskaitinius metus pateiktų sąskaitų.

61 straipsnis

Skirtingų sąlygų taikymas investuotojams

1. Į galutinius gavėjus investuota fondų parama finansinėms priemonėms, taip pat bet kokios iš tų investicijų gautos pajamos, įskaitant grąžintus išteklius, kurios priskiriamos prie fondų paramos, gali būti naudojamos taikant skirtingas sąlygas investuotojams, veikiantiems pagal rinkos ekonomikos principą, tinkamai padalijant riziką bei pelną ir laikantis patikimo finansų valdymo principo.
2. Tokių skirtingų sąlygų taikymo lygis neviršija to, kas būtina siekiant sukurti paskatas pritraukti privačiųjų išteklių, kaip nustatyta konkurencingu procesu arba nepriklausomu vertinimu.

1. Ištekliai, kurie iki tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigos finansinėms priemonėms grąžinami iš investicijų į galutinius gavėjus, arba grąžinami ištekliai, kurie buvo atidėti garantijų sutartims, įskaitant kapitalo grąžinimą ir bet kokias kitas gautas pajamas, kurie yra priskirtini fondų paramai, pakartotinai panaudojami įgyvendinant tą pačią ar kitas finansines priemones tolesnėms investicijoms į galutinius gavėjus, finansinei priemonei skirto fondų įnašo nominaliąja suma išreikštiems nuostoliams, atsiradusiems dėl neigiamų palūkanų, padengti, jei tokie nuostoliai atsiranda nepaisant aktyvaus išdo valdymo, arba valdymo išlaidoms ir mokesčiams, susijusiems su tokiais tolesnėmis investicijomis, padengti laikantis patikimo finansų valdymo principo.
2. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, užtikrinančių, kad 1 dalyje nurodyti ištekliai, grąžinami finansinėms priemonėms bent per 8 metus nuo tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigos, būtų pakartotinai panaudojami vadovaujantis programos ar programų, pagal kurias jos sukurtos, politikos tikslais, įgyvendinant tą pačią finansinę priemonę arba, nutraukus tuos išteklius finansinei priemonei, – kitą finansinę priemonę arba kitų formų paramą.

III SKYRIUS

Tinkamumo finansuoti taisyklės

63 straipsnis

Tinkamumas finansuoti

1. Išlaidų tinkamumas finansuoti nustatomas pagal nacionalines taisykles, išskyrus tuos atvejus, kai šiame reglamente arba konkretiems fondams skirtuose reglamentuose arba jais remiantis nustatomos konkrečios taisyklės.
2. Išlaidos laikomos tinkamomis finansuoti iš fondų, jeigu paramos gavėjas arba privatusis VPSP veiksmų partneris jas patyrė ir jos sumokėtos įgyvendinant veiksmus per laikotarpį nuo programos pateikimo Komisijai arba nuo 2021 m. sausio 1 d. (taikoma ankstesnė iš šių datų) iki 2029 m. gruodžio 31 d.

Jeigu išlaidos atlyginamos pagal 53 straipsnio 1 dalies b, c ir f punktus, veiksmai, kurių išlaidos atlyginamos, vykdomi per laikotarpį nuo programos pateikimo Komisijai arba nuo 2021 m. sausio 1 d. (taikoma ankstesnė iš šių datų) iki 2029 m. gruodžio 31 d.

3. ERPF atveju išlaidos, susijusios su veiksmiais, apimančiais daugiau kaip vieną regionų kategoriją valstybėje narėje, kaip nustatyta 108 straipsnio 2 dalyje, atitinkamoms regionų kategorijoms skiriamos proporcingai, remiantis objektyviais kriterijais.

ESF+ atveju su veiksmiais susijusios išlaidos gali būti priskirtos bet kuriai programos regionų kategorijai su sąlyga, kad veiksmas padeda siekti konkrečių programos tikslų.

TPF atveju su veiksmiais susijusios išlaidos padeda įgyvendinti atitinkamą teritorinį teisingos pertvarkos planą.

4. Visas veiksmas arba jo dalis gali būti įgyvendinami už valstybės narės ribų, taip pat ir už Sąjungos ribų su sąlyga, kad veiksmas padeda siekti programos tikslų.
5. 53 straipsnio 1 dalies b, c ir d punktuose nurodytų formų dotacijų atveju išlaidos, kurios yra tinkamos finansuoti fondų įnašais, yra lygios sumoms, apskaičiuotoms pagal 53 straipsnio 3 dalį.
6. Veiksmai neatrenkami, kad jiems būtų teikiama fondų parama, jeigu iki paraiškos skirti finansavimą pagal programą pateikimo jie buvo fiziškai baigti arba visiškai įgyvendinti, neatsižvelgiant į tai, ar atlikti visi su jais susiję mokėjimai. Ši dalis netaikoma papildomų išlaidų atokiausiuose regionuose kompensavimui EJŖŽAF lėšomis pagal EJŖŽAF reglamento 24 straipsnį ir paramai atokiausiems regionams papildomo finansavimo lėšomis pagal to reglamento 110 straipsnio 1 dalies e punktą.
7. Išlaidos, kurios iš dalies pakeitus programą tampa tinkamomis finansuoti, yra tinkamos finansuoti nuo atitinkamo prašymo pateikimo Komisijai dienos.

ERPF, Sanglaudos fondo ir TPF atveju išlaidos tampa tinkamomis finansuoti padarius programos pakeitimą, kai į programą įtraukiama nauja intervencinės priemonės rūšis, nurodyta I priedo 1 lentelėje, o EJŖŽAF, PMIF, VSF ir SVVP atveju – nurodyta konkrečioms fondams skirtuose reglamentuose.

Kai programa iš dalies keičiama siekiant reaguoti į gaivalines nelaimes, programoje gali būti numatyta, kad su tokiu pakeitimu susijusios išlaidos gali būti laikomos tinkamomis finansuoti nuo tos dienos, kurią įvyko gaivalinė nelaimė.

8. Kai patvirtinama nauja programa, išlaidos laikomos tinkamomis finansuoti nuo atitinkamo prašymo pateikimo Komisijai dienos.
9. Veiksmui gali būti skiriama vieno ar daugiau fondų arba vienos ar daugiau programų ir kitų Sąjungos priemonių parama. Tokiais atvejais su vienu iš fondų susijusioje mokėjimo paraiškoje deklaruotos išlaidos negali būti deklaruojamos siekiant:
 - a) paramos iš kito fondo arba Sąjungos priemonės;
 - b) paramos iš to paties fondo pagal kitą programą.

Išlaidų suma, kuri turi būti įtraukta į fondo mokėjimo paraišką, gali būti proporcingai apskaičiuota kiekvienam fondui ir atitinkamai programai ar programoms pagal dokumentą, kuriuo nustatomos paramos sąlygos.

64 straipsnis
Netinkamos finansuoti išlaidos

1. Šios išlaidos nėra tinkamos finansuoti fondų įnašais:
 - a) skolos palūkanos, išskyrus susijusias su dotacijomis, suteiktomis kaip palūkanų normos subsidija ar garantinio mokesčio subsidija;
 - b) žemės pirkimas už sumą, viršijančią 10 % visų atitinkamo veiksmo tinkamų finansuoti išlaidų; apleistų ir ankstesnės pramoninės paskirties vietovių, kuriose yra pastatų, atveju ta riba padidinama iki 15 %; finansinių priemonių atveju šie procentiniai dydžiai taikomi programos įnašui, sumokėtam galutiniam gavėjui, arba garantijų atveju – pagrindinės paskolos sumai;
 - c) pridėtinės vertės mokestis (PVM), išskyrus:
 - i) veiksmų, kurių visos išlaidos mažesnės nei 5 000 000 EUR (įskaitant PVM), atveju;
 - ii) veiksmų, kurių visos išlaidos ne mažesnės nei 5 000 000 EUR (įskaitant PVM), atveju, kai jo negalima susigrąžinti pagal nacionalinės PVM teisės aktus;

- iii) galutinių gavėjų padarytų investicijų finansinių priemonių kontekste atveju, kai šios investicijos yra remiamos finansinėmis priemonėmis, šią paramą derinant su programos parama dotacijų forma, kaip nurodyta 58 straipsnio 5 dalyje, investicijų išlaidų dalies, kuri atitinka programos paramą dotacijų forma, PVM nėra tinkamas finansuoti, nebent investicijų išlaidų PVM negalima susigrąžinti pagal nacionalinės PVM teisės aktus, arba kai investicijų išlaidų dalis, atitinkanti programos paramą dotacijų forma, yra mažesnė nei 5 000 000 EUR (įskaitant PVM);
- iv) mažų projektų fondų ir galutinių gavėjų investicijų, susijusių su mažų projektų fondais pagal INTERREG, atveju.

Pirmos pastraipos b punktas netaikomas veiksmams, susijusiems su aplinkos apsauga.

2. Konkrečioms fondams skirtuose reglamentuose gali būti nustatytos papildomos išlaidos, kurios nėra tinkamos finansuoti iš kiekvieno fondo.

65 straipsnis
Veiksmų tęstinumas

1. Valstybė narė grąžina fondų įnašą, skirtą veiksmui, kurį sudaro investicijos į infrastruktūrą arba gamybinės investicijos, jeigu per 5 metus nuo galutinio mokėjimo paramos gavėjui arba per valstybės pagalbos taisyklėse, kai taikytina, nustatytą laikotarpį įvyksta kuris nors iš šių su veiksmu susijusių pokyčių:
 - a) gamybinė veikla nutraukiama arba perkeliama už NUTS 2 lygio regiono, kuriame jai buvo suteikta parama, ribų;
 - b) pasikeičia infrastruktūros objekto nuosavybės teisės, todėl įmonė arba viešojo sektoriaus subjektas įgyja nepagrįstą pranašumą;
 - c) iš esmės pasikeičia veiksmo pobūdis, tikslai arba įgyvendinimo sąlygos ir tai pakenkia pradiniam jo tikslams.

Valstybė narė gali sutrumpinti pirmoje pastraipoje nustatytą terminą iki 3 metų atvejais, susijusiais su MVĮ investicijų ar sukurtų darbo vietų išlaikymu.

Lėšos, kurias valstybės narės turi sugrąžinti dėl šio straipsnio nesilaikymo, grąžinamos proporcingai nesilaikymo laikotarpiui.

2. Įgyvendinant ESF+ arba TPF lėšomis remiamus veiksmus pagal TPF reglamento 8 straipsnio 2 dalies k, l ir m punktus, parama grąžinama, kai jiems taikoma prievolė išlaikyti investicijų tęstinumą pagal valstybės pagalbos taisykles.

3. 1 ir 2 dalys netaikomos programos įnašams, kurie skirti finansinėms priemonėms ar teikiami finansinių priemonių arba skirti veiksmui, jeigu su tuo veiksmu susijusi gamybinė veikla nutraukiama dėl netyčinio bankroto.

66 straipsnis

Perkėlimas

1. Išlaidos, kuriomis remiamas perkėlimas, nėra tinkamos finansuoti iš fondų.
2. Jeigu fondų įnašas yra valstybės pagalba, vadovaujančioji institucija įsitikina, kad tuo įnašu neremiamas perkėlimas pagal Reglamento (ES) Nr. 651/2014 14 straipsnio 16 dalį.

67 straipsnis

Specialiosios dotacijų tinkamumo finansuoti taisyklės

1. Nepiniginiai įnašai, kai įvykdomi darbai, suteikiamos prekės, paslaugos, žemė ir nekilnojamasis turtas, už kuriuos neatlikti piniginiai mokėjimai, pagrįsti sąskaitomis faktūromis arba lygiaverčiais įrodomaisiais dokumentais, gali būti tinkami finansuoti, jei įvykdomos šios sąlygos:
 - a) veiksmui sumokėta viešoji parama, kurią taip pat sudaro nepiniginiai įnašai, baigiant įgyvendinti veiksmą neviršija visų tinkamų finansuoti išlaidų, neįskaitant nepiniginių įnašų;

- b) nepiniginiams įnašams priskiriama vertė nėra didesnė už atitinkamas rinkoje paprastai pripažįstamas išlaidas;
- c) nepiniginių įnašų vertę ir suteikimą galima nepriklausomai įvertinti ir patikrinti;
- d) jeigu suteikiama žemė arba nekilnojamasis turtas, išperkamosios nuomos sutarties tikslais gali būti kasmet sumokama nominali suma, neviršijanti vieno valstybės narės valiutos vieneto dydžio;
- e) jeigu nepiniginius įnašus sudaro neapmokamas darbas, to darbo vertė nustatoma atsižvelgiant į patikrintą jam skirtą laiką ir atlygio už lygiavertį darbą dydį.

Žemės arba nekilnojamojo turto, nurodyto šios dalies pirmos pastraipos d punkte, vertę patvirtina nepriklausomas kvalifikuotas ekspertas arba tinkamai įgaliota oficiali įstaiga, ir ta vertė neviršija 64 straipsnio 1 dalies b punkte nustatytos ribos.

2. Nusidėvėjimo išlaidos, dėl kurių neatlikta mokėjimų, pagrįstų sąskaitomis faktūromis, gali būti laikomos tinkamomis finansuoti, jei įvykdomos šios sąlygos:

- a) tai leidžiama pagal programos tinkamumo finansuoti taisykles;

- b) išlaidų suma yra tinkamai pagrįsta patvirtinamaisiais dokumentais, kurių įrodomoji galia prilygsta tinkamų finansuoti išlaidų sąskaitų faktūrų įrodomajai galiai, jei tos išlaidos buvo atlygintos 53 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyta forma;
- c) išlaidos susijusios tik su laikotarpiu, kurį veiksmui skiriama parama;
- d) nudėvimam turtui įsigyti nebuvo panaudotos viešosios dotacijos.

68 straipsnis

Specialiosios finansinių priemonių tinkamumo finansuoti taisyklės

1. Finansinės priemonės tinkamos finansuoti išlaidos yra visa programos įnašo suma, sumokėta finansinei priemonei arba garantijų atveju atidėta garantijų sutartims pagal finansinę priemonę tinkamumo finansuoti laikotarpiu, jei ta suma atitinka:
 - a) mokėjimus galutiniams gavėjams paskolų ir investicijų į nuosavą kapitalą bei kvazinuosavą kapitalą atveju;
 - b) atidėtus išteklius garantijų sutartims, dar nesumokėtus arba jau sulaukusius mokėjimo termino, siekiant apmokėti galimus nuostolius pagal garantiją, apskaičiuotus pagal dauginamąjį koeficientą, nustatytą pagrindinių išmokėtų naujų paskolų ir investicijų į galutinių gavėjų nuosavą ar kvazinuosavą kapitalą atžvilgiu;

- c) mokėjimus galutiniams gavėjams arba jų naudai, jei finansinės priemonės derinamos su kitu Sąjungos įnašu įgyvendinant vieną finansinės priemonės veiksmą pagal 58 straipsnio 5 dalį;
 - d) valdymo mokesčių mokėjimus ir valdymo išlaidų, kurias patyrė finansinę priemonę įgyvendinantys subjektai, atlyginimą.
2. Kai finansinė priemonė įgyvendinama per iš eilės einančius programavimo laikotarpius, parama gali būti teikiama galutiniams gavėjams arba jų naudai, įskaitant valdymo sąnaudas ir mokesčius, remiantis ankstesniu programavimo laikotarpiu sudarytais susitarimais, su sąlyga, kad tokia parama atitinka kito programavimo laikotarpio tinkamumo finansuoti taisykles. Tokiais atvejais mokėjimo paraiškose pateiktų išlaidų tinkamumas finansuoti nustatomas pagal atitinkamo programavimo laikotarpio taisykles.
3. 1 dalies b punkto atveju, jei subjektas, kuriam taikomos garantijos, neišmokėjo planuotos naujų paskolų ir investicijų į nuosavą ar kvazinuosavą kapitalą sumos galutiniams gavėjams pagal dauginamąjį koeficientą, tinkamos finansuoti išlaidos proporcingai sumažinamos. Dauginamasis koeficientas gali būti peržiūrėtas, jei tai būtina dėl vėliau pasikeitusių rinkos sąlygų. Tokia peržiūra neturi atgalinio poveikio.

4. 1 dalies d punkto atveju valdymo mokesčiai grindžiami veiklos rezultatais.

Jei kontroliuojantįjį fondą valdantys subjektai atrenkami tiesiogiai skiriant sutartį pagal 59 straipsnio 3 dalį, tiems subjektams sumokėtų valdymo išlaidų ir mokesčių sumai, kuri gali būti deklaruota kaip tinkamos finansuoti išlaidos, taikoma riba, kuri yra ne didesnė kaip 5 % visos programos įnašų, sumokėtų galutiniams gavėjams kaip paskolos arba atidėtų garantijų sutartims, sumos ir ne didesnė kaip 7 % visos programos įnašų, sumokėtų galutiniams gavėjams investicijų į nuosavą ar kvazinuosavą kapitalą forma, sumos.

Jei specialųjį fondą valdantys subjektai atrenkami tiesiogiai skiriant sutartį pagal 59 straipsnio 3 dalį, tiems subjektams sumokėtų valdymo išlaidų ir mokesčių sumai, kuri gali būti deklaruota kaip tinkamos finansuoti išlaidos, taikoma riba, kuri yra ne didesnė kaip 7 % visos programos įnašų, sumokėtų galutiniams gavėjams kaip paskolos arba atidėtų garantijų sutartims, sumos ir ne didesnė kaip 15 % visos programos įnašų, sumokėtų galutiniams gavėjams investicijų į nuosavą ar kvazinuosavą kapitalą forma, sumos.

Jei kontroliuojantįjį fondą arba specialiuosius fondus valdantys subjektai, arba kontroliuojantįjį fondą ir specialiuosius fondus valdantys subjektai atrenkami konkurso būdu pagal taikytiną teisę, valdymo išlaidų ir mokesčių suma nustatoma finansavimo sutartyje ir atspindi konkurso rezultatus.

5. Jei administravimo mokesčiai arba jų dalis renkami iš galutinių gavėjų, jie nedeklaruojami kaip tinkamos finansuoti išlaidos.

6. Pagal 1 dalį deklaruotos tinkamos finansuoti išlaidos neviršija taikant tą dalį sumokėtos visos fondų paramos ir atitinkamo nacionalinio bendro finansavimo sumos.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS

VALDYMAS IR KONTROLĖ

I SKYRIUS

Bendrosios valdymo ir kontrolės taisyklės

69 straipsnis

Valstybių narių pareigos

1. Valstybės narės turi turėti savo programų valdymo ir kontrolės sistemas pagal šią antraštinę dalį ir užtikrina, kad jos veiktų pagal patikimo finansų valdymo principą ir pagrindinius XI priede išvardytus reikalavimus.

2. Valstybės narės užtikrina, kad į Komisijai pateiktas sąskaitas įtrauktos išlaidos būtų teisėtos ir tvarkingos, ir imasi visų reikiamų veiksmų, kad užkirstų kelią pažeidimams, įskaitant sukčiavimą, juos nustatytų, ištaisytų ir apie juos praneštų. Tie veiksmai apima informacijos apie Sąjungos finansavimo gavėjų tikruosius savininkus rinkimą pagal XVII priedą. Su tokių duomenų rinkimu ir tvarkymu susijusios taisyklės turi atitikti taikytinas duomenų apsaugos taisykles. Komisijai, Europos kovos su sukčiavimu tarnybai ir Audito Rūmams suteikiama reikiama prieiga prie tos informacijos.

PMIF, VSF ir SVVP lėšomis remiamų programų atveju pareigos, susijusios su informacijos apie Sąjungos finansavimo gavėjų tikruosius savininkus rinkimu pagal XVII priedą, kaip išdėstyta pirmoje pastraipoje, taikomos nuo 2023 m. sausio 1 d.

3. Komisijos prašymu valstybės narės imasi būtinų veiksmų, kad būtų užtikrintas efektyvus jų valdymo ir kontrolės sistemų veikimas ir Komisijai pateiktų išlaidų teisėtumas ir tvarkingumas. Jei tas veiksmas – auditas, jame gali dalyvauti Komisijos pareigūnai arba jų įgalioti atstovai.
4. Valstybės narės užtikrina stebėsenos sistemos ir rodiklių duomenų kokybę, tikslumą ir patikimumą.

5. Valstybės narės užtikrina, kad informacija būtų skelbiama laikantis šiame reglamente ir konkretiems fondams skirtuose reglamentuose nustatytų reikalavimų, išskyrus atvejus, kai pagal Sąjungos teisę ar nacionalinę teisę nustatyta, kad ji neskelbiama dėl saugumo, viešosios tvarkos, nusikaltimų tyrimo ar asmens duomenų apsaugos pagal Reglamentą (ES) 2016/679 priežasčių.
6. Valstybės narės turi turėti sistemas ir procedūras, kuriomis užtikrinama, kad visi XIII priede nurodyti audito sekai reikalingi dokumentai būtų saugomi laikantis 82 straipsnyje nustatytų reikalavimų.
7. Valstybės narės imasi priemonių, kad užtikrintų efektyvų su fondais susijusių skundų nagrinėjimą. Atsakomybė už taikymo sritį, taisykles ir procedūras, susijusias su tomis priemonėmis, tenka valstybėms narėms, atsižvelgiant į jų institucinę ir teisinę sistemą. Tai nedaro poveikio piliečių ir suinteresuotųjų subjektų bendrai galimybei teikti skundus Komisijai. Komisijos prašymu valstybės narės nagrinėja Komisijai pateiktus skundus, kurie patenka į jų programų taikymo sritį, ir informuoja Komisiją apie to nagrinėjimo rezultatus.

Šio straipsnio tikslais skundai apima visus galimų ir atrinktų paramos gavėjų ginčus dėl siūlomo ar atrinkto veiksmo ir visus ginčus su trečiosiomis šalimis dėl programos ar pagal ją vykdomų veiksmų įgyvendinimo, neatsižvelgiant į tai, kaip nacionalinėje teisėje apibrėžiamos teisių gynimo priemonės.

8. Valstybės narės užtikrina, kad visa informacija tarp paramos gavėjų ir programos institucijų būtų keičiamasi naudojantis elektroninio keitimosi duomenimis sistemomis pagal XIV priedą.

Valstybės narės skatina naudotis elektroninio keitimosi duomenimis privalumais ir šiuo atžvilgiu paramos gavėjams teikia visą reikiamą paramą.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, paramos gavėjui aiškiai paprašius vadovaujančioji institucija išimties tvarka gali leisti keisti informaciją popieriniu formatu, nedarant poveikio jos pareigai registruoti ir saugoti duomenis pagal 72 straipsnio 1 dalies e punktą.

EJRŽAF, PMIF, VSF ir SVVP lėšomis remiamoms programoms pirma pastraipa taikoma nuo 2023 m. sausio 1 d.

Pirma pastraipa netaikoma programoms ar prioritetams pagal ESF+ reglamento 4 straipsnio 1 dalies m punktą.

9. Valstybės narės užtikrina, kad visa informacija su Komisija būtų oficialiai keičiamasi naudojantis elektroninio keitimosi duomenimis sistema pagal XV priedą.
10. Valstybė narė pateikia arba užtikrina, kad vadovaujančiosios institucijos pateiktų sumas, kurią numatyta nurodyti einamųjų ir ateinančių kalendorinių metų mokėjimo paraiškose, prognozes pagal VIII priedą iki sausio 31 d. ir liepos 31 d.

11. Kiekviena valstybė narė ne vėliau kaip iki pirmųjų ataskaitinių metų galutinės mokėjimo paraiškos pateikimo dienos ir ne vėliau kaip 2023 m. birželio 30 d. parengia valdymo ir kontrolės sistemos aprašymą pagal XVI priede pateiktą šabloną. Ji tą aprašymą atnaušina, atsižvelgdama į visus vėlesnius pakeitimus.
12. Valstybės narės praneša apie pažeidimus vadovaudamosi pažeidimų, apie kuriuos reikia pranešti, nustatymo kriterijais bei pateiktiniais duomenimis ir naudodamos pranešimo formą, nustatytą XII priede.

70 straipsnis

Komisijos įgaliojimai ir pareigos

1. Komisija įsitikina, kad valstybės narės turi šio reglamento reikalavimus atitinkančias valdymo ir kontrolės sistemas ir kad tos sistemos efektyviai ir veiksmingai veikia programų įgyvendinimo laikotarpiu. Komisija savo pačios audito darbo tikslais parengia rizikos vertinimu pagrįstą audito strategiją ir audito planą.

Komisija ir audito institucijos derina savo audito planus.
2. Komisija atlieka auditus ne vėliau kaip per trejus kalendorinius metus po sąskaitų, į kurias įtrauktos atitinkamos išlaidos, pripažinimo. Šis laikotarpis netaikomas veiksams, kai kyla įtarimų dėl sukčiavimo.

3. Audito tikslais Komisijos pareigūnai ar jų įgaliotieji atstovai turi teisę susipažinti su visais būtinais bet kokioje laikmenoje laikomais įrašais, dokumentais ir metaduomenimis, susijusiais su fondų remiamais veiksmais arba valdymo ir kontrolės sistemomis, ir gauna kopijas konkrečiu paprašytu formatu.
4. Auditams vietoje taip pat taikomos šios nuostatos:
 - a) Komisija praneša apie auditą kompetentingai programos institucijai bent prieš 15 darbo dienų, išskyrus skubius atvejus; atliekant tokį auditą gali dalyvauti valstybės narės pareigūnai arba įgaliotieji atstovai;
 - b) jei taikant nacionalines nuostatas tam tikrus veiksmus turi atlikti tik specialiai pagal nacionalinės teisės aktus paskirti atstovai, Komisijos pareigūnai ir įgaliotieji atstovai turi teisę susipažinti su tokiu būdu gauta informacija, nedarant poveikio nacionalinių teismų kompetencijai ir visapusiškai gerbiant atitinkamų teisės subjektų pagrindines teises;
 - c) Komisija preliminaras audito išvadas kompetentingai valstybės narės institucijai perduoda ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo paskutinės audito dienos;

- d) Komisija ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo išsamaus kompetentingos valstybės narės institucijos atsakymo dėl preliminarinių audito išvadų gavimo dienos perduoda audito ataskaitą; valstybės narės atsakymas laikomas išsamiau, jei Komisija per 2 mėnesius nuo valstybės narės atsakymo gavimo dienos nepateikia prašymo pateikti papildomos informacijos arba patikslinto dokumento.

Siekdama laikytis šios dalies pirmos pastraipos c ir d punktuose nustatytų terminų, Komisija pateikia preliminarias audito išvadas ir audito ataskaitą bent viena iš Sąjungos institucijų oficialiųjų kalbų.

Kai laikoma, kad tai būtina, ir Komisijai ir kompetentingai valstybės narės institucijai susitarus, šios dalies pirmos pastraipos c ir d punktuose nurodyti terminai gali būti pratęsti.

Jei nustatomas terminas, per kurį valstybė narė turi pateikti atsakymą į preliminarias audito išvadas arba audito ataskaitą, nurodytas šios dalies pirmos pastraipos c ir d punktuose, tas terminas pradedamas skaičiuoti nuo tada, kai kompetentinga valstybės narės institucija jas gauna bent viena iš atitinkamos valstybės narės oficialiųjų kalbų.

71 straipsnis
Programos institucijos

1. Taikant Finansinio reglamento 63 straipsnio 3 dalį valstybė narė nustato kiekvienos programos vadovaujančiąją instituciją ir audito instituciją. Jeigu valstybė narė apskaitos funkciją paveda kitam subjektui nei vadovaujančioji institucija pagal šio Reglamento 72 straipsnio 2 dalį, atitinkamas subjektas taip pat laikomas programos institucija. Tos pačios institucijos gali būti atsakingos už daugiau nei vieną programą.
2. Audito institucija yra viešojo sektoriaus institucija. Audito darbą audito institucijos atsakomybe gali atlikti kitas viešasis arba privatusis subjektas. Audito institucija ir bet kuris toks audito institucijos atsakomybe audito darbą atliekantis subjektas turi būti funkciškai nepriklausomas nuo audituojamų subjektų.
3. Vadovaujančioji institucija gali paskirti vieną ar daugiau tarpinių institucijų, kurios vykdytų tam tikras užduotis, už kurias ji atsakinga. Vadovaujančiosios institucijos ir tarpinių institucijų susitarimai įforminami raštu.
4. Valstybės narės užtikrina, kad būtų laikomasi funkcijų atskyrimo tarp programos institucijų ir jų viduje principo.

5. Jeigu programoje, vadovaujantis jos tikslais, numatyta parama iš ERPF arba ESF+ programai, bendrai finansuojamai bendrosios programos „Europos horizontas“ lėšomis, kaip nurodyta Reglamento dėl programos „Europos horizontas“ 10 straipsnio 1 dalies b punkte, subjektą, įgyvendinantį programą, bendrai finansuojamą bendrosios programos „Europos horizontas“ lėšomis, atitinkamos programos vadovaujančioji institucija pagal šio straipsnio 3 dalį paskiria tarpine institucija.
6. Valstybė narė gali savo iniciatyva įsteigti koordinavimo subjektą, kuris palaikytų ryšius su Komisija ir teiktų jai informaciją bei koordinuotų programos institucijų veiklą toje valstybėje narėje.

II SKYRIUS

Standartinės valdymo ir kontrolės sistemos

72 straipsnis

Vadovaujančiosios institucijos funkcijos

1. Vadovaujančioji institucija atsako už programos valdymą siekiant programos tikslų. Visų pirma jos funkcijos yra:
 - a) atrinkti veiksmus pagal 73 straipsnį, išskyrus veiksmus, nurodytus 33 straipsnio 3 dalies d punkte;

- b) vykdyti programos valdymo užduotis pagal 74 straipsnį;
 - c) padėti dirbti stebėsenos komitetui pagal 75 straipsnį;
 - d) prižiūrėti tarpines institucijas;
 - e) elektronine forma įrašyti ir saugoti kiekvieno veiksmo duomenis, reikalingus stebėsenai, vertinimui, finansų valdymui, patikrinimams ir auditams pagal XVII priedą, ir užtikrinti duomenų saugumą, vientisumą ir konfidencialumą bei naudotojų autentiškumo patvirtinimą.
2. Valstybė narė gali patikėti 76 straipsnyje nurodytą apskaitos funkciją vykdyti vadovaujančiajai institucijai arba kitam subjektui.
3. PMIF, VSF ir SVVP lėšomis remiamų programų atveju apskaitos funkciją vykdo arba už jų vykdymą atsako vadovaujančioji institucija.

73 straipsnis

Vadovaujančiosios institucijos vykdoma veiksmų atranka

1. Vadovaujančioji institucija veiksmų atrankai nustato ir taiko nediskriminacinius, skaidrius, prieinamumą neįgaliesiems ir lyčių lygybę užtikrinančius kriterijus, kuriais atsižvelgiama į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, darnaus vystymosi principą ir Sąjungos aplinkos politiką pagal SESV 11 straipsnį ir 191 straipsnio 1 dalį.

Kriterijais ir procedūromis užtikrinamas atrinkamų veiksmų išrikiavimas prioritetine tvarka, siekiant užtikrinti kuo didesnę Sąjungos finansavimo įnašą įgyvendinant programos tikslus.

2. Atrinkdama veiksmus vadovaujančioji institucija:

- a) užtikrina, kad atrinkti veiksmai atitiktų programą, įskaitant jų atitiktį atitinkamoms strategijoms, kuriomis grindžiama programa, ir padėtų veiksmingai siekti konkrečių programos tikslų;
- b) užtikrina, kad atrinkti veiksmai, patenkantys į reikiamos sąlygos taikymo sritį, derėtų su atitinkamomis strategijomis ir planavimo dokumentais, kurie parengti siekiant įvykdyti tą reikiamą sąlygą.
- c) užtikrina, kad atrinktais veiksmais būtų sukurta geriausia paramos dydžio, vykdomos veiklos ir tikslų įgyvendinimo sąsaja;
- d) įsitikina, kad paramos gavėjas turi reikalingų finansinių išteklių ir mechanizmų, kad galėtų padengti veiksmo ir eksploatacijos išlaidas, susijusias su veiksmais, kuriuos sudaro investicijos į infrastruktūrą ar gamybinės investicijos, kad būtų užtikrintas jų finansinis tvarumas;

- e) užtikrina, kad būtų atliktas atrinktų veiksmų, kuriems taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/92/ES¹, poveikio aplinkai vertinimas arba patikrinimo procedūra ir kad būtų tinkamai atsižvelgta į alternatyvių sprendimų vertinimą, remiantis toje direktyvoje nustatytais reikalavimais;
- f) įsitikina, kad laikomasi taikytinos teisės, jeigu veiksmus pradėta vykdyti prieš pateikiant finansavimo paraišką vadovaujančiajai institucijai;
- g) užtikrina, kad atrinkti veiksmai patektų į atitinkamo fondo taikymo sritį ir būtų priskirti intervencinių priemonių rūšiai;
- h) užtikrina, kad veiksmai neapimtų veiklos, kuri buvo dalis veiksmo, kuriam taikomas perkėlimas pagal 66 straipsnį, arba kurią vykdant gamybinė veikla būtų perkelta pagal 65 straipsnio 1 dalies a punktą;
- i) užtikrina, kad atrinkti veiksmai nebūtų tiesioginis Komisijos pagrįstos nuomonės dėl pažeidimo pagal SESV 258 straipsnį objektas, nes dėl to kiltų rizika išlaidų teisėtumui ir tvarkingumui arba veiksmų rezultatams;
- j) užtikrina, kad investicijomis į infrastruktūrą, kurių numatoma trukmė yra ne mažesnė kaip 5 metai, būtų didinamas atsparumas klimato kaitai.

¹ 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (OL L 26, 2012 1 28, p. 1).

Kiek tai susiję su šios dalies b punktu, pirmo politikos tikslo atveju, kaip nustatyta ERPF ir SF reglamento 3 straipsnio 1 dalies a punkte, tik to punkto i ir iv papunkčiuose nurodytus konkrečius tikslus atitinkantys veiksmai laikomi atitinkančiais atitinkamas pažangiosios specializacijos strategijas;

3. Vadovaujančioji institucija užtikrina, kad paramos gavėjui būtų pateiktas dokumentas, kuriame išdėstomos visos paramos teikimo kiekvienam veiksmui sąlygos, taip pat konkretūs reikalavimai dėl teiktinų produktų arba paslaugų, finansavimo planas ir įvykdymo terminas ir, kai taikytina, metodas, pagal kurį nustatomos veiksmo išlaidos, ir paramos mokėjimo sąlygos.
4. Dėl veiksmų, kuriems suteiktas pažangumo ženklas, arba veiksmų, atrinktų pagal programą, bendrai finansuojamą „Europos horizontas“ lėšomis, vadovaujančioji institucija gali nuspręsti skirti paramą tiesiogiai iš ERPF arba ESF+ su sąlyga, kad tokie veiksmai atitinka 2 dalies a, b ir g punktuose nustatytus reikalavimus.

Be to, vadovaujančiosios institucijos pirmoje pastraipoje nurodytiems veiksmams gali taikyti pagal atitinkamą Sąjungos priemonę nustatytas tinkamų finansuoti išlaidų kategorijas, didžiausias sumas ir apskaičiavimo metodus. Šie elementai išdėstomi 3 dalyje nurodytame dokumente.

5. Kai vadovaujančioji institucija atrenka strateginės svarbos veiksmą, ji per 1 mėnesį apie tai informuoja Komisiją ir jai pateikia visą aktualią informaciją apie tą veiksmą.

74 straipsnis

Vadovaujančiosios institucijos vykdomas programos valdymas

1. Vadovaujančioji institucija:
 - a) atlieka valdymo patikrinimus, kad patikrintų, ar bendrai finansuojami produktai ir paslaugos buvo suteikti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę, programą ir paramos veiksmui sąlygas, taip pat:
 - i) jei išlaidos turi būti atlygintos pagal 53 straipsnio 1 dalies a punktą, ar paramos gavėjų deklaruota su tomis išlaidomis susijusių išlaidų suma buvo sumokėta ir ar paramos gavėjai turi atskirus visų su veiksmu susijusių sandorių apskaitos įrašus arba naudoja atitinkamus jų apskaitos kodus;
 - ii) jei išlaidos turi būti atlygintos pagal 53 straipsnio 1 dalies b, c ir d punktus, ar buvo įvykdytos išlaidų atlyginimo paramos gavėjui sąlygos;
 - b) jei turima lėšų, užtikrina, kad paramos gavėjas gautų visą jam priklausomą sumą ne vėliau kaip per 80 dienų nuo tos dienos, kurią jis pateikė mokėjimo prašymą; šis terminas gali būti sustabdytas, jei paramos gavėjo pateikta informacija neleidžia vadovaujančiajai institucijai nustatyti, ar suma yra mokėtina;

- c) atsižvelgdama į nustatytą riziką parengia efektyvias ir proporcingas kovos su sukčiavimu priemones ir procedūras;
- d) užkerta kelią pažeidimams, juos nustato ir ištaiso;
- e) patvirtina, kad į sąskaitas įtrauktos išlaidos yra teisėtos ir tvarkingos;
- f) parengia valdymo pareiškimą pagal XVIII priede pateiktą šabloną.

Pirmos pastraipos b punkto atveju neatimamos ir neišskaičiuojamos jokios sumos ir neimamas joks specialus mokestis ar kitas lygiavertį poveikį turintis mokestis, kuris sumažintų paramos gavėjams mokėtinas sumas.

VPSP veiksmų atveju vadovaujančioji institucija atlieka mokėjimus į tam tikslui paramos gavėjo vardu atidarytą sąlyginio deponavimo sąskaitą naudojimui pagal VPSP sutartį.

2. 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodyti valdymo patikrinimai yra pagrįsti rizika ir proporcingi *ex ante* ir raštu nustatytai rizikai.

Atliekant valdymo patikrinimus, be kita ko, atliekami paramos gavėjų mokėjimo prašymų administraciniai patikrinimai ir veiksmų patikrinimai vietoje. Tie patikrinimai atliekami ne vėliau kaip iki sąskaitų pateikimo pagal 98 straipsnį.

3. Jeigu vadovaujančioji institucija pagal programą taip pat yra paramos gavėja, valdymo patikrinimų tvarka užtikrinamas funkcijų atskyrimas.

Nedarant poveikio 2 daliai, INTERREG reglamentu gali būti nustatytos konkrečios valdymo patikrinimų taisyklės, taikytinos INTERREG programoms. PMIF, VSF ir SVVP reglamentais gali būti nustatytos konkrečios valdymo patikrinimų taisyklės, taikytinos tuo atveju, kai paramos gavėjas yra tarptautinė organizacija.

75 straipsnis

Vadovaujančios institucijos parama stebėsenos komiteto darbui

Vadovaujančioji institucija:

- a) laiku pateikia stebėsenos komitetui visą informaciją, būtiną jo užduotims atlikti;
- b) užtikrina, kad atsižvelgiant į stebėsenos komiteto sprendimus ir rekomendacijas būtų imtasi veiksmų.

76 straipsnis

Apskaitos funkcija

1. Vykdam apskaitos funkciją atliekamos šios užduotys:
 - a) pagal 91 ir 92 straipsnius parengiamos ir Komisijai pateikiamos mokėjimo paraiškos;

- b) pagal 98 straipsnį parengiamos ir pateikiamos sąskaitos ir patvirtinama, kad jos yra išsamios, tikslios ir teisingos, ir tvarkomi elektroniniai su visais sąskaitų, įskaitant mokėjimo paraiškas, elementais susiję įrašai;
 - c) kita valiuta patirtų išlaidų sumos konvertuojamos į eurus pagal Komisijos nustatytą mėnesio apskaitinį kursą tą mėnesį, kurį išlaidos įrašomos subjekto, atsakingo už šiame straipsnyje nustatytų užduočių atlikimą, apskaitos sistemose.
- 2. Apskaitos funkcija neapima patikrinimų paramos gavėjų lygmeniu.
 - 3. Nukrypstant nuo 1 dalies c punkto INTERREG reglamente gali būti nustatytas kitoks kita valiuta patirtų išlaidų sumų konvertavimo į eurus būdas.

77 straipsnis

Audito institucijos funkcijos

- 1. Audito institucija atsako už sistemų audito, veiksmų audito ir sąskaitų audito atlikimą, kad pateiktų Komisijai nepriklausomą patikinimą dėl efektyvaus valdymo ir kontrolės sistemų veikimo ir išlaidų, įtrauktų į Komisijai pateiktas sąskaitas, teisėtumo ir tvarkingumo.
- 2. Audito darbas atliekamas laikantis tarptautiniu mastu pripažintų audito standartų.

3. Audito institucija parengia ir Komisijai pateikia:
- a) metinę audito nuomonę, parengtą pagal Finansinio reglamento 63 straipsnio 7 dalį ir šio Reglamento XIX priede pateiktą šabloną; ji turi būti pagrįsta visu atliktu audito darbu ir apimti šiuos atskirus komponentus:
 - i) sąskaitų išsamumą, tikslumą ir teisingumą;
 - ii) į Komisijai pateiktas sąskaitas įtrauktų išlaidų teisėtumą ir tvarkingumą;
 - iii) efektyvų valdymo ir kontrolės sistemos veikimą;
 - b) metinę kontrolės ataskaitą, parengtą pagal Finansinio reglamento 63 straipsnio 5 dalies b punkte nustatytus reikalavimus ir šio Reglamento XX priede pateiktą šabloną, kuria patvirtinama šios dalies a punkte nurodyta metinė audito nuomonė ir pateikiama išvadų santrauka, įskaitant klaidų ir trūkumų pobūdžio ir masto analizę, taip pat siūlomi ir įvykdyti taisomieji veiksmai ir į Komisijai pateiktas sąskaitas įtrauktų išlaidų bendras klaidų lygis ir likutinis klaidų lygis.
4. Jei programos sugrupuojamos veiksmų audito tikslais pagal 79 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą, pagal šio straipsnio 3 dalies b punktą reikalaujama informacija gali būti grupuojama vienoje ataskaitoje.

5. Audito institucija perduoda Komisijai sistemos audito ataskaitas, kai tik su atitinkamais audituojamais subjektais užbaigiama prieštaravimų procedūra.
6. Komisija ir audito institucijos reguliariai ir bent kartą per metus rengia susitikimus, jeigu nesusitarta kitaip, per kuriuos nagrinėja audito strategiją, metinę kontrolės ataskaitą ir audito nuomonę, derina savo audito planus ir metodus ir keičiasi nuomonėmis su valdymo ir kontrolės sistemų gerinimu susijusiais klausimais.

78 straipsnis

Audito strategija

1. Audito institucija, pasikonsultavusi su vadovaujančiąja institucija ir atsižvelgdama į 69 straipsnio 11 dalyje numatytą valdymo ir kontrolės sistemos aprašymą, parengia audito strategiją, pagrįstą rizikos vertinimu, apimančią sistemų auditus ir veiksmų auditus. Į audito strategiją įtraukiami naujai paskirtų vadovaujančiųjų institucijų ir už apskaitos funkciją atsakingų institucijų sistemos auditai. Tokie auditai atliekami per 21 mėnesį nuo sprendimo, kuriuo patvirtinama programa arba programos dalinis pakeitimas, pagal kurį nustatoma tokia institucija. Audito strategija parengiama pagal XXII priede pateiktą šabloną ir kasmet atnaujinama po to, kai Komisijai pateikiama pirmoji metinė kontrolės ataskaita ir audito nuomonė. Ji gali būti taikoma vienai arba daugiau programų.
2. Paprašius audito strategija pateikiama Komisijai.

79 straipsnis
Veiksmų auditas

1. Atliekant veiksmų auditą tikrinamos ataskaitiniais metais Komisijai deklaruotos išlaidos remiantis imtimi. Ta imtis turi būti reprezentatyvi ir pagrįsta statistinio imties sudarymo metodais.

2. Jei aibę sudaro mažiau kaip 300 imties vienetų, audito institucija gali priimti profesinį sprendimą naudoti nestatistinį imties sudarymo metodą. Tokiais atvejais imties dydis turi būti pakankamas, kad audito institucija galėtų parengti pagrįstą audito nuomonę. Nestatistinis imties sudarymo metodas apima bent 10 % atsitiktinai atrinktų ataskaitinių metų aibės imties vienetų.

Statistinė imtis gali apimti vieną ar daugiau programų, remiamų ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo ir TPF lėšomis, ir, kai tinkama, remiantis sluoksniavimo procedūra, vieną ar daugiau programavimo laikotarpių pagal profesinį audito institucijos sprendimą.

EJRŽAF, PMIF, VSF ir SVVP lėšomis remiamų veiksmų imtis apima atskirai kiekvieno fondo remiamus veiksmus.

3. Veiksmų auditai apima veiksmo fizinio įgyvendinimo patikrinimus vietoje tik tuo atveju, kai tai būtina dėl atitinkamo veiksmo rūšies.

ESF+ reglamente gali būti nustatytos specialios programoms ar prioritetams pagal to reglamento 4 straipsnio 1 dalies m punktą taikomos nuostatos. PMIF, VSF ir SVVP reglamentais gali būti nustatytos konkrečios nuostatos dėl veiksmų audito tuo atveju, kai paramos gavėjas yra tarptautinė organizacija. INTERREG reglamentu gali būti nustatytos konkrečios valdymo patikrinimų taisyklės, taikytinos INTERREG programoms.

Auditas atliekamas remiantis taisyklėmis, galiojančiomis tuo metu, kai įgyvendinant veiksmą buvo vykdoma veikla.

4. Komisijai pagal 114 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotąjį aktą, kuriuo papildomas šis straipsnis, nustatant standartizuotą jau parengtą imties sudarymo metodiką ir būdus, siekiant apimti vieną ar daugiau programavimo laikotarpių.

80 straipsnis

Vieno audito tvarka

1. Atlikdamos auditą Komisija ir audito institucijos tinkamai atsižvelgia į vieno audito ir proporcingumo principus, kiek tai susiję su rizikos Sąjungos biudžetui lygiu. Tai daroma visų pirma tam, kad būtų vengiama dubliuoti tų pačių Komisijai deklaruotų išlaidų auditus ir valdymo patikrinimus, siekiant kuo labiau sumažinti valdymo patikrinimų ir auditų išlaidas ir paramos gavėjų administracinę naštą.

Komisija ir audito institucijos pirmiausia naudoja visą informaciją ir įrašus, nurodytus 72 straipsnio 1 dalies e punkte, įskaitant valdymo patikrinimų rezultatus, ir atitinkamų paramos gavėjų prašo pateikti ir gauna papildomus dokumentus ir audito įrodymus, tik jei remiantis jų profesiniu sprendimu to reikia tvirtoms audito išvadoms pagrįsti.

2. Jeigu Komisija padaro išvadą, kad gali remtis audito institucijos nuomone apie programas ir atitinkama valstybė narė dalyvauja palaikant tvirtesnę bendradarbiavimą dėl Europos prokuratūros įsteigimo, pačios Komisijos auditai apribojami ir audituojama tik audito institucijos veikla.
3. Veiksmų, kurių visos tinkamos finansuoti išlaidos ERPF ar Sanglaudos fondo atveju neviršija 400 000 EUR, TPF atveju – 350 000 EUR, ESF+ atveju – 300 000 EUR ir EJŖŽAF, PMIF, VSF ar SVVP atveju – 200 000 EUR, auditas atliekamas tik vieną kartą ir jį audito institucija arba Komisija atlieka anksčiau nei pateikiamos ataskaitinių metų, kuriais veiksmas buvo užbaigtas, sąskaitos.

Kitų veiksmų auditas atliekamas tik kartą per ataskaitinius metus ir jį audito institucija arba Komisija atlieka anksčiau nei pateikiamos ataskaitinių metų, kuriais veiksmas buvo užbaigtas, sąskaitos. Komisija ar audito institucija veiksmų audito neatlieka tais metais, kuriais auditą jau atliko Audito Rūmai, jeigu Audito Rūmų atlikto tokių veiksmų audito rezultatus audito institucija arba Komisija gali panaudoti atitinkamoms savo užduotims atlikti.

4. Neatsižvelgiant į 3 dalį, veiksmų auditas gali būti atliekamas daugiau kaip vieną kartą, jei audito institucija, remdamasi savo profesiniu sprendimu, padaro išvadą, kad neįmanoma parengti pagrįstos audito nuomonės.
5. 2 ir 3 dalys netaikomos, jei:
 - a) yra konkrečios pažeidimo rizikos arba įtarimų dėl sukčiavimo;
 - b) yra poreikis atlikti pakartotinį audito institucijos auditą siekiant gauti patikinimą dėl jos efektyvaus veikimo;
 - c) yra duomenų, iš kurių matyti, kad audito institucijos veikloje esama didelių trūkumų.

81 straipsnis

Valdymo patikrinimai ir finansinių priemonių auditai

1. Vadovaujančioji institucija atlieka valdymo patikrinimus vietoje pagal 74 straipsnio 1 dalį tik finansinę priemonę įgyvendinančių subjektų lygmeniu, o garantijų fondų atveju – pagrindines naujas paskolas teikiančių subjektų lygmeniu. Vadovaujančioji institucija gali remtis išorės subjektų atliktais patikrinimais ir neatlikti valdymo patikrinimų vietoje, jei ji turi pakankamai tų išorės subjektų kompetencijos įrodymų.
2. Vadovaujančioji institucija neatlieka patikrinimų vietoje EIB arba kitų tarptautinių finansų įstaigų, kurių akcininkė yra valstybė narė, lygmeniu.

Tačiau EIB arba kitos tarptautinės finansų įstaigos, kurių akcininkė yra valstybė narė, vadovaujančiajai institucijai pateikia mokėjimo reikalavimus patvirtinančias kontrolės ataskaitas.

3. Vadovaujančioji institucija atlieka sistemų auditus ir veiksmų auditus pagal atitinkamai 77, 79 arba 83 straipsnius finansinę priemonę įgyvendinančių subjektų lygmeniu, o garantijų fondų atveju – pagrindines naujas paskolas teikiančių subjektų lygmeniu. Siekdama gauti bendrą patikinimą, audito institucija gali atsižvelgti į finansinę priemonę įgyvendinančių subjektų išorės auditorių audito rezultatus ir tuo remdamasi gali nuspręsti apriboti savo audito darbą.
4. Garantijų fondų atveju už programų auditą atsakingi subjektai gali atlikti naujas pagrindines paskolas teikiančių subjektų auditą tik vienu ar daugiau toliau nurodytų atveju:
 - a) vadovaujančiosios institucijos arba finansinę priemonę įgyvendinančių subjektų lygmeniu nėra patvirtinamųjų dokumentų, įrodančių, kad galutiniam naudos gavėjams buvo skirta finansinių priemonių parama;
 - b) esama įrodymų, kad vadovaujančiosios institucijos ar finansinę priemonę įgyvendinančių subjektų lygmeniu turimuose dokumentuose nepateikiami teisingi ir tikslūs duomenys apie suteiktą paramą.

5. Audito institucija neatlieka auditų EIB arba kitų tarptautinių finansų įstaigų, kurių akcininkė yra valstybė narė, lygmeniu, susijusių su jų įgyvendinamomis finansinėmis priemonėmis.

Tačiau EIB arba kitos tarptautinės finansų įstaigos, kurių akcininkė yra valstybė narė, iki kiekvienų kalendorinių metų pabaigos Komisijai ir audito institucijai pateikia išorės auditorių parengtą metinę audito ataskaitą. Į šią ataskaitą įtraukiami XXI priede nurodyti elementai ir ja remiamasi audito institucijos darbe.

6. EIB arba kitos tarptautinės finansų įstaigos pateikia programos institucijoms visus dokumentus, būtinus, kad jos galėtų vykdyti savo įsipareigojimus.

82 straipsnis

Dokumentų saugojimas

1. Nedarant poveikio taisyklėms, kuriomis reglamentuojama valstybės pagalba, vadovaujančioji institucija užtikrina, kad visi su fondo lėšomis remiamu veiksmu susiję patvirtinamieji dokumentai būtų tinkamu lygmeniu saugomi 5 metus nuo metų, kuriais vadovaujančioji institucija atliko paramos gavėjui paskutinį mokėjimą, gruodžio 31 d.
2. 1 dalyje nurodytas laikotarpis pertraukiamas dėl teismo proceso arba Komisijos prašymu.

III SKYRIUS

Naudojimasis nacionalinėmis valdymo sistemomis

83 straipsnis

Proporcingesnė tvarka

Jei įvykdytos 84 straipsnyje nustatytos sąlygos, valstybės narės gali programos valdymo ir kontrolės sistemai taikyti šią proporcingesnę tvarką:

- a) nukrypstant nuo 74 straipsnio 1 dalies a punkto ir 74 straipsnio 2 dalies, vadovaujančioji institucija valdymo patikrinimams atlikti gali taikyti tik nacionalines procedūras;
- b) nukrypstant nuo 77 straipsnio 1 dalies dėl sistemų auditų ir 79 straipsnio 1 ir 3 dalių dėl veiksmų auditų, audito institucija gali apriboti savo audito veiklą ir atlikti tik veiksmų auditą, naudodama imtį, pagrįstą statistine atitinkamos programos ar programų grupės 30-ties vienetų atranka;

Valdymo patikrinimų, nurodytų pirmos pastraipos a punkte, tikslais vadovaujančioji institucija gali remtis išorės subjektų atliktais patikrinimais, jei ji turi pakankamai tų subjektų kompetencijos įrodymų.

Taikant pirmos pastraipos b punktą, jei aibę sudaro mažiau nei 300 imties vienetų, audito institucija gali taikyti nestatistinį imties sudarymo metodą pagal 79 straipsnio 2 dalį.

Komisija apriboja savo pačios auditus ir tik peržiūri audito institucijos darbą atlikdama pakartotinį auditą tik jos lygmeniu, nebent iš turimos informacijos matyti, kad audito institucijos darbe yra didelių trūkumų.

84 straipsnis

Proporcingesnės tvarkos taikymo sąlygos

1. Valstybė narė gali bet kuriuo programavimo laikotarpio metu taikyti 83 straipsnyje nurodytą proporcingesnę tvarką, jei Komisija paskelbtose metinėse pastarųjų 2 metų iki tokio valstybės narės sprendimo veiklos ataskaitose patvirtino, kad programos valdymo ir kontrolės sistema veikia efektyviai ir bendras kiekvienų metų klaidų lygis yra 2 % arba mažesnis. Vertindama, ar programos valdymo ir kontrolės sistema veikia efektyviai, Komisija atsižvelgia į atitinkamos valstybės narės dalyvavimą palaikant tvirtesnę bendradarbiavimą dėl Europos prokuratūros įsteigimo.

Jei valstybė narė nusprendžia taikyti 83 straipsnyje nurodytą proporcingesnę tvarką, ji apie tokios tvarkos taikymą praneša Komisija. Tokiu atveju tvarka taikoma nuo kitų ataskaitinių metų pradžios.

2. Programavimo laikotarpio pradžioje valstybė narė gali taikyti 83 straipsnyje nurodytą proporcingesnę tvarką, jeigu įvykdytos šio straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos, susijusios su panašia 2014–2020 m. įgyvendinta programa, ir jei 2021–2027 m. programai nustatytos valdymo ir kontrolės priemonės yra iš esmės pagrįstos ankstesnės programos valdymo ir kontrolės priemonėmis. Tokiais atvejais tvarka taikoma nuo programos pradžios.
3. Valstybė narė parengia arba atitinkamai atnaujiną valdymo ir kontrolės sistemos aprašymą ir audito strategiją, išdėstytus 69 straipsnio 11 dalyje ir 78 straipsnyje.

85 straipsnis

Koregavimas per programavimo laikotarpį

1. Jei Komisija arba audito institucija, remdamosi atliktais auditais ir metine kontrolės ataskaita, padaro išvadą, kad nebevykdomos 84 straipsnyje nustatytos sąlygos, Komisija paprašo audito institucijos atlikti papildomą audito darbą pagal 69 straipsnio 3 dalį ir įsitikina, kad imtasi taisomųjų veiksmų.

2. Jei paskesnėje metinėje kontrolės ataskaitoje patvirtinama, kad sąlygos toliau nevykdomos, todėl apribojamas Komisijai teikiamas patikrinimas dėl efektyvaus valdymo ir kontrolės sistemų veikimo bei išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo, Komisija paprašo audito institucijos atlikti sistemos auditą.
3. Komisija, suteikusi valstybei narei galimybę pateikti pastabų, gali jai pranešti, kad 83 straipsnyje nustatyta proporcingesnė tvarka nustojama taikyti nuo kitų ataskaitinių metų pradžios.

VII ANTRAŠTINĖ DALIS
FINANSŲ VALDYMAS,
SĄSKAITŲ PATEIKIMAS IR TIKRINIMAS IR
FINANSINĖS PATAISOS

I SKYRIUS
Finansų valdymas

I SKIRSNIS
BENDROSIOS APSKAITOS TAISYKLĖS

86 straipsnis

Biudžetiniai įsipareigojimai

1. Sprendimas, kuriuo pagal 23 straipsnį patvirtinama programa, yra finansavimo sprendimas, kaip apibrėžta Finansinio reglamento 110 straipsnio 1 dalyje, ir pranešus apie jį atitinkamai valstybei narei jis tampa teisiniu įsipareigojimu.

Tame sprendime nurodomas visas Sąjungos įnašas kiekvienam fondui per metus. Tačiau pagal investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslą įgyvendinamų programų atveju suma, sudaranti 50 % 2026 m. ir 2027 m. įnašo (toliau - lankstumo suma) kiekvienos programos atveju kiekvienoje valstybėje narėje sulaikoma ir galutinai paskiriama programai tik priėmus Komisijos sprendimą po laikotarpio vidurio peržiūros pagal 18 straipsnį.

2. Sąjungos biudžetinius įsipareigojimus dėl kiekvienos programos 2021 m. sausio 1 d.–2027 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu Komisija vykdo kiekvienam fondui skirtomis metinėmis išmokomis.
3. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 111 straipsnio 2 dalies, Komisijai patvirtinus programą priimami pirmosios išmokos biudžetiniai įsipareigojimai.

87 straipsnis

Euro naudojimas

Visos programose nustatytos sumos, apie kurias valstybės narės pranešė ar kurias deklaravo Komisijai, yra nurodomos eurai.

88 straipsnis

Grąžinimas

1. Visos Sąjungos biudžetui grąžintinos sumos grąžinamos iki mokėjimo termino, nurodyto pagal Finansinio reglamento 98 straipsnį parengtame vykdomajame rašte sumoms susigrąžinti. Mokėjimo terminas yra paskutinė antro mėnesio po vykdomojo rašto išdavimo diena.
2. Uždelsus grąžinti sumą nustatomi delspinigiai, skaičiuojami nuo mokėjimo termino iki faktinio sumokėjimo dienos. Tokių delspinigių norma apskaičiuojama prie Europos Centrinio Banko savo pagrindinėms refinansavimo operacijoms to mėnesio, kurį sueina mokėjimo terminas, pirmą darbo dieną taikomos normos pridėjus 1,5 procentinio punkto.

II SKIRSNIS

MOKĖJIMŲ VALSTYBĖMS NARĖMS TAISYKLĖS

89 straipsnis

Mokėjimų rūšys

Mokėjimai vykdomi kaip išankstinis finansavimas, tarpiniai mokėjimai ir ataskaitinių metų sąskaitų likučio mokėjimai.

90 straipsnis
Išankstinis finansavimas

1. Komisija sumoka išankstinio finansavimo sumą pagal visą fondų paramos sumą, nustatytą sprendime, kuriuo patvirtinama programa.
2. Kiekvieno fondo išankstinio finansavimo suma išmokama metinėmis dalimis anksčiau nei kiekvienų metų liepos 1 d., jei turima lėšų, šia tvarka:
 - a) 2021 m.: 0,5 %;
 - b) 2022 m.: 0,5 %;
 - c) 2023 m.: 0,5 %;
 - d) 2024 m.: 0,5 %;
 - e) 2025 m.: 0,5 %;
 - f) 2026 m.: 0,5 %.

Jei programa patvirtinta vėliau nei 2021 m. liepos 1 d., ankstesnės dalys išmokamos patvirtinimo metais.
3. Nukrypstant nuo 2 dalies, konkrečios INTERREG programų išankstinio finansavimo taisyklės nustatomos INTERREG reglamente.

4. Nukrypstant nuo 2 dalies, PMIF, VSF ir SVVP lėšomis remiamoms programoms nustatomos konkrečios išankstinio finansavimo taisyklės konkrečioms fondams skirtuose reglamentuose.
5. Už 2021 ir 2022 m. sumokėta išankstinio finansavimo suma Komisijos sąskaitose patvirtinama kiekvienais metais, o už 2023–2026 m. – ne vėliau kaip paskutiniais ataskaitiniais metais pagal 100 straipsnį.

PMIF, VSF ir SVVP lėšomis remiamoms programoms sumokėta išankstinio finansavimo suma Komisijos sąskaitose patvirtinama ne vėliau kaip paskutiniais ataskaitiniais metais.

6. Visos iš išankstinio finansavimo gautos palūkanos panaudojamos atitinkamai programai taip pat kaip ir fondų lėšos ir įtraukiamos į paskutinių ataskaitinių metų sąskaitas.

91 straipsnis

Mokėjimo paraiškos

1. Valstybė narė pateikia ne daugiau kaip šešias su viena programa, vienu fondu ir vienais ataskaitiniais metais susijusias mokėjimo paraiškas. Kiekvienais metais galima pateikti vieną mokėjimo paraišką bet kuriuo metu kiekvienu iš šių laikotarpių tarp šių datų: vasario 28 d., gegužės 31 d., liepos 31 d., spalio 31 d., lapkričio 30 d. ir gruodžio 31 d.

Paskutinė ne vėliau kaip liepos 31 d. pateikta mokėjimo paraiška laikoma galutine ataskaitinių metų, pasibaigusių birželio 30 d., mokėjimo paraiška.

Pirma pastraipa netaikoma INTERREG programoms.

2. Mokėjimo paraiškos nėra priimtinos, kol pagal 98 straipsnį nepateikiamas paskutinis patikinimo dokumentų rinkinys.
3. Mokėjimo paraiškos teikiamos Komisijai pagal XXIII priede pateiktą šabloną ir apie kiekvieną prioritetą ir, kai taikytina, regionų kategoriją jose nurodoma:
 - a) visa suma tinkamų finansuoti išlaidų, paramos gavėjų patirtų ir sumokėtų įgyvendinant veiksmus, susijusius su konkrečiais tikslais, su kuriais susijusios reikiamos sąlygos įvykdytos, ir įgyvendinant veiksmus, susijusius su konkrečiais tikslais, su kuriais susijusios reikiamos sąlygos neįvykdytos, tačiau kuriais prisidedama prie reikiamų sąlygų įvykdymo, – įtraukta į apskaitos funkciją vykdančio subjekto sistemą;
 - b) techninės paramos suma, kai taikytina, apskaičiuota pagal 36 straipsnio 5 dalies b punktą;
 - c) visa suma viešojo įnašo, sumokėto ar mokėtino įgyvendinant konkrečius tikslus, su kuriais susijusios reikiamos sąlygos įvykdytos, ir įgyvendinant veiksmus, susijusius su konkrečiais tikslais, su kuriais susijusios reikiamos sąlygos neįvykdytos, tačiau kuriais prisidedama prie reikiamų sąlygų įvykdymo, – įtraukta į apskaitos funkciją vykdančio subjekto sistemą;

- d) visa suma tinkamų finansuoti išlaidų, paramos gavėjų patirtų ir sumokėtų įgyvendinant veiksmus, susijusius su konkrečiais tikslais, su kuriais susijusios reikiamos sąlygos neįvykdytos, išskyrus veiksmus, kuriais prisidedama prie reikiamų sąlygų įvykdymo, – įtraukta į apskaitos funkciją vykdančio subjekto sistemą.

4. Nukrypstant nuo 3 dalies a punkto, taikomos šios nuostatos:

- a) jei Sąjungos įnašas skiriamas pagal 51 straipsnio a punktą, į mokėjimo paraišką įtrauktos sumos yra sumos, pagrįstos sąlygų įvykdymo arba rezultatų siekimo pažanga, pagal 95 straipsnio 2 dalyje nurodytą sprendimą arba 95 straipsnio 4 dalyje nurodytą deleguotąjį aktą;
- b) jei Sąjungos įnašas skiriamas pagal 51 straipsnio c, d ir e punktus, į mokėjimo paraišką įtrauktos sumos yra sumos, nustatytos pagal 94 straipsnio 3 dalyje nurodytą sprendimą arba 94 straipsnio 4 dalyje nurodytą deleguotąjį aktą;
- c) 53 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b, c ir d punktuose nurodytų formų dotacijų atveju į mokėjimo paraišką įtrauktos sumos yra taikytinu pagrindu apskaičiuotos išlaidos.

5. Nukrypstant nuo 3 dalies, valstybės pagalbos atveju į mokėjimo paraišką gali būti įtraukti pagalbą teikiančios institucijos paramos gavėjui sumokėti avansai, jei laikomasi visų šių sąlygų:

- a) tie avansai užtikrinami valstybėje narėje įsteigto banko ar kitos finansų įstaigos suteikta garantija arba padengiami kaip garantija viešojo subjekto arba valstybės narės suteikta finansavimo priemone;
- b) tie avansai neviršija 40 % visos paramos gavėjui konkrečiam veiksmui suteiktos pagalbos sumos;
- c) tie avansai padengiami išlaidomis, paramos gavėjų sumokėtomis įgyvendinant veiksmą, ir pagrindžiami apmokėtomis sąskaitomis faktūromis arba lygiaverčiais įrodomaisiais apskaitos dokumentais vėliausiai per 3 metus po tų metų, kuriais sumokėtas avansas, arba 2029 m. gruodžio 31 d. (priklausomai nuo to, kuri data ankstesnė), o to nepadarius kita mokėjimo paraiška atitinkamai ištaisoma.

Kiekvienoje mokėjimo paraiškoje, į kurią įtraukti šios rūšies avansai, atskirai nurodoma iš programos kaip avansai sumokėta visa suma, paramos gavėjų per 3 metus nuo avanso sumokėjimo pagal c punktą sumokėtomis išlaidomis padengta suma, ir suma, nepadengta paramos gavėjų sumokėtomis išlaidomis, kurių atžvilgiu 3 metų laikotarpis nėra pasibaigęs.

6. Nukrypstant nuo šio straipsnio 3 dalies c punkto, pagalbos schemų pagal SESV 107 straipsnį atveju viešąjį įnašą, atitinkantį į mokėjimo paraišką įtrauktas išlaidas, paramos gavėjams turi būti sumokėjusi pagalbą teikianti institucija.

92 straipsnis

Specialieji mokėjimo paraiškų elementai finansinių priemonių atveju

1. Jei finansinės priemonės įgyvendinamos pagal 59 straipsnio 1 dalį, mokėjimo paraiškose, pateiktose pagal XXI priedą, nurodomos vadovaujančiosios institucijos galutiniams gavėjams, kaip nurodyta 68 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose, išmokėtos visos sumos arba garantijų atveju sumos, atidėtos dėl garantijų sutarčių.
2. Jei finansinės priemonės įgyvendinamos pagal 59 straipsnio 2 dalį, mokėjimo paraiškos, į kurias įtrauktos finansinių priemonių išlaidos, pateikiamos laikantis šių sąlygų:
 - a) į pirmą mokėjimo paraišką įtraukta suma yra sumokėta finansinėms priemonėms ir neviršija 30 % visos pagal atitinkamą finansavimo sutartį finansinėms priemonėms įsipareigosotos skirti programos įnašų sumos, atsižvelgiant, kai taikytina, į susijusį prioritetą ir regionų kategoriją;

- b) į vėlesnes mokėjimo paraiškas, pateiktas tinkamumo finansuoti laikotarpiu, įtraukta suma apima tinkamas finansuoti išlaidas, kaip nurodyta 68 straipsnio 1 dalyje.
3. Į pirmą mokėjimo paraišką įtraukta 2 dalies a punkte nurodyta suma Komisijos sąskaitose patvirtinama ne vėliau kaip paskutiniais ataskaitiniais metais.
- Ji mokėjimo paraiškose nurodoma atskirai.

93 straipsnis

Bendros mokėjimų taisyklės

1. Nedarant poveikio 15 straipsnio 5 ir 6 dalims ir jei turima lėšų, Komisija tarpinius mokėjimus atlieka per 60 dienų nuo tos dienos, kurią Komisija gavo mokėjimo paraišką.
2. Kiekvienas mokėjimas priskiriamas pirmiausia dar neįvykdytam atitinkamo fondo ir regionų kategorijos biudžetiniam įsipareigojimui. Tarpiniais mokėjimais Komisija atlygina 95 % į mokėjimo paraišką įtrauktų sumų, gautų kiekvieno prioriteto visoms tinkamoms finansuoti išlaidoms arba atitinkamai viešajam įnašui pritaikius bendro finansavimo normą. Komisija, apskaičiuodama sąskaitų likutį pagal 100 straipsnį, nustato likusias sumas, kurios turi būti atlyginamos arba susigrąžinamos.

3. Fondų parama, mokama prioritetui kaip tarpiniai mokėjimai, neviršija fondų paramos sumos, mokamos prioritetui, nustatytos sprendime, kuriuo patvirtinama programa.
4. Jei Sąjungos įnašas yra kurios nors iš 51 straipsnyje nurodytų paramos formų, Komisija sumoka ne didesnę nei valstybės narės prašomą sumą.
5. Fondų parama, mokama prioritetui kaip paskutinių ataskaitinių metų mokėjimo likutis, neviršija šių sumų:
 - a) mokėjimo paraiškose deklaruoto viešojo įnašo;
 - b) paramos gavėjams sumokėtos arba mokėtinos fondų paramos;
 - c) valstybių narių prašomos sumos.

Viršutinės ribos, nustatytos šio straipsnio pirmos pastraipos b punkte, apskaičiavimo tikslais į sumas, atlyginamas pagal 36 straipsnio 5 dalį, neatsižvelgiama.

6. Valstybės narės prašymu tarpiniai mokėjimai gali būti padidinti, prie kiekvienam fondų prioritetui taikomos bendro finansavimo normos pridėjus 10 %, jei valstybė narė po [šio reglamento įsigaliojimo diena] tenkina vieną iš šių sąlygų:
 - a) valstybė narė gauna paskolą iš Sąjungos pagal Tarybos reglamentą (ES) Nr. 407/2010¹;

¹ 2010 m. gegužės 11 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 407/2010, kuriuo nustatoma Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonė (OL L 118, 2010 5 12, p. 1).

- b) valstybė narė gauna vidutinės trukmės finansinę paramą pagal Europos stabilumo mechanizmą, sukurtą 2012 m. vasario 2 d. Europos stabilumo mechanizmo steigimo sutartimi, arba, kaip nurodyta Reglamente (EB) Nr. 332/2002, su sąlyga, kad įgyvendinama makroekonominio koregavimo programa;
- c) valstybei narei teikiama finansinė parama su sąlyga, kad įgyvendinama makroekonominio koregavimo programa, kaip apibrėžta Reglamente (ES) Nr. 472/2013.

Padidinta norma negali viršyti 100 % ir yra taikoma mokėjimo paraiškoms, pateiktoms iki kalendorinių metų, kuriais nustojama teikti susijusią finansinę paramą, pabaigos.

- 7. 6 dalis netaikoma INTERREG programoms.

94 straipsnis

Sjungos įnašas vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų ir fiksuotųjų normų pagrindu

1. Komisija gali atlyginti Sjungos įnašą į programą vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų ir fiksuotųjų normų pagrindu pagal 51 straipsnį, remdamasi pagal šio straipsnio 3 dalį sprendimu patvirtintomis arba šio straipsnio 4 dalyje nurodytame deleguotajame akte nustatytomis sumomis ir normomis.
2. Siekdamos pasinaudoti Sjungos įnašu programai vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų ir fiksuotųjų normų pagrindu, valstybės narės pagal V ir VI prieduose pateiktus šablonus pateikia Komisijai pasiūlymą, kaip programos pateikimo arba prašymo ją iš dalies pakeisti dalį.

Valstybės narės pasiūlytos sumos ir normos nustatomos remiantis tuo, kas nurodyta toliau, ir įvertinamos audito institucijų:

- a) sąžiningu, teisingu ir patikrinamu skaičiavimo metodu, pagrįstu bet kuriuo iš šių elementų:
 - i) statistiniais duomenimis, kita objektyvia informacija arba ekspertų vertinimu;
 - ii) patikrintais ankstesniais duomenimis;
 - iii) taikoma įprasta išlaidų apskaitos praktika;
- b) biudžeto projektais;

- c) taisyklėmis dėl atitinkamų vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų ir fiksuotųjų normų, kurios Sąjungos politikoje taikomos panašios rūšies veiksams;
- d) taisyklėmis dėl atitinkamų vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų ir fiksuotųjų normų, kurios pagal vien tik valstybės narės finansuojamas dotacijų programas taikomos panašios rūšies veiksams.

3. Sprendime, kuriuo patvirtinama programa arba jos pakeitimai, nustatomos veiksmų, už kuriuos atlyginama vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų ir fiksuotųjų normų pagrindu, rūšys, tų vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų ir fiksuotųjų normų apibrėžimas ir dydžiai, ir sumų koregavimo metodai.

Šio straipsnio tikslais valstybės narės atlygina paramos gavėjams. Atlyginama gali būti bet kokia paramos forma.

Atliekant Komisijos ir valstybių narių auditus ir valstybių narių vykdomus valdymo patikrinimus išimtinai siekiama patikrinti, ar įvykdytos sąlygos, leidžiančios Komisijai atlyginti išlaidas.

4. Komisijai pagal 114 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotąjį aktą, kuriuo papildomas šis straipsnis nustatant Sąjungos lygmens vieneto įkainius, fiksuotąsias sumas, fiksuotąsias normas, jų dydžius ir koregavimo metodus tokiais būdais, kaip nurodyta šio straipsnio 2 dalies antros pastraipos a–d punktuose.
5. Šis straipsnis netaikomas Sąjungos įnašui techninei paramai finansuoti, kuris atlyginamas pagal 51 straipsnio e punktą.

95 straipsnis

Sąjungos įnašas su išlaidomis nesiejamo finansavimo pagrindu

1. Komisija gali atlyginti Sąjungos įnašą į visą programos prioritetą arba jo dalis su išlaidomis nesiejamo finansavimo pagrindu pagal 51 straipsnį, remdamasi šio straipsnio 2 dalyje nurodytu sprendimu patvirtintomis arba šio straipsnio 4 dalyje nurodytame deleguotajame akte nustatytomis sumomis. Siekdamas pasinaudoti Sąjungos įnašu į programą su išlaidomis nesiejamo finansavimo pagrindu, valstybės narės kaip programos arba prašymo ją iš dalies pakeisti dalį pateikia pasiūlymą Komisijai pagal V ir VI prieduose pateiktus šablonus. Pasiūlyme pateikiama ši informacija:
 - a) nurodomas atitinkamas prioritetas ir visa suma, kuriai teikiamas su išlaidomis nesiejamas finansavimas;
 - b) aprašoma programos dalis ir veiksmų rūšis, kuriems teikiamas su išlaidomis nesiejamas finansavimas;
 - c) aprašomos sąlygos, kurias reikia įvykdyti, arba rezultatai, kuriuos reikia pasiekti, ir terminai;
 - e) tarpiniai rezultatai, kuriuos pasiekus Komisija atlygina išlaidas;
 - e) matavimo vienetai;

- f) tvarkaraštis, pagal kurį Komisiją atlygins išlaidas, ir atitinkamos sumos, susijusios su sąlygų vykdymo arba rezultatų siekimo pažanga;
 - g) tarpinių rezultatų ir sąlygų vykdymo bei rezultatų siekimo tikrinimo tvarka;
 - h) kai taikytina, sumų koregavimo metodai;
 - i) audito sekos pagal XII priedą užtikrinimo tvarka, parodanti, kad įvykdytos sąlygos arba pasiekti rezultatai;
 - j) numatomas atlyginimo metodo tipas, naudojamas paramos gavėjui ar gavėjams atlyginti pagal su šiuo straipsniu susijusių programų prioritetą arba jo dalis.
2. Sprendime, kuriuo patvirtinama programa, arba prašyme jį iš dalies pakeisti, išdėstomi visi 1 dalyje išvardyti elementai.
3. Šio straipsnio tikslais valstybės narės atlygina paramos gavėjams. Atlyginama gali būti bet kuria paramos forma.

Atliekant Komisijos ir valstybių narių auditus ir valstybių narių vykdomus valdymo patikrinimus išimtinai siekiama patikrinti, ar įvykdytos sąlygos, leidžiančios Komisijai atlyginti išlaidas, arba ar pasiekti rezultatai.

4. Komisijai pagal 114 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotąjį aktą, kuriuo papildomas šis straipsnis, nustatant su išlaidomis nesiejamo Sąjungos lygmens finansavimo sumas pagal veiksmo rūšį, sumų koregavimo metodus ir sąlygas, kurias reikia įvykdyti, arba rezultatus, kuriuos reikia pasiekti.

III SKIRSNIS

PERTRAUKIMAS IR SUSTABDYMAS

96 straipsnis

Mokėjimo termino pertraukimas

1. Komisija gali pertraukti mokėjimų, išskyrus išankstinį finansavimą, terminą, ne ilgiau kaip 6 mėnesiams, jei tenkinama bet kuri iš šių sąlygų:
 - a) yra duomenų, iš kurių matyti, kad yra didelis trūkumas, ir dėl jo nesiiimta taisomųjų priemonių;
 - b) Komisija turi atlikti papildomus patikrinimus, nes gavo informacijos, kad mokėjimo paraiškoje nurodytos išlaidos gali būti susijusios su pažeidimu.
2. Valstybė narė gali sutikti pertraukimo laikotarpį pratęsti 3 mėnesiais.

3. Komisija pertraukimą taiko tik tai išlaidų daliai, kuriai turėjo poveikio 1 dalyje nurodyti elementai, išskyrus atvejus, kai taip paveiktos išlaidų dalies nustatyti neįmanoma. Komisija raštu informuoja valstybę narę ir vadovaujančiąją instituciją apie pertraukimo priežastį ir paprašo jas ištaisyti padėtį. Komisija atšaukia pertraukimą, kai tik imtasi priemonių, kuriomis ištaisomi 1 dalyje nurodyti elementai.
4. EJRŽAF skirtose konkrečiam fondui taikomose taisyklėse gali būti nustatyti specialūs mokėjimų pertraukimo pagrindai, susiję su pagal bendrą žuvininkystės politiką taikomų taisyklių nesilaikymu.

97 straipsnis

Mokėjimų sustabdymas

1. Komisija gali sustabdyti visus mokėjimus ar jų dalį, išskyrus išankstinį finansavimą, prieš tai suteikusi valstybei narei galimybę pateikti pastabas, jei tenkinama bet kuri iš šių sąlygų:
 - a) valstybė narė nesiėmė reikiamų veiksmų, kad ištaisyti padėtį, dėl kurios pagal 96 straipsnį pertraukti mokėjimai;
 - b) yra didelis trūkumas;
 - c) mokėjimo paraiškose pateiktos išlaidos susijusios su pažeidimu, kuris nebuvo ištaisytas;

- d) Komisija yra pareiškusi pagrįstą nuomonę pažeidimo procedūros pagal SESV 258 straipsnį atžvilgiu dėl klausimo, dėl kurio kyla rizika išlaidų teisėtumui ir tvarkingumui.
- 2. Komisija atšaukia visų arba dalies mokėjimų sustabdymą, jei valstybė narė ėmėsi priemonių, kuriomis ištaisomi 1 dalyje nurodyti elementai.
- 3. EJŖŽAF skirtose konkrečiam fondui taikomose taisyklėse gali būti nustatyti specialūs mokėjimų sustabdymo pagrindai, susiję su pagal bendrą žuvininkystės politiką taikomų taisyklių nesilaikymu.

II SKYRIUS

Sąskaitų pateikimas ir tikrinimas

98 straipsnis

Sąskaitų turinys ir pateikimas

- 1. Dėl kiekvienų ataskaitinių metų, dėl kurių pateiktos mokėjimo paraiškos, valstybė narė ne vėliau kaip vasario 15 d. pateikia Komisijai toliau nurodytus dokumentus (patikinimo dokumentų rinkinį), apimančius ankstesnius ataskaitinius metus:
 - a) sąskaitas pagal XXIV priede pateiktą šabloną;

- b) valdymo pareiškimą, nurodytą 74 straipsnio 1 dalies f punkte, pagal XVIII priede pateiktą šabloną;
 - c) metinio audito nuomonę, nurodytą 77 straipsnio 3 dalies a punkte, pagal XIX priede pateiktą šabloną;
 - d) metinę kontrolės ataskaitą, nurodytą 77 straipsnio 3 dalies b punkte, pagal XX priede pateiktą šabloną.
2. Atitinkamai valstybei narei pateikus pranešimą, 1 dalyje nurodytą terminą Komisija išimties tvarka gali pratęsti iki kovo 1 d.
3. Į sąskaitas įtraukiami šie kiekvieno prioriteto ir, kai taikytina, kiekvieno fondo ir regionų kategorijos duomenys:
- a) visa į apskaitos funkciją vykdančio subjekto apskaitos sistemą įvesta tinkamų finansuoti išlaidų suma, kuri buvo nurodyta galutinėje ataskaitinių metų mokėjimo paraiškoje, ir visa suma atitinkamo viešojo įnašo, suteikto arba suteiktino įgyvendinant konkrečius tikslus, su kuriais susijusios reikiamos sąlygos įvykdytos, ir įgyvendinant veiksmus, susijusius su konkrečiais tikslais, su kuriais susijusios reikiamos sąlygos neįvykdytos, tačiau kuriais prisidedama prie reikiamų sąlygų įvykdymo;
 - b) ataskaitiniais metais anuliuotos sumos;

- c) viešojo įnašo, sumokėto finansinėms priemonėms, sumos;
 - d) dėl kiekvieno prioriteto – pagal a punktą deklaruotų sumų ir tų pačių ataskaitinių metų mokėjimo paraiškose deklaruotų sumų skirtumų paaiškinimas.
4. Patikinimo dokumentų rinkinyje nenurodoma visa suma tinkamų finansuoti išlaidų, paramos gavėjų patirtų ir sumokėtų įgyvendinant veiksmus, ir atitinkamo suteikto arba suteiktino viešojo įnašo, susijusio su konkrečiais tikslais, su kuriais susijusios reikiamos sąlygos neįvykdytos, išskyrus veiksmus, kuriais prisidedama prie reikiamų sąlygų įvykdymo.
5. Sąskaitos nėra priimtinos, jei valstybės narės neatliko būtinų pataisymų, kad iki 2 % ar mažiau sumažintų likutinį klaidų lygį, susijusį su į sąskaitas įtrauktų išlaidų teisėtumu ir tvarkingumu.
6. Valstybės narės iš sąskaitų visų pirma atima:
- a) netvarkingas išlaidas, dėl kurių atliktos finansinės pataisos pagal 103 straipsnį;
 - b) išlaidas, kurių teisėtumas ir tvarkingumas tebėra vertinami;
 - c) kitas sumas siekiant iki 2 % ar mažiau sumažinti sąskaitose deklaruotų išlaidų likutinį klaidų lygį.

Valstybė narė gali įtraukti pirmos pastraipos b punkte nurodytas išlaidas į mokėjimo paraišką kitais ataskaitiniais metais, kai patvirtinamas jų teisėtumas ir tvarkingumas.

7. Valstybė narė gali pataisyti netvarkingas sumas, kurias ji nustatė pateikus sąskaitas, į kurias sumos buvo įtrauktos atliekant tų ataskaitinių metų, kuriais nustatytas pažeidimas, atitinkamas korekcijas, nedarant poveikio 104 straipsniui.
8. Kaip patikinimo dokumentų rinkinio dalį valstybė narė pateikia paskutinių ataskaitinių metų galutinę veiklos rezultatų ataskaitą, nurodytą 43 straipsnyje, arba PMIF, VSF ar SVVP atveju – paskutinę metinę veiklos rezultatų ataskaitą.

99 straipsnis

Sąskaitų tikrinimas

Komisija ne vėliau kaip metų, einančių po ataskaitinių metų, gegužės 31 d. įsitikina, kad ataskaitos yra išsamios, tikslios ir teisingos, nebent taikomas 102 straipsnis.

100 straipsnis

Likučio apskaičiavimas

1. Komisija, nustatydamą iš fondų už ataskaitinius metus mokėtiną sumą ir atitinkamus koregavimus, susijusius su mokėjimais valstybei narei, atsižvelgia į:
 - a) 98 straipsnio 3 dalies a punkte nurodytas į sąskaitas įtrauktas sumas, kurioms turi būti taikoma bendro finansavimo norma pagal kiekvieną prioritetą;
 - b) visą Komisijos per tuos ataskaitinius metus atliktų tarpinių mokėjimų sumą;
 - c) ERPF, ESF +, Sanglaudos fondo, TPF ir EJRŽAF atveju – 2021 ir 2022 m. išankstinio finansavimo sumą.
2. Iš valstybės narės susigrąžintinos sumos atveju reikalingas Komisijos išduotas vykdomasis raštas sumoms susigrąžinti, kuris vykdomas, kai įmanoma, tą sumą išskaitant iš valstybei narei mokėtinų sumų atliekant paskesnius mokėjimus tai pačiai programai. Toks susigrąžinimas nėra finansinė pataisa ir dėl jo nėra mažinama fondų parama programai. Pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 3 dalį susigrąžinamos sumos sudaro asignuotąsias pajamas.

101 straipsnis
Sąskaitų tikrinimo procedūra

1. 102 straipsnyje nustatyta procedūra taikoma bet kuriuo iš šių atvejų:
 - a) audito institucija pateikė sąlyginę arba neigiamą audito nuomonę dėl priežasčių, susijusių su sąskaitų išsamumu, tikslumu ir teisingumu;
 - b) Komisija turi duomenų, dėl kurių kyla abejonių dėl besąlyginės audito nuomonės patikimumo.
2. Visais kitais atvejais Komisija apskaičiuoja iš fondų mokėtinas sumas pagal 100 straipsnį ir anksčiau nei liepos 1 d. atlieka atitinkamus mokėjimus arba susigrąžina sumas. Sumos sumokėjimas arba susigrąžinimas reiškia sąskaitų pripažinimą.

102 straipsnis
Sąskaitų tikrinimui taikoma prieštaravimų procedūra

1. Jeigu audito institucija pateikia audito nuomonę, kuri yra sąlyginė arba neigiama dėl priežasčių, susijusių su sąskaitų išsamumu, tikslumu ir teisingumu, Komisija prašo valstybės narės per 1 mėnesį peržiūrėti tas sąskaitas ir iš naujo pateikti 98 straipsnio 1 dalyje nurodytus dokumentus.

Jei ne vėliau kaip pirmoje pastraipoje nustatyto termino dieną:

- a) audito nuomonė yra besąlyginė, taikomas 100 straipsnis ir Komisija per 2 mėnesius sumoka papildomai mokėtiną sumą arba pradeda susigrąžinimo procedūrą;
- b) audito nuomonė tebėra sąlyginė arba valstybė narė iš naujo nepateikė dokumentų, taikomos 2, 3 ir 4 dalys.

- 2. Jei audito nuomonė tebėra sąlyginė dėl priežasčių, susijusių su sąskaitų išsamumu, tikslumu ir teisingumu, arba jei audito nuomonė tebėra nepatikima, Komisija informuoja valstybę narę apie iš fondų už ataskaitinius metus mokėtiną sumą.
- 3. Jei valstybė narė per 1 mėnesį sutinka su šio straipsnio 2 dalyje nurodyta suma, Komisija per 2 mėnesius sumoka papildomai mokėtiną sumą arba pradeda susigrąžinimo procedūrą pagal 100 straipsnį.
- 4. Jei valstybė narė nesutinka su šio straipsnio 2 dalyje nurodyta suma, Komisija nustato iš fondų už ataskaitinius metus mokėtiną sumą. Toks veiksmas nėra finansinė pataisa ir dėl jo nėra mažinama fondų parama programai. Komisija per 2 mėnesius sumoka papildomai mokėtiną sumą arba pradeda susigrąžinimo procedūrą pagal 100 straipsnį.

5. Kiek tai susiję su paskutiniais ataskaitiniais metais, Komisija ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo galutinės veiklos rezultatų ataskaitos priėmimo dienos, kaip nurodyta 43 straipsnyje, sumoka arba susigražina ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo, TPF ir EJRŽAF lėšomis remiamų programų metinį sąskaitų likutį.

III SKYRIUS

Finansinės pataisos

103 straipsnis

Valstybių narių atliekamos finansinės pataisos

1. Valstybės narės saugo Sąjungos biudžetą ir taiko finansines pataisas, panaikindamos visą fondų paramą veiksmui arba programai arba jos dalį, jei nustatoma, kad Komisijai deklaruotos išlaidos yra netvarkingos.
2. Finansinės pataisos įtraukiamos į ataskaitinių metų, kuriais priimtas sprendimas dėl panaikinimo, sąskaitas.
3. Panaikintą fondų paramą valstybė narė gali dar kartą panaudoti atitinkamai programai, išskyrus veiksmą, kuriam taikyta finansinė pataisa, arba, jei finansinė pataisa taikyta dėl sisteminio pažeidimo, – bet kuri to sisteminio pažeidimo paveiktą veiksmą.

4. EJŖŽAF skirtose konkrečiam fondui taikomose taisyklėse gali būti nustatyti specialūs valstybių narių atliekamų finansinių pataisų pagrindai, susiję su pagal bendrą žuvininkystės politiką taikomų taisyklių nesilaikymu.
5. Nukrypstant nuo 1, 2 ir 3 dalių, veiksmų, kuriuose naudojamos finansinės priemonės, atveju įnašas, dėl pavienio pažeidimo panaikintas pagal šį straipsnį, gali būti dar kartą panaudotas tam pačiam veiksmui šiomis sąlygomis:
 - a) jeigu pažeidimas, dėl kurio panaikintas įnašas, yra nustatytas galutinio naudos gavėjo lygmeniu: tik kitiems galutiniams naudos gavėjams pagal tą pačią finansinę priemonę;
 - b) jeigu pažeidimas, dėl kurio panaikintas įnašas, yra nustatytas specialųjį fondą valdančio subjekto lygmeniu, kai finansinė priemonė įgyvendinama pasitelkiant struktūrą su kontroliuojančiuoju fondu: tik kitiems specialiuosius fondus valdantiems subjektams.

Jeigu tas pažeidimas, dėl kurio panaikintas įnašas, yra nustatytas kontroliuojantįjį fondą valdančio subjekto lygmeniu arba specialųjį fondą valdančio subjekto lygmeniu, kai finansinė priemonė įgyvendinama pasitelkiant struktūrą be kontroliuojančiojo fondo, panaikintas įnašas negali būti dar kartą panaudotas tam pačiam veiksmui.

Jeigu finansinė pataisa atlikta dėl sisteminio pažeidimo, panaikintas įnašas negali būti dar kartą panaudotas jokiame sisteminio pažeidimo paveiktame veiksmui.

6. Finansinę priemonę įgyvendinantys subjektai atlygina valstybėms narėms programos įnašus, kuriuos naudojant padaryta pažeidimų, kartu su palūkanomis ir kitu iš įnašų gautu pelnu.

Finansines priemones įgyvendinantys subjektai neatlygina pirmoje pastraipoje nurodytų sumų valstybėms narėms, jeigu tie subjektai įrodo, kad konkretus pažeidimas padarytas visomis toliau nurodytomis sąlygomis:

- a) pažeidimas padarytas galutinio gavėjo lygmeniu arba kontroliuojančiojo fondo atveju – specialiuosius fondus valdančių subjektų arba galutinių gavėjų lygmeniu;
- b) finansines priemones įgyvendinantys subjektai savo įsipareigojimus, susijusius su programos įnašais, kuriuos naudojant padaryta pažeidimų, vykdė vadovaudamiesi taikytina teise ir veikė laikydamiesi profesinio atidumo, skaidrumo ir kruopštumo principų, kurių, kaip tikimasi, laikosi profesinė organizacija, turinti finansinių priemonių įgyvendinimo patirties;
- c) sumų, kurioms pažeidimas turėjo poveikio, nebuvo galima susigrąžinti nepaisant to, kad finansines priemones įgyvendinantys subjektai su deramu stropumu ėmėsi visų galimų sutartinių ir teisinių priemonių.

104 straipsnis

Komisijos atliekamos finansinės pataisos

1. Komisija atlieka finansines pataisas, sumažindama fondų paramą programai, jei nustato, kad:
 - a) yra didelis trūkumas, dėl kurio kilo rizika fondų paramai, kuri jau sumokėta programai;
 - b) pripažintose sąskaitose nurodytos išlaidos yra netvarkingos, ir jų valstybė narė nenustatė ir apie jas nepranešė;
 - c) prieš Komisijai pradedant taikyti finansinių pataisų procedūrą valstybė narė neįvykdė savo įsipareigojimų pagal 97 straipsnį.

Jeigu Komisija taiko fiksuotąją normą arba ekstrapoliuotas finansines pataisas, tai daroma pagal XXV priedą.
2. Prieš priimdama sprendimą dėl finansinės pataisos, Komisija informuoja valstybę narę apie savo išvadas ir suteikia valstybei narei galimybę per 2 mėnesius pateikti savo pastabas ir įrodyti, kad faktinis pažeidimo mastas buvo mažesnis, nei nustatė Komisija. Šis terminas gali būti pratęstas tarpusavio susitarimu.

3. Jeigu valstybė narė nesutinka su Komisijos išvadomis, ji yra kviečiama į Komisijos posėdį siekiant užtikrinti, kad Komisija turėtų visą reikiamą informaciją ir pastabas išvadoms dėl finansinės pataisos taikymo pagrįsti.
4. Komisija įgyvendinimo aktu priima sprendimą dėl finansinės pataisos, atsižvelgdama į pažeidimų ar didelių trūkumų mastą, dažnumą ir finansinį poveikį, per 10 mėnesių nuo posėdžio arba nuo papildomos informacijos, kurios paprašė Komisija, pateikimo dienos.

Priimdama sprendimą dėl finansinės pataisos Komisija atsižvelgia į visą pateiktą informaciją ir pastabas.

Jeigu valstybė narė 1 dalies pirmos pastraipos a ir c punktuose nurodytais atvejais sutinka su finansine pataisa anksčiau nei priimamas 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytas sprendimas, valstybė narė susijusias sumas gali panaudoti dar kartą. Ši galimybė netaikoma finansinei pataisai pagal 1 dalies pirmos pastraipos b punktą.

5. EJŖŽAF skirtose konkrečiam fondui taikomose taisyklėse gali būti nustatytas specialus Komisijos atliekamų finansinių pataisų pagrindas, susijęs su pagal bendrą žuvininkystės politiką taikomų taisyklių nesilaikymu.
6. TPF skirtose konkrečiam fondui taikomose taisyklėse gali būti nustatytas specialus Komisijos atliekamų finansinių pataisų pagrindas, susijęs su nepakankamu TPF nustatytų tikslų įgyvendinimu.

IV SKYRIUS

Įsipareigojimų panaikinimas

105 straipsnis

Įsipareigojimų panaikinimo principai ir taisyklės

1. Komisija panaikina visas programai numatytas įsipareigojimų sumas, kurios ne vėliau kaip trečių kalendorinių metų po tų metų, kuriais prisiimti 2021–2026 m. biudžetiniai įsipareigojimai, gruodžio 31 d. nebuvo panaudotos išankstiniam finansavimui pagal 90 straipsnį arba dėl kurių nepateikta mokėjimo paraiška pagal 91 ir 92 straipsnius.
2. Dalis 2029 m. gruodžio 31 d. tebegaliojančių įsipareigojimų panaikinama, jeigu iki 43 straipsnio 1 dalyje nurodyto termino Komisijai nepateiktas ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo, TPF ir EJRŽAF lėšomis remiamų programų patikinimo dokumentų rinkinys ir galutinė veiklos rezultatų ataskaita.

106 straipsnis

Įsipareigojimų panaikinimo taisyklių išimtys

1. Iš panaikinamų įsipareigojimų atimamos sumos atitinka tą biudžetinių įsipareigojimų dalį:
 - a) kurios veiksmai sustabdyti dėl teismo proceso arba sustabdomąjį poveikį turinčio administracinio skundo, arba

- b) dėl kurios nebuvo įmanoma pateikti mokėjimo paraiškos dėl *force majeure* aplinkybių, kurios labai paveikė visos programos ar jos dalies įgyvendinimą.

Force majeure aplinkybes nurodančios nacionalinės institucijos įrodo tiesioginį *force majeure* poveikį visos programos arba jos dalies įgyvendinimui.

2. Valstybė narė ne vėliau kaip sausio 31 d. pateikia Komisijai 1 dalies pirmos pastraipos a ir b punktuose nurodytą informaciją apie išimtis dėl sumų, kurios turėjo būti deklaruotos ne vėliau kaip praėjusių metų gruodžio 31 d.

107 straipsnis

Įsipareigojimų panaikinimo procedūra

1. Komisija, remdamasi sausio 31 d. gauta informacija, informuoja valstybę narę apie tai, kokia įsipareigojimų suma bus panaikinta atsižvelgiant į tą informaciją.
2. Valstybė narė per 2 mėnesius turi pritarti panaikintinų įsipareigojimų sumai arba pateikti savo pastabas.
3. Valstybė narė ne vėliau kaip birželio 30 d. pateikia Komisijai iš dalies pakeistą finansavimo planą, kuriame atsižvelgiama į sumažintą atitinkamų kalendorinių metų vieno arba daugiau programos prioritetų paramos sumą. Iš daugiau nei vieno fondo remiamų programų atveju kiekvieno fondo paramos suma sumažinama proporcingai pagal panaikintų įsipareigojimų sumas, kurios nepanaudotos atitinkamais kalendoriniais metais.

Jei toks planas nepateikiamas, Komisija iš dalies pakeičia finansavimo planą, sumažindama atitinkamų kalendorinių metų fondų įnašą. Šis įnašas sumažinamas kiekvienam prioritetui proporcingai pagal panaikintų įsipareigojimų sumas, kurios nepanaudotos atitinkamais kalendoriniais metais.

4. Sprendimą, kuriuo patvirtinama programa, Komisija iš dalies pakeičia ne vėliau kaip spalio 31 d. .

VIII ANTRAŠTINĖ DALIS

FINANSINĖ PROGRAMA

108 straipsnis

Paramos investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslui geografinė aprėptis

1. ERPF, ESF+ ir Sanglaudos fondo parama investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslui skiriama visuose regionuose, kurie pagal Reglamente (EB) Nr. 1059/2003, iš dalies pakeistame Reglamente (ES) 2016/2066, nustatytą bendrą teritorinių statistinių vienetų klasifikatorių, priskiriami prie 2 lygio regionų (NUTS 2 lygio regionai).
2. ERPF ir ESF+ lėšos investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslui paskirstomos tarp šių trijų NUTS 2 lygio regionų kategorijų:
 - a) mažiau išsivysčiusiems regionams, kurių BVP vienam gyventojui yra mažesnis kaip 75 % ES 27 BVP vidurkio vienam gyventojui (toliau - mažiau išsivystę regionai);

- b) pertvarkos regionams, kurių BVP vienam gyventojui yra 75–100 % ES 27 BVP vidurkio vienam gyventojui (toliau - pertvarkos regionai);
- c) labiau išsivysčiusiems regionams, kurių BVP vienam gyventojui yra daugiau kaip 100 % ES 27 BVP vidurkio vienam gyventojui (toliau - labiau išsivystę regionai).

Regionų klasifikacija pagal vieną iš trijų regionų kategorijų nustatoma palyginant kiekvieno regiono BVP vienam gyventojui, išreikštą perkamosios galios standartais (PGS) ir apskaičiuotą pagal 2015–2017 m. Sąjungos duomenis, su ES 27 to paties ataskaitinio laikotarpio BVP vidurkiu vienam gyventojui.

- 3. Iš Sanglaudos fondo parama skiriama toms valstybėms narėms, kurių vienam gyventojui tenkančios bendrosios nacionalinės pajamos (BNP), išreikštos PGS ir apskaičiuotos pagal 2015–2017 m. Sąjungos duomenis, yra mažesnės nei 90 % ES 27 to paties ataskaitinio laikotarpio BNP vienam gyventojui vidurkio.
- 4. Komisija įgyvendinimo aktu priima sprendimą, kuriuo nustato regionų, kurie atitinka vienos iš trijų regionų kategorijų kriterijus, ir valstybių narių, kurios atitinka 3 dalyje nustatytus kriterijus, sąrašą. Tas sąrašas galioja nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2027 m. gruodžio 31 d.

109 straipsnis

Ekonominei, socialinei ir teritorinei sanglaudai skiriami ištekliai

1. Ištekliai ekonominei, socialinei ir teritorinei sanglaudai, skiriami biudžetiniams įsipareigojimams 2021–2027 m. laikotarpiu pagal DFP, yra 330 234 776 621 EUR 2018 m. kainomis ERPF, ESF+ bei Sanglaudos fondui ir 7 500 000 000 EUR 2018 m. kainomis – TPF.

Pirmoje pastraipoje nurodyti ištekliai papildomi 10 000 000 000 EUR suma (2018 m. kainomis) priemonėms, nurodytoms Tarybos reglamento (ES) 2020/2094¹ 1 straipsnio 2 dalyje, TPF reglamento tikslais. Finansinio reglamento 21 straipsnio 5 dalies tikslu ši suma laikoma išorės asignuotosiomis pajamomis.

Lėšų programavimo ir vėlesnio jų įtraukimo į Sąjungos biudžetą tikslais pirmoje ir antroje pastraipose nurodytoms sumoms taikomas 2 % metinis indeksavimas.

2. Komisija įgyvendinimo aktu priima sprendimą, kuriuo kiekvienai valstybei narei pagal investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslą ir, kai taikytina, pagal regionų kategoriją kasmet paskirsto visus ERPF, ESF+ bei Sanglaudos fondo išteklius ir pateikia reikalavimus atitinkančių regionų sąrašą, laikydamosi XXVI priede nustatytos metodikos.

¹ 2020 m. gruodžio 14 d. Tarybos reglamentas (ES) 2020/2094, kuriuo nustatoma Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonė atsigavimui po COVID-19 krizės paremti (OL L 433I, 2020 12 22, p. 23).

Tame sprendime taip pat nustatomas metinis visų išteklių kiekvienai valstybei narei pagal Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslą (INTERREG) paskirstymas.

3. Atskaičius paramą EITP, nurodytą 110 straipsnio 3 dalyje, 0,35 % 1 dalies pirmoje ir antroje pastraipose nurodytų išteklių skiriami Komisijos iniciatyva teikiamai techninei paramai.

110 straipsnis

Investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslui ir Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslui (INTERREG) skiriami ištekliai

1. Ištekliai investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslui pagal DFP sudaro 97,6 % visų išteklių (t. y. iš viso 329 684 776 621 EUR) ir jie paskirstomi taip:
 - a) 61,3 % (t. y. iš viso 202 226 984 629 EUR) – mažiau išsivysčiusiems regionams;
 - b) 14,5 % (t. y. iš viso 47 771 802 082 EUR) – pertvarkos regionams;
 - c) 8,3 % (t. y. iš viso 27 202 682 372 EUR) – labiau išsivysčiusiems regionams;
 - d) 12,9 % (t. y. iš viso 42 555 570 217 EUR) – iš Sanglaudos fondo remiamoms valstybėms narėms;

- e) 0,6 % (t. y. iš viso 1 927 737 321 EUR) – kaip papildomas finansavimas SESV 349 straipsnyje nurodytiems atokiausiems regionams ir NUTS 2 lygio regionams, atitinkantiems 1994 m. Stojimo akto Protokolo Nr. 6 2 straipsnyje nustatytus kriterijus;
- f) 0,2 % (t. y. iš viso 500 000 000 EUR) – tarpregioninėms investicijoms į inovacijas;
- g) 2,3 % (t. y. iš viso 7 500 000 000 EUR) – Teisingos pertvarkos fondui.

2. Pagal investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslą ESF+ skiriama 87 319 331 844 EUR suma.

Papildomo ESF+ skirto finansavimo regionams, nurodytiems 1 dalies e punkte, suma yra 472 980 447 EUR.

3. Iš Sanglaudos fondo į EITP perkeltina paramos suma yra 10 000 000 000 EUR. Ji panaudojama tik valstybėse narėse, atitinkančiose Sanglaudos fondo finansavimo reikalavimus, siekiant remti transporto infrastruktūros projektus ir pagal valstybių narių ir regionų investicijų į infrastruktūrą poreikius, skelbiant specialius kvietimus teikti paraiškas, kaip numatyta pagal EITP reglamentą.

Komisija priima įgyvendinimo aktą, kuriuo nustatoma iš kiekvienos valstybės narės Sanglaudos fondo asignavimų į EITP perkeltinų lėšų suma, nustatyta proporcingai visam laikotarpiui.

Sanglaudos fondo asignavimai kiekvienai valstybei narei atitinkamai sumažinami.

Metiniai asignavimai, atitinkantys pirmoje pastraipoje nurodytą Sanglaudos fondo paramą, nuo 2021 biudžetinių metų įtraukiami į atitinkamas EITP biudžeto eilutes.

30 % į EITP perkeltų išteklių visos valstybės narės, atitinkančios finansavimo iš Sanglaudos fondo reikalavimus, iš karto po perkėlimo gali naudoti transporto infrastruktūros projektams finansuoti pagal EITP reglamentą.

Transporto sektoriui pagal EITP reglamentą taikomos taisyklės taikomos konkrečioms pirmoje pastraipoje nurodytiems kvietimams teikti paraiškas. Iki 2023 m. gruodžio 31 d., vykdant finansavimo reikalavimus atitinkančių projektų atranką, laikomasi nacionalinių asignavimų pagal Sanglaudos fondą, atsižvelgiant į 70 % išteklių, perkeltų į EITP.

Nuo 2024 m. sausio 1 d. į EITP perkeltus išteklius, dėl kurių nenustatyta įsipareigojimų dėl transporto infrastruktūros projekto, visos valstybės narės, atitinkančios finansavimo iš Sanglaudos fondo reikalavimus, gali naudoti transporto infrastruktūros projektams finansuoti pagal EITP reglamentą.

Siekiant remti valstybes nares, kurios atitinka finansavimo iš Sanglaudos fondo reikalavimus ir gali susidurti su sunkumais rengdamos pakankamai parengtus ar kokybiškus projektus arba ir pakankamai parengtus, ir kokybiškus, taip pat pakankamą Sąjungos pridėtinę vertę turinčius projektus, ypatingas dėmesys skiriamas techninei pagalbai, kuria siekiama stiprinti viešojo administravimo įstaigų bei viešųjų paslaugų teikimo institucinius pajėgumus ir efektyvumą, kiek tai susiję su EITP reglamente išvardytų projektų rengimu ir įgyvendinimu.

Komisija deda visas pastangas, kad sudarytų galimybes finansavimo iš Sanglaudos fondo reikalavimus atitinkančioms valstybėms narėms iki 2021–2027 m. laikotarpio pabaigos pasiekti didžiausią įmanomą į EITP perkeltų sumų panaudojimą, be kita ko, surengiant papildomus kvietimus teikti pasiūlymus.

Ypač daug dėmesio ir paramos remiantis aštunta ir devinta pastraipomis skiriama toms valstybėms narėms, kurių BNP vienam gyventojui, išreikštos PGS 2015–2017 m. laikotarpiu, yra mažesnės nei 60 % ES 27 BNP vienam gyventojui vidurkio.

Valstybėms narėms, kurių BNP vienam gyventojui, išreikštos PGS 2015–2017 m. laikotarpiu, yra mažesnės nei 60 % ES 27 BNP vienam gyventojui vidurkio, iki 2024 m. gruodžio 31 d. garantuojama 70 % nuo 70 % sumos, kurią tos valstybės narės yra perkėlusios į EITP.

4. Iš investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslo išteklių 400 000 000 EUR skiriama Europos miestų iniciatyvai, Komisijai taikant tiesioginio arba netiesioginio valdymo principą.
5. Iš ESF+ išteklių, skiriamų investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslui, 175 000 000 EUR skiriama tarptautiniam bendradarbiavimui, kuriuo remiami novatoriški sprendimai, taikant tiesioginio arba netiesioginio valdymo principą.
6. 1 dalies f punkte nurodyta suma skiriama iš ERPF išteklių pagal investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslą tarpreregioninėms investicijoms į inovacijas pagal tiesioginio arba netiesioginio valdymo principą.

7. Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslui (INTERREG) skiriami ištekliai sudaro 2,4 % visų fondų biudžetiniams įsipareigojimams 2021–2027 m. laikotarpiu numatytų lėšų (t. y. iš viso 8 050 000 000 EUR).
8. 109 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodyta suma yra investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslui skirtų išteklių dalis.

III straipsnis

Išteklių perkeliamumas

1. Komisija gali sutikti su valstybės narės pasiūlymu, pateiktu partnerystės sutartyje arba atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą, perkelti:
 - a) papildomą sumą, pridedamą prie ne daugiau kaip 5 % pradinių asignavimų mažiau išsivysčiusiems regionams – pertvarkos regionams arba labiau išsivysčiusiems regionams ir iš asignavimų pertvarkos regionams – labiau išsivysčiusiems regionams.
 - b) iš asignavimų labiau išsivysčiusiems regionams arba pertvarkos regionams – mažiau išsivysčiusiems regionams ir iš asignavimų labiau išsivysčiusiems regionams – pertvarkos regionams.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos a punkto, Komisija gali sutikti su papildomu ne didesniu kaip 10 % visų asignavimų mažiau išsivysčiusiems regionams perkėlimu pertvarkos arba labiau išsivysčiusiems regionams tose valstybėse narėse, kuriose BNP vienam gyventojui, išreikštos PGS 2015–2017 m. laikotarpiu, yra mažesnės nei 90 % ES 27 BNP vienam gyventojui vidurkio. Bet kurio papildomo perkėlimo ištekliai naudojami siekiant prisidėti prie 5 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytų politikos tikslų;

2. Visų asignavimų, skirtų kiekvienai valstybei narei pagal investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslą ir Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslą (INTERREG), tarp šių tikslų perkelti negalima.
3. Komisija, siekdama užtikrinti veiksmingą fondų indėlį siekiant vykdyti 5 straipsnio 2 dalyje nurodytus veiksmus, ir nukrypdama nuo 2 dalies, tinkamai pagrįstais atvejais ir laikydamasi šio straipsnio 4 dalyje nustatytos sąlygos, priimdama įgyvendinimo aktą gali pritarti valstybės narės pasiūlymui, šiai pirmą kartą teikiant partnerystės sutartį, dalį Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslui (INTERREG) skirtų jos asignavimų perkelti investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslui.
4. Valstybės narės, teikiančios 3 dalyje nurodytą pasiūlymą, Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslui (INTERREG) skirta dalis turi būti ne mažesnė nei 35 % visų tai valstybei narei skirtų asignavimų, susijusių su investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslu ir Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslu (INTERREG), o atlikus perkėlimą – ne mažesnė kaip 25 % tų visų asignavimų.

112 straipsnis

Bendro finansavimo normų nustatymas

1. Sprendimu, kuriuo patvirtinama programa, nustatoma bendro finansavimo norma ir didžiausia galima fondų paramos kiekvienam prioritetui suma.

2. Dėl kiekvieno prioriteto Komisijos sprendime nurodoma, ar tam prioritetui nustatyta bendro finansavimo norma turi būti taikoma kuriam nors iš šių įnašų:
 - a) visam įnašui, įskaitant viešąjį ir privatųjį įnašą;
 - b) viešajam įnašui.
3. Bendro finansavimo norma investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslui kiekvieno prioriteto lygmeniu negali būti didesnė kaip:
 - a) 85 % mažiau išsivysčiusiems regionams;
 - b) 70 % pertvarkos regionams, kurie 2024–2020 m. laikotarpiu buvo priskirti mažiau išsivysčiusiems regionams;
 - c) 60 % pertvarkos regionams;
 - d) 50 % labiau išsivysčiusiems regionams, kurie 2024–2020 m. laikotarpiu buvo priskirti pertvarkos regionams arba kurių BVP vienam gyventojui buvo mažesnis nei 100 %;
 - e) 40 % labiau išsivysčiusiems regionams.

Bendro finansavimo normos, nustatytos pirmos pastraipos a punkte, taip pat taikomos atokiausiems regionams, įskaitant papildomus asignavimus atokiausiems regionams.

Bendro finansavimo norma Sanglaudos fondui kiekvieno prioriteto lygmeniu negali būti didesnė kaip 85 %.

ESF+ reglamentu gali būti nustatytos didesnės bendro finansavimo normos pagal to reglamento 10 ir 14 straipsnius.

Regionui, kuriame yra teritoriniuose teisingos pertvarkos planuose nustatyta teritorija ar teritorijos, taikoma bendro finansavimo norma TPF remiamam prioritetui negali būti didesnė kaip:

- a) 85 % mažiau išsivysčiusiems regionams;
- b) 70 % pertvarkos regionams;
- c) 50 % labiau išsivysčiusiems regionams.

- 4. Bendra INTERREG programų finansavimo norma negali būti didesnė kaip 80 %, išskyrus atvejus, kai INTERREG reglamentu nustatytos didesnės bendro finansavimo normos INTERREG D krypties ir išorės tarpvalstybinio bendradarbiavimo programoms.
- 5. 3 ir 4 dalyse išvardytos didžiausios bendro finansavimo normos padidinamos dešimt procentinių punktų prioritetams, kurie įgyvendinami vien tik vykdant bendruomenės inicijuotą vietos plėtrą.
- 6. Komisijos iniciatyva arba jos vardu įgyvendinamos techninės paramos priemonės gali būti finansuojamos taikant 100 % normą.

IX ANTRAŠTINĖ DALIS.
DELEGUOTIEJI ĮGALIOJIMAI, ĮGYVENDINIMO,
PEREINAMOJO LAIKOTARPIO IR
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

I SKYRIUS

Deleguotieji įgaliojimai ir įgyvendinimo nuostatos

113 straipsnis

Deleguotieji įgaliojimai dėl tam tikrų priedų

Komisijai pagal 114 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiami šio reglamento priedai, išskyrus III, IV, XI, XIII, XIV, XVII ir XXVI priedus, siekiant juos pritaikyti atsižvelgiant į programavimo laikotarpiu įvykusius pasikeitimus.

114 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.
2. 79 straipsnio 4 dalyje, 94 straipsnio 4 dalyje, 95 straipsnio 4 dalyje ir 113 straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo ... [OL: šio reglamento įsigaliojimo diena].

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 79 straipsnio 4 dalyje, 94 straipsnio 4 dalyje, 95 straipsnio 4 dalyje, 113 straipsnyje ir 117 straipsnio 2 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 79 straipsnio 4 dalį, 94 straipsnio 4 dalį, 95 straipsnio 4 dalį, 113 straipsnį ir 117 straipsnio 2 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per 2 mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas 2 mėnesiais.

115 straipsnis
Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.

II SKYRIUS

Pereinamojo laikotarpio ir baigiamosios nuostatos

116 straipsnis
Peržiūra

Europos Parlamentas ir Taryba ne vėliau kaip 2027 m. gruodžio 31 d. peržiūri šį reglamentą SESV 177 straipsnyje nustatyta tvarka.

117 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Reglamentas (ES) Nr. 1303/2013 ar bet kuris kitas aktas, taikomas 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu, toliau taikomas tik veiksmų programoms ir veiksams, kurie tą laikotarpį yra remiami ERPF, Europos socialinio fondo, Sanglaudos fondo ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondo lėšomis.
2. 2021–2027 m. programavimo laikotarpiu lieka galioti Komisijai pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 5 straipsnio 3 dalį suteikti įgaliojimai priimti deleguotąjį aktą rengiant Europos partnerystės elgesio kodeksą. Įgaliojimai deleguojami laikantis šio Reglamento 114 straipsnio.

118 straipsnis

Veiksmų, kuriems taikomas įgyvendinimas etapais, sąlygos

1. Vadovaujančioji institucija gali vykdyti atranką veiksmo, kuris yra veiksmo, atrinkto paramai gauti ir pradėto pagal Reglamentą (ES) Nr. 1303/2013, antrasis etapas, jeigu tenkinamos visos šios sąlygos:
 - a) veiksmas, atrinktas paramai pagal Reglamentą (ES) Nr. 1303/2013 gauti, turi du finansiniu požiūriu identifikuojamus etapus su atskiromis audito sekomis;
 - b) visos a punkte nurodyto veiksmo išlaidos viršija 5 000 000 EUR;

- c) į mokėjimo paraišką, susijusią su pirmuoju etapu, įtrauktos išlaidos nėra įtrauktos į jokiais kitas su antruoju etapu susijusias mokėjimo paraiškas;
- d) antrasis veiksmo etapas atitinka taikytiną teisę ir reikalavimus ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo ar EJŖŽAF paramai gauti pagal šio reglamento arba konkrečioms fondams taikomų reglamentų nuostatas;
- e) valstybė narė įsipareigoja per programavimo laikotarpį užbaigti antrąjį ir galutinį etapą ir užtikrinti, kad jis būtų įgyvendinamas, galutinėje įgyvendinimo ataskaitoje arba, Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondo kontekste, naujausioje metinėje įgyvendinimo ataskaitoje, pateiktose pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 141 straipsnį.

2. Šio reglamento nuostatos taikomos antrajam veiksmo etapui.

119 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

Tarybos vardu

Pirmininkas